

ПОСІБНИК
З ВИВЧЕННЯ БІБЛІЇ
В СУБОТНІЙ ШКОЛІ

жовтень • листопад • грудень 2021

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ, יְיָ אֶחָד:

ברוך שֵׁם כְבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאַהֲבָהְךָ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל לֵבְכָהּ, וּבְכָל

נַפְשְׁךָ, וּבְכָל מְאֹדְךָ: וְהָיוּ

חַיֵּיכֶם וְאַלֶּה, אֲשֶׁר אֲבִי מֵצֵד הָיוּ, עַל

לִמְדָה: וְשִׁנְתָם לְבִנְיָן וְדִבְרָתָם בָּס, בְּשִׁכְחָה

בְּיָתָהּ וּבְלִבָּהּ בְּרִדָה וּבְשִׁכְחָה וּבְקוֹמָה:

וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל יָרֵךְ, וְהָיוּ לְמִטְבַּח בֵּין

עֵינֶיךָ: וְכִתְבָתָם עַל מְוֹנוֹת בֵּיתָהּ וּבְשִׁעְרֶיךָ:

КЛИФФОРД Р. ГОЛЬДШТЕЙН

ІСТИНА ДЛЯ ТЕПЕРІШНЬОГО ЧАСУ В КНИЗІ ПОВТОРЕННЯ ЗАКОНУ

ЦЕРКВА
АДВЕНТИСТІВ СЬОМОГО ДНЯ

Посібник із вивчення Біблії в Суботній школі
(жовтень, листопад, грудень 2021 року)

Істина для теперішнього часу в книзі Повторення
Закону

Кліффорд Р. Гольдштейн

ЗМІСТ

Вступ 2

Урок 1. 25 вересня – 1 жовтня. Вступ до Повторення Закону	4
Урок 2. 2-8 жовтня. Урок історії Мойсея	14
Урок 3. 9-15 жовтня. Вічний завіт	24
Урок 4. 16-22 жовтня. «Люби Господа, Бога твого»	33
Урок 5. 23-29 жовтня. «Приходько в брамах твоїх»	43
Урок 6. 30 жовтня – 5 листопада. «І хто інший такий великий народ?»	53
Урок 7. 6-12 листопада. Закон і благодать	62
Урок 8. 13-19 листопада. Вибери життя	72
Урок 9. 20-26 листопада. Наверни їхні серця	81
Урок 10. 27 листопада – 3 грудня. «Пам'ятай, не забудь»	91
Урок 11. 4-10 грудня. Повторення Закону в наступних книгах Біблії	100
Урок 12. 11-17 грудня. Повторення Закону в Новому Завіті	109
Урок 13. 18-24 грудня. Воскресіння Мойсея	119

ВСТУП

За часів правління царя Йосії в Єрусалимі (640-609 рр. до н. е.) хтось, імовірно, працюючи в храмі, знайшов книгу, і її прочитали перед царем. «І сталося, як цар почув слова Книги Закону, то роздер свої шати» (2 Цар. 22:11). Чому? Цар усвідомив, що він і його народ не корилися тому, що було написано в книзі.

Згодом на підставі цієї книги, названої «Книгою Заповіту» (2 Цар. 23:2), Йосія почав здійснювати реформи. Ми можемо прочитати про них у 2 Цар. 23.

Що ж це за книга, яка справила такий вплив на царя і його народ? Вважають, що це Повторення Закону – предмет нашого дослідження в поточному кварталі.

П'яту й останню книгу з П'ятикнижжя Мойсея, Повторення Закону (давньоєвр. *Деварім* – «слова»; давньогрец. *Деутеронómіон* – «повторений закон»), можна коротко викласти так: Вийшовши з Єгипту й уклавши завіт з Господом на Сінаї, Ізраїлеві сини, замість того щоб іти просто до Ханаану, 40 років поневірялися пустелею. Через 40 років, коли євреї вреш-ті-решт були готові перетнути кордон Обітованої землі, Мойсей звернувся до них із серією промов. Суть цих промов така: *Ви збираєтеся увійти в Обітовану землю. Нарешті! Не забувайте про те, що зробив для вас Господь і чого Він вимагає від вас нині, а саме: любити Його всім своїм серцем і душею, виявляючи цю любов у послуху всім Його Заповідям та умовам завіту.*

Аби підкреслити важливість завіту, Мойсей повторив народу Десять Заповідей – правову основу їхніх зобов'язань у завіті, який Господь спочатку уклав з їхніми батьками, а потім уже з ними на кордонах Ханаану.

Тепер у нас виникає закономірне запитання: чи існують паралелі між обставинами Ізраїлевих синів на кордонах Обітованої землі й нашими нинішніми обставинами на

кордоні Небесної обітованої землі?

Тому назва уроків поточного кварталу – «Істина для теперішнього часу в книзі Повторення Закону». Головне запитання нашого дослідження: які вістки істини для теперішнього часу ми можемо почерпнути з Божих настанов Його народу завіту? Ми розглянемо книгу Повторення Закону тематично, охоплюючи такі істини, як вічний завіт, Закон і благодать, любов до Бога та ближнього, але найважливіша з них – як книга Повторення Закону відкриває нам Божу любов, що найяскравіше буде явлена в смерті Ісуса на хресті та в Його воскресінні.

Безсумнівно, між нашою Церквою сьогодні й церквою в пустелі є значні культурні відмінності й величезна відстань у часі. Проте, можливо, спільного між нами більше, ніж відмінного. Наприклад, чи можуть наведені нижче слова бути сьогодні звернені й до нас?

«Дивіться, – навчив я вас постанов та законів, як наказав мені Господь, Бог мій, чинити так серед того Краю, куди ви входите, щоб посісти його. Бережіть, і виконуйте їх, бо це мудрість ваша та ваш розум на очах народів, що вислухають усіх постанов тих та й скажуть: Тільки він мудрий та розумний народ, цей великий люд!» (П. Зак. 4:5, 6).

Зауважте, не самі закони були їхньою «мудрістю і розумом» перед народами, а їхня покора цим законам. Звичайно, тут міститься вістка і для нас. Та це лише одна з багатьох вісток книги Повторення Закону.

Кліффорд Р. Гольдштейн –

*редактор «Посібника з вивчення Біблії в Суботній школі»,
автор багатьох книг.*

ВСТУП ДО ПОВТОРЕННЯ ЗАКОНУ

Біблійні тексти для дослідження:

Ісаї 14:12-14; Єзек. 28:12-17; Бут. 3:1-7;

12:1-3; Дії 7:20-36; Вих. 19:4-8.

Пам'ятний вірш:

«Хто не любить, той не пізнав Бога, бо Бог є любов» (1 Івана 4:8).

Книга Повторення Закону виникла не на порожньому місці. Як і все в житті, вона існує в контексті. Контекст книги — це історичне, соціальне, культурне, політичне, мовне середовище, у якому було створено твір. Розуміння контексту відіграє важливу роль у розумінні читачем самої книги та її призначення. Наприклад, нам було би складно зрозуміти призначення та функцію склоочисника поза його «контекстом» — автомобілем. Так само було би складно зрозуміти й Повторення Закону, особливо у світлі нашої теми («Істина для теперішнього часу в книзі Повторення Закону»), поза контекстом, у якому виникла ця книга.

Одна людина прочитала роман «Війна і мир» російського письменника Льва Толстого (приблизно 1500 сторінок) усього за три дні. На запитання, про що ця книга, читач відповів: «Про Росію». Охопити за один урок тисячі років історії до того, як ми перейдемо до Повторення Закону, означає зробити приблизно те саме. Проте, зосереджуючи увагу на основних моментах, ми можемо побачити контекст, необхідний для кращого розуміння цієї книги, такої багатой на істину для теперішнього часу.

У 1 Івана 4:8 сказано: «Бог є любов». Якими б простими не були ці три слова (чотири грецькою), проте ідея, що стоїть за ними, настільки глибока й велика, що ми навряд чи можемо усвідомити їхнє значення. Вони не просто свідчать, що Бог любить, тобто виявляє любов або є проявом любові, а що Сам Бог є любов. Любов – сутність Особи Бога. Ми грішні людські істоти; у середньому маса нашого мозку, за допомогою якого осягаємо реальність, становить 1300 г, тому ми просто не в змозі до кінця осмислити, що означає «Бог є любов».

Проте ми можемо зрозуміти достатньо для того, аби знати: це добра новина. Якби замість «Бог є любов» було сказано «Бог є ненависть», «Бог є помста» або «Бог є байдужість», таке відкриття про Нього могло б стати приводом для занепокоєння. Однак слова «Бог є любов» допомагають нам краще зрозуміти ідею про те, що Боже правління відображає цю любов. Можливо, любов пронизує космос навіть більше, ніж гравітація. Бог любить нас, і ми у відповідь теж повинні полюбити Бога (див. П. Зак. 6:5; Марка 12:30).

Та щоб любов була справжньою, її необхідно дарувати з власного бажання. Господь не може примусити до любові; якби Він зробив так, це була б не любов. Отже, коли Бог творив на Небі й на Землі розумних істот зі здатністю мислити й любити, завжди був ризик, що вони можуть не любити Його у відповідь. Деякі обрали не любити – і саме це призвело до повстання і Великої боротьби.

Чому наведені тексти мають сенс лише в контексті свободи й ризику, пов'язаного з любов'ю? (Ісаї 14:12-14; Єзек. 28:12-17; Об'явл. 12:7).

Особливо змістовний текст Єзек. 28:15, який свідчить: хоч Люцифер був бездоганною істотою, створеною досконалим

Богом, у ньому виявилася несправедливість. Це сталося не тому, що він був створений з беззаконням. Навпаки, створений зі здатністю любити, Люцифер мав істинну моральну свободу, однак, незважаючи на всі дані йому переваги та славу, це ангел хотів більшого. Крок за кроком він просувався до своєї мети, доки не сталася на Небі війна.

Ви можете купити собак-роботів, які підкоряються вашим командам, ніколи не бруднять килим і не гризуть меблі. Однак чи могли б ви насолоджуватися спілкуванням з таким «собакою»? Як ваша відповідь допомагає зрозуміти, чому Богу були потрібні розумні істоти, які могли б любити Його у відповідь?

ГРІХОПАДІННЯ І ПОТОП Понеділок, 27 вересня

Майже кожен школяр чув історію про яблуко, що впало на голову Ісаака Ньютона, завдяки чому він відкрив закон всесвітнього тяжіння. Чи справді яблуко впало на голову вченого, чи ні – неважливо; велике відкриття Ньютона полягало в усвідомленні того, що сила, котра сприяє падінню яблука (гравітація), також утримує Місяць на орбіті навколо Землі, Землю на орбіті навколо Сонця та ін.

Це було важливо, бо протягом тисячоліть більшість людей вважала, що закони, котрі керують небесами, відрізняються від законів, які керують Землею. Ньютон довів хибність такої думки. І хоч Ньютон відкрив найважливіший закон природи, той самий принцип справедливий і щодо морального Закону. Люцифер на Небі зловжив свободою, з любові дарованою Господом розумним істотам, порушив Божий Закон, і це призвело помазаного херувима хоронителя до падіння. Щось подібне сталося і на Землі, коли наші прабатьки також зловжили своєю свободою,

порушивши той самий Божий Закон.

Прочитайте Бут. 2:16, 17; 3:1-7. Як ці вірші про досконалих людей у досконалому середовищі, створеному досконалим Богом, розкривають велику істину про свободу, даровану люблячим Господом усім розумним істотам?

Після гріхопадіння людство неухильно деградувало, і дійшло до того, що Господь сказав про людину: «Ввесь нахил думки серця її – тільки зло повсякденно» (Бут. 6:5). Якщо думки людей були злі, отже, і їхні вчинки були такими самими, доки все не стало настільки злим, що Господь знищив увесь світ потопом. У певному сенсі Він дав людству шанс почати все спочатку, це було своєрідне друге творіння. Однак, як свідчить історія про Вавилонську башту (Бут. 11:1-9), людство, як і раніше, мало намір кинути виклик Богу. «Хоч будівництво вежі ще не було повністю завершене, проте частину її відвели під житло для будівельників. Інші приміщення були пишно обставлені, прикрашені й посвячені ідолам. Люди раділи своїм успіхам, вшановували срібних і золотих богів, кидаючи виклик Правителю Небес і Землі» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 119). Тому Бог не тільки помішав їхню мову, а й розпорошив занепалий рід по поверхні всієї землі.

Проаналізуйте свої думки протягом дня. Що вони говорять вам про стан вашого серця?

ПОКЛИКАННЯ АВРАМА

Вівторок, 28 вересня

Ім'я Аврам (пізніше Авраам) уперше з'являється в генеалогії Бут. 11, записаній відразу після згадки про розпорошення з Вавилону.

Прочитайте в Бут. 12:1-3 заклик Бога до Аврама. Сьогодні, озираючись назад після смерті Ісуса на хресті

й поширення Євангелія, як ми розуміємо те, що Бог обіцяв зробити через Авраама?

Через багато століть апостол Павло, прагнучи розібратися з ерессю галатів, знову вказав на покликання Авраама. Апостол підкреслив: це покликання було раннім вираженням споконвічного наміру Бога, Євангелієм для всього світу. «Зрозумійте, що ті, хто від віри, – сини Авраама. Адже Писання, передбачивши, що Бог через віру оправдає язичників, благовістило Авраамові: В тобі благословляться всі народи! Тому ті, що від віри, будуть благословенні разом з вірним Авраамом» (Гал. 3:7-9)

Покликання Авраама вперше було описано в Бут. 12. Здебільшого решта книги Буття – це історія про кровних нащадків Авраама, про появу одного неблагополучного насіння за іншим, які створювали одну деструктивну сім'ю за іншою. Однак через них урешті мала виконатися обітниця, досягнувши вирішального моменту з покликанням Мойсея. **Прочитайте в Дії 7:20-36 розповідь мученика Степана про Мойсея і Вихід. Як вона узгоджується з початковою обіцянкою Бога Аврааму?**

У світі, що потопає в невігластві, омані й неправді (за останні більш ніж три тисячі років нічого не змінилося, чи не так?), Господь покликав з Єгипту народ, Свій народ, насіння Авраама. У цьому народі Він прагнув не тільки зберегти знання істини – знання про Нього, Яхве, і про План спасіння, – але й поширити це знання по всьому світу.

Як ми, адвентисти сьомого дня, сьогодні бачимо себе у взаємозв'язку з рештою світу? Які є паралелі між нами і давнім Ізраїлем? Яку відповідальність ці паралелі покладають на кожного з нас?

Вихід і всі пов'язані з ним події – від крові на одвірках дверей у Єгипті до драми на Червоному морі – які надзвичайні переживання! Безсумнівно, усе це справило незабутнє враження на очевидців. Як сказав Господь: «Ви бачили, що Я зробив був Єгиптові, і носив вас на крилах орлиних, і привів вас до Себе» (Вих. 19:4).

Чому Господь здійснив це приголомшливе драматичне визволення, вивівши один народ з-посеред іншого? Як сказав Мойсей: «Чи намагався який бог піти взяти собі народ з-посеред іншого народу пробами, ознаками, і чудами, і війною, і сильною рукою, і раменом витягненим, і страхами великими, як усе те, що зробив був вам Господь, Бог ваш, в Єгипті на очах твоїх?» (П. Зак. 4:34).
Прочитайте Вих. 19:4-8. Чому Господь покликав народ з Єгипту?

Бог покликав їх, насіння, нащадків батьків – Авраама, Ісака та Якова. Із цими нащадками Господь уклав Свій завіт, і вони справді стануть «Мені власністю більше всіх народів бо вся земля – то Моя!» (Вих. 19:5). Ці взаємини посідали центральне місце в завіті.

Однак цю ідею «власності» (в інших перекладах «особливого скарбу»; євр. *seguλλά*) можна було витлумачити не правильно (згодом так і сталося). Унікальність ізраїльтян не походила із чогось святого та праведного, властивого лише їм. Вони стали такими завдяки дарованій їм Божій благодаті та посланим чудовим істинам. Цих істин вони мали дотримуватися й поширювати їх по світу як «царство священників».

Далі Бог виклав їм деякі умови завіту, тобто зобов'язання за угодою, Десять Заповідей (Вих. 20), і потім завіт набув чинності. Окропивши зведений жертовник кров'ю жертв, Мойсей «взяв... книгу заповіту, та й відчитав вголос

народові» (Вих. 24:7). Народ знову заявив, що буде коритися.

«Адже Мойсей, проголосивши всім людям усі заповіді за Законом і взявши кров... покропив і саму книгу, і весь народ, промовляючи: Це кров Завіту, що його заповів вам Бог» (Євр. 9:19, 20). Що символізує ця кров і чому вона така важлива навіть для нас сьогодні?

ВІДСТУПНИЦТВО І ПОКАРАННЯ Четвер, 30 вересня

«Усе, що Господь говорив, зробимо» (Вих. 19:8; див. також Вих. 24:3, 7). Хоч народ неодноразово свідомо промовляв ці слова, священна історія свідчить, що їхні вчинки знову і знову суперечили їхнім словам. Хоч вони були обраним народом і з власної волі вступили в завіт з Господом, проте не виконали своїх зобов'язань за угодою, які насправді зводилися до одного. **Що для Ізраїля було найважливішою умовою завіту? Вих. 19:4, 5.**

Заклик коритися Богу й дотримуватися Його Закону був тоді не більшим законництвом, ніж тепер (див. Матв. 7:24-27; Івана 14:15; Якова 2:20; Римл. 6:11, 12), і все-таки знову і знову Ізраїлеві сини не могли виконати умови завіту.

Насправді від самого початку, навіть споглядаючи гору Сінай, вони впали в страшне відступництво (див. Вих. 32:1-6). На жаль, невірність була радше нормою, ніж винятком, тому замість того, щоб швидко увійти до Обітованого краю, вони 40 років поневірялися пустелею.

Прочитайте Чис. 14:28-35. Яке покарання було призначене для народу через їхню відмову повірити Господу й увійти до Обітованого краю?

Непослух часто виникає не тільки через відкрите повстання, а й через відмову довіряти Божим словам. Гріх

непослуху Ізраїля був особливо огидним, бо, як сказав Сам Бог, усі ці люди «бачили славу Мою та ознаки Мої, що чинив Я в Єгипті та в пустині, але випробовували Мене оце десять раз» (Чис. 14:22). Незважаючи на все, що ізраїльтяни бачили й пережили, вони, як і раніше, відмовлялися коритися Господу й отримати землю, хоч Бог обіцяв їм успіх (Чис. 13, 14).

Поміркуйте над наведеними вище словами: непослух часто виникає через недовіру до Божого Слова. Поділіться в класі своїми думками. Як ми можемо навчитися більше довіряти Богу?

П'ятниця, 1 жовтня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Для глибшого дослідження теми Великої боротьби прочитайте книгу богослова-адвентиста Джона Пекхема «Теодицея любові: вселенський конфлікт і проблема зла» (John Peckham, Theodicy of Love: Cosmic Conflict and the Problem of Evil (Grand Rapids, MI: Baker Academic. 2018)). Факт, що ця праця була опублікована не адвентистським видавництвом, свідчить: глибоке біблійне дослідження може розкрити реальність Великої боротьби, представленої в Біблії.

«Я стверджую: 1) Божа любов (яку правильно розуміють) перебуває в центрі вселенського конфлікту; 2) готовність Бога любити вказує на достатню з погляду моралі причину для того, щоб Він допускав зло зі значними наслідками, заради розуміння Божественного провидіння, яке діє за правилами участі в завіті» (John C. Peckham, Theodicy of Love: Cosmic Conflict and the Problem of Evil (Grand Rapids, MI: Baker Academic. 2018). Р. 4)

«Божественне рішення, за яким Ізраїль не увійде до Ханаану ще 40 років, принесло Мойсееві, Ааронові,

Калеву й Ісусу Навину гірке розчарування, але вони покірно підкорилися цьому рішення. Однак ті, котрі нарікали на Бога, бажаючи повернутися до Єгипту, гірко плакали й жалкували за втраченим; ці люди зрозуміли, що благословення, якими вони знехтували, забрані від них. Їхні скарги тоді були безпідставними, але тепер Бог послав їм справжню причину для ридань. Якби вони жалкували про свій гріх, викритий перед ними, то Бог не виголосив би такого вироку; але люди побивалися й тужили через покарання, яке мали понести; їхня печаль не була розкаянням, і тому про скасування вироку не могло бути й мови» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 392).

Запитання для обговорення:

Обговоріть питання про свободу волі та про любов. Поясніть такий вислів: «Тільки добровільна любов є справжньою». З огляду на всі страждання, з якими пов'язана любов у цьому світі, деякі можуть стверджувати, що вона того не варта. Як би ви відповіли на такий виклик?

Послух посідає центральне місце в усій Біблії. Та чим він відрізняється від законництва? Які мотиви можуть перетворити спробу бути вірним Богу, Його Слову і Заповідям на пастку законництва?

У класі обговоріть запитання (поставлене наприкінці уроку за вівторок) щодо паралелей між давнім Ізраїлем і Церквою адвентистів сьомого дня. Що це за паралелі та чому вони повинні нас бентежити?

Місіонерська історія

Я ЗУСТРІВ ІСУСА В МАГАЗИНІ

Хонг Сун-мі, Південна Корея

Здавалося, моє життя руйнується. З кожним днем ставало дедалі важче. Моєму чоловікові поставили діагноз: рак кісткового мозку. Незабаром померли його батьки. Я була змушена оплачувати похорони свекрухи й після цього взяти на себе відповідальність за утримання своєї сім'ї. Часом у мене не було навіть 1000 корейських вон (близько 66 рублів), щоб купити синові необхідне шкільне приладдя. Моєї зарплати не вистачало на оплату лікарняних рахунків чоловіка. Щодня я переживала про те, чи вистачить мені рису, щоб нагодувати сім'ю. Я плакала. Відчувала себе дуже самотньою.

Потім я зустріла Пак Йон-сун. Вона не була моєю родичкою і подругою, але почала мене підтримувати. Побачивши, що в мене фінансові труднощі, вона запропонувала мені додаткову роботу в її магазині. Завдяки цій роботі в мене з'явилися кошти для оплати витрат на проживання та лікарняні рахунки.

Я була дуже вдячна їй за цю роботу. Я помітила в Йон-сун щось незвичайне. Вона здавалася щасливішою, ніж інші люди. Мене це приваблювало. Коли ми познайомилися ближче, я дізналася, що вона щосуботи відвідує церкву. Йон-сун не переживала про те, що втрачає дохід, зачиняючи свій магазин раз на тиждень. Я була атеїсткою, але мені захотілося піти з нею в церкву, щоб дізнатися, звідки в неї стільки радості й миру.

Йон-сун була адвентисткою сьомого дня, однак ніколи не запрошувала мене до церкви. Одного разу я сама попросила її взяти мене з собою. Я почала вивчати Біблію самостійно. У міру того як я дізнавалася про Бога, моє серце дедалі більше наповнював такий необхідний мені

спокій. Я віддала своє серце Ісусу і приєдналася до Західної Ханамської адвентистської церкви, де сьогодні звершую служіння диякониси разом із Йон-сун.

Я багато чого ще не знаю, але вірю в Бога всім своїм серцем. Йон-сун не проповідувала мені про Ісуса, я бачила Христа в її житті. Той самий Ісус, Котрого я зустріла, спостерігаючи за життям Йон-сун, живе сьогодні в моєму серці.

Цього року мій чоловік і син також уклали завіт з Богом і приєдналися до адвентистської сім'ї. Дякую Богові за навернення моєї родини через вплив християнського життя Йон-сун. Ця історія ілюструє місіонерську мету №1 стратегічного плану Адвентистської церкви на період 2020-2025 рр. під назвою «ІДЕМО РАЗОМ». Мета звучить так: «Відродити концепцію всесвітньої місії й жертовного місіонерського служіння як способу життя, що залучає до свідчення про Христа і до справи формування Його послідовників не лише пасторів, але й усіх членів Церкви – і молодих, і літніх».

У поточному кварталі ваші приношення тринадцятої суботи підтримають два місіонерських проекти в Південній Кореї. Читайте більше про Йон-сун наступного тижня.

Урок №2

2-8 жовтня

УРОК ІСТОРІЇМОЙСЕЯ

Біблійні тексти для дослідження:

П. Зак. 1-3; Вих. 32:29-32; Чис. 14; Ефес. 3:10; Бут. 15:1-16; Івана 14:9.

Пам'ятний вірш:

«Всі їли ту саму духовну їжу; всі пили той самий духовний напій, бо пили з духовної скелі, що йшла

слідом за ними, а та скеля був Христос» (1 Кор. 10:3, 4).

«Оце ті слова, що Мойсей говорив» (П. Зак. 1:1). Так починається книга Повторення Закону. І хоч повчання Мойсея переважають у цій книзі, починаючи із цих перших слів і до його смерті в моавському краї (П. Зак. 34:5), Повторення Закону (як і вся Біблія) насправді розповідає про Господа Ісуса. Адже Він створив нас (Бут. 1, 2; Івана 1:1-3), підтримує (Колос. 1:15-17; Євр. 1:3) і викупляє (Ісаї 41:14; Тита 2:14). У ширшому сенсі цих слів Повторення Закону свідчить про те, як Господь і далі творив, підтримував і викупляв Свій народ на цьому вирішальному етапі історії спасіння.

Коли Ізраїлеві діти мали нарешті увійти до Ханаану, Мойсей виклав їм урок історії – тему, яка повторюється в усій Біблії: *Пам'ятайте, що Господь зробив для вас у минулому.*

Це застереження важливе і для нас, бо ми перебуваємо на кордоні кращої Обітованої землі: «Озираючись на нашу минулу історію, на кожен пройдений нами до теперішнього часу крок... я сповнююся подивом і довірою до Христа як нашого Вождя. Нам не треба боятися майбутнього, якщо тільки ми не забудемо шлях, яким Господь вів нас, і ті уроки, які Він виклав нам у минулому» (Е. Уайт. Нариси життя. С. 196).

СЛУЖІННЯ МОЙСЕЯ

Неділя, 3 жовтня

Вплив основоположних істин, викладених Мойсеєм у П'ятикнижжі, відчувається в усій Біблії. І хоч про нього не згадується до Вих. 2:2, він написав книгу Буття, Божу авторитетну основоположну розповідь про те, хто ми такі, як сюди потрапили, чому все так погано і чому ми все одно можемо сподіватися на краще. Творіння, гріхопадіння, обітниця викуплення, потоп, Авраам,

Євангеліє – усі ці теми сягають своїм корінням Буття, а його автором був пророк Мойсей. Складно адекватно оцінити вплив, який одна людина (хоч і не бездоганна) змогла справити на благо Божої справи, бо любила Господа й хотіла служити Йому.

Прочитайте у Вих. 32:30-32 бесіду між Господом і Мойсеєм. Що ця історія повідомляє нам про характер Мойсея і чому, незважаючи на недоліки патріарха, Господь зміг використовувати його настільки могутнім чином?

Хоч Мойсей не був причетний до цього гріха, він заступався за грішний народ і навіть був готовий заради них втратити свою душу. У Вих. 32:32, коли Мойсей просить Бога: «Пробачім їхній гріх», – ужите тут дієслово насправді означає «понеси». Отже, Мойсей, розуміючи серйозність гріха й необхідність покаяння, просив Бога «понести» на Собі їхній гріх, бо це єдиний спосіб, аби будь-який гріх міг бути прощений.

Отже, на початку Біблії ми знаходимо відображення заміщення: Сам Бог в Особі Ісуса понесе на Собі весь тягар і покарання за наш гріх. Це визначений Богом шлях спасіння людства, яке залишається вірним принципам Його Закону та правління.

Справді, через багато століть Петро напише про Ісуса: «Він Сам Своїм тілом підняв наші гріхи на дерево, щоб ми, вмерши для гріхів, жили для праведності; Його ранами ви оздоровлені» (1 Петра 2:24).

У цій історії Мойсей виступає як посередник за грішних людей, що перегукується із заступництвом Христа за нас (див. Євр. 7:25; Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 327).

Мойсей був готовий втратити власну душу заради свого народу. Подумайте про значення цих слів. Як вони відкривають нам, що насправді означає любити інших?

ПРОРОЦТВО, ЩО ЗДІЙСНИЛОСЯ Понеділок, 4 ЖОВТНЯ

Незважаючи на окремі помилки, які сучасна наука намагається представити істиною (наприклад, що наш Усесвіт з'явився сам собою з нічого або що все життя на Землі виникло випадково з простих хімічних речовин), вона надала нам деякі дивовижні відомості про Божу творчу силу. Гармонія, рівновага, висока точність багатьох аспектів світу природи, навіть у його деградованому стані, і далі дивують дослідників.

І якщо Бог настільки точний щодо фізичних явищ, Він, безумовно, буде точний і щодо явищ духовних. Отже, у перших віршах Повторення Закону ми можемо більше дізнатися про неймовірну Божу точність.

Прочитайте П. Зак. 1:1-6. Яке пророче значення того, щов третьому вірші йдеться про «сороковий рік»?

Що сталося після невдачі, коли Мойсей послав розвідників з Кадеш-Барнеа оглянути ту землю і народ відкинув заклик завоювати її? Їм було сказано, що вони не ввійдуть «до Краю». Як довго їм доведеться чекати, щоб успадкувати його? «Числом тих днів, що розвідували ви той Край, сорок днів, будете ви нести ваші гріхи по року за день – сорок літ, і пізнаєте, що значить бути покинутими Мною!» (Чис. 14:34).

Отже, Повторення Закону розглядає історію Божого народу із сорокового року, саме так, як сказав їм Господь. Інакше кажучи, Боже пророче Слово заслуговує на довіру так само, як і Сам Бог, і перші вірші Повторення Закону є ще одним доказом цього. Тобто Бог виконає сказане Ним саме тоді, коли визначив. Звісно, це не єдиний пророчий період часу, що виконався згідно зі словом Господнім. Озираючись назад, ми, наприклад, можемо визначити в

Дан. 9:24-27 час служіння та смерті Ісуса, котрий виконався так, як сказав Бог. Ми також можемо побачити, що період «одного часу, і часів і половини часу» (Дан. 7:25; див. Об'явл. 12:6, 14; 13:5) виконався в історії так само, як 2300 днів із Дан. 8:14.

Пророцтва Дан. 2, 7, 8, які точно й безпомилково провістили всесвітню історію, дали нам незаперечні докази Божого передбачення, контролю і надійності.

Очевидно, що Господь досконало виконав давні пророцтва. Чому це має вселяти в нас упевненість у тому, що ми можемо довіряти Його пророцтвам і щодо майбутніх подій?

У ТИСЯЧУ РАЗІВ БІЛЬШЕ

Вівторок, 5 жовтня

Після довгої мандрівки пустелею Мойсей цитує народу слова Господа: «Ось Я дав вам цей Край! Увійдіть, і заволодійте цим Краєм, що за нього Господь був присяг вашим батькам, – Авраамові, Ісакові та Якову, що дасть його їм та їхньому насінню по них» (П. Зак. 1:8).

Однак зверніть увагу на наведені нижче слова Мойсея. **Прочитайте П. Зак. 1:9-11. Яке значення цих слів, особливо у світлі того, що Бог покарав ізраїльтян за повстання при Кадеш-Барнеа?**

Тут ми бачимо ще один приклад Божого милосердя. Навіть під час мандрівки пустелею вони були благословенні: «Сорок літ живив Ти їх у пустині. Не було недостатку ні в чому, – одежі їхні не дерлися, а ноги їхні не пухли» (Неем. 9:21).

І Мойсей, знову виявивши любов до свого народу, попросив Бога помножити їх у тисячу разів більше, ніж Він уже зробив!

Прочитайте П. Зак. 1:12-17. Який був безпосередній результат Божого благословення ізраїльтян і які

кроки зробив Мойсей, аби впоратися із цією ситуацією?

Навіть коли Господь видимо перебував серед народу, була необхідна організація, структура, система підзвітності. Ізраїль став *кахалом* – організованою громадою (див. П. Зак. 31:30), попередником новозавітної *екклесії*, що грецькою означає «церква» (див. Матв. 16:18). Хоч апостол Павло трудився для язичників, він ніколи не забував про своє єврейське коріння. У 1 Кор. 12 він чітко окреслює потребу у кваліфікованих віруючих, які візьмуть на себе певні ролі заради належного функціонування тіла Христового, як ми бачимо в Повторенні Закону й у *кахалі* в пустелі. Церква сьогодні, як і *кахал* у минулому, має бути єдиним тілом, у якому люди виконують різні ролі відповідно до своїх дарів.

Хоч ми іноді чуємо, як люди виступають проти «організованої» релігії (а якій би вони натомість віддали перевагу – «неорганізованій» релігії?), Слово Боже, особливо Новий Завіт, не визнає жодного іншого виду, крім «організованої».

КАДЕШ-БАРНЕА

Середа, 6 жовтня

«Привид» блукає по перших частинах книги Повторення Закону, «привид Кадеш-Барнеа». Ця сумна історія стала тлом для книги Повторення Закону, і до неї слід придивитися уважніше. **Прочитайте Чис. 14. Як народ відреагував на повідомлення розвідників і які були наслідки їхньої реакції?** (Див. також П. Зак. 1:20-46).

Ми можемо засвоїти багато важливих уроків із цієї історії, але на один із них звернемо особливу увагу.

Прочитайте Чис. 14:11-20. Ми знову бачимо Мойсея в ролі посередника. Що особливо важливе в його

міркуваннях про те, чому Господь не повинен знищувати народ?

Подумайте про те, що Мойсей говорив Богу: *Якщо Ти знищиш Ізраїля, то яким будеш в очах єгиптян та інших навколишніх народів?* Цей момент важливий, бо все, що Бог мав намір здійснити для Ізраїлю, було не тільки заради нього, а й заради людства загалом. Єврейський народ мав стати світлом для світу, свідком для стародавніх про любов, силу та спасіння, котрі можна знайти тільки в істинному Богові, а не в марних ідолах, яким поклонялися язичники.

Однак, як сказав Мойсей, якщо Бог знищить цей народ, що тоді? Народи говоритимуть: «Через неспроможність Господа впровадити той народ до Краю, якого Він запрягав був їм, вигубив їх у пустині...» (Чис. 14:16).

Ця тема проходить через усю Біблію: Бог має бути прославлений у Його народі. Слава, доброта, любов і сила Господа повинні виявлятися в Його Церкві через Його діяння для Свого народу. Звичайно, Божий народ не завжди полегшує Господу це завдання, але врешті-решт Він буде прославлений через Свої звершення на Землі.

Прочитайте Ефес. 3:10. Що говорить Павло і як це відбувається? Як «багатогранна Божа премудрість» виявляється у Всесвіті? Яку роль ми відіграємо як особистості в сприянні цьому?

БЕЗЗАКОННЯ АМОРЕЇВ

Четвер, 7 жовтня

У другому й третьому розділах книги Повторення Закону Мойсей продовжує переказувати історію ізраїльтян, розповідаючи про перемоги над ворогами, даровані їм Богом. Коли народ був вірний, Господь подарував йому

перемогу, навіть над «рефаями» («велетнями») (П. Зак. 2:11, 20; 3:11).

Це підводить до непростой теми, якої необхідно хоча б торкнутися, – теми щодо знищення згаданих людей. Хоч Ізраїлеві сини часто пропонували народам, котрих зустрічали на своєму шляху, мир (П. Зак. 20:10, 11), та якщо вони не приймали такої пропозиції, іноді ізраїльтяни знищували їх, зокрема жінок і дітей. «І дав його нам Господь, Бог наш, і ми побили його й синів його та весь його народ. І того часу ми здобули всі його міста, і зробили закляттям кожне місто, чоловіків і жінок та дітей, нікого не позоставили ми» (П. Зак. 2:33, 34).

Деякі просто намагаються обійти цю тему, заявляючи, що подібні історії не є правдивими. Однак це неприйнятний варіант для адвентистів сьомого дня, адже ми віримо, що «усе Писання богонатхненне й корисне для навчання, для докору, для виправлення, для виховання в праведності» (2 Тим. 3:16).

Прочитайте Бут. 15:1-16. Що Бог сказав Авраму у вірші 16 і як Його слова проливають світло на цю складну тему?

Немає жодних сумнівів, що деякі із цих язичницьких народів були надзвичайно жорстокими й безжальними людьми, які справедливо могли зіткнутися з Божим гнівом і покаранням задовго до виходу євреїв з Єгипту. Ось що пише Еллен Уайт: «Народи, що мешкали на кордоні Ханаану, були б помилувані, якби не виявили своєї зневаги до Божого слова, чинячи опір на шляху Ізраїлю. Навіть до цих язичницьких народів Господь виявляв Своє довготерпіння, велику милість і ніжне співчуття. Коли Авраамові було показано у видінні, що його насіння, діти Ізраїлю, 400 років будуть прихоськами в чужій землі, Господь дав йому також і обітницю: «А покоління четверте

повернеться сюди, бо досі не повний ще гріх амореянина» (Бут. 15:16). Хоч амореї і були ідолопоклонниками, які втратили всяке право на життя через своє велике беззаконня, Бог милував їх ще 400 років, посилаючи незаперечні докази того, що Він – єдиний правдивий Бог, Творець неба і землі. Їм було відомо про всі чудеса, які Він звершив, виводячи Ізраїля з Єгипту. Доказів було достатньо; амореї мали змогу пізнати правду, якби тільки захотіли залишити ідолопоклонство й аморальність. Але, відкинувши світло, вони прив'язалися до своїх ідолів» (Патріархи і пророки. С. 434).

Прочитайте Івана. 3:16 і Римл. 1:18-21, 32. Як ці вірші та багато інших, подібних до них, допомагають нам навчитися довіряти любові, справедливості й доброті Бога, навіть коли ми не до кінця розуміємо деякі Його діяння?

П'ятниця, 8 жовтня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Відповідаючи на запитання, поставлене в уроці за четвер, один учений пише: «Як Творець усього й усіх людей і як Владика над усім, Бог може зробити з ким завгодно все, що забажає, і вчинить правильно...

Шляхи Божі – це таємниця. Оскільки ми ніколи до кінця не зрозуміємо [Його], то могли би просто змиритися із цими запитаннями в наших умах. Уривок Ісаї 55:8, 9 пропонує нам певну втіху.

Відповідно до біблійного опису хананеїв, ці народи були надзвичайно нечестивими, і їхнє знищення являло собою Божий суд за їхній гріх. Знищення хананеїв було не першим і не останнім випадком, коли Бог робив це. Відмінності між долею хананеїв і долею людства до потопа (за винятком родини Ноя), як описано в Бут. 6-9, свідчать про масштаб і свободу дій...

Бог ніколи не хотів, щоб ізраїльтяни проводили політику *херем* (повного руйнування) як загальну політику щодо чужинців. Текст П. Зак. 7:1 чітко визначає і тим самим розмежовує народи, які є об'єктом Божих судів. Ізраїльтяни не мали дотримуватися цієї політики щодо арамеїв, ідумеїв, єгиптян або когось ще (пор. з П. Зак. 20:10-18)... Хананеїв спіткала доля, з якою врешті-решт зіткнуться всі грішники: суд Божий...

Викорінення Богом хананеїв було необхідним кроком в історії спасіння...

Хоч хананеї загалом були об'єктом Божого суду, у них було принаймні сорок років завчасного попередження (див. визнання Рахав у I. Нав. 2:8-11)» (Daniel I. Block, *The NIV Application Commentary: Deuteronomy* (Grand Rapids, Mich.: Zondervan. 2012). Pp. 98, 99).

Запитання для обговорення:

Подумайте про Тисячолітнє царство, коли в нас буде тисяча років, щоб отримати відповіді на всі наші запитання. Як це розуміння може допомогти нам навчитися довіряти Богу, незважаючи на всі наші складні запитання?

Які досвіди з Богом, що ви пережили в минулому, можуть допомогти вам навчитися довіряти Йому в майбутньому?

Чому важливо не забувати, як Бог трудився в нашому житті?

У класі обговоріть запитання, поставлене наприкінці уроку за неділю, про готовність Мойсея втратити свою душу задля Божого народу. Чи правильне це ставлення? Якщо вже на те пішло, через що варто втрачати душу, особливо з огляду на те, яку ціну було заплачено за її викуплення?

Місіонерська історія

СПАДЩИНА МАМИ

Пак Йон-сун, Південна Корея

Моя мама, помираючи від раку жовчного міхура, звернулася до мене зі словами: «Ти повинна піти до церкви». Мама з дитинства брала мене в церкву щосуботи, але я перестала відвідувати її, коли відкрила власний магазин у Ханамі, передмісті Сеула. Я згадала мамині слова, коли намагалася поєднувати роботу й виховувати сина, дочку і трьох племінників. Зрозумівши, що не зможу впоратися без Христа, я повернулася до Нього.

У мені оживала любов до Ісуса, і Він наповнив моє серце бажанням піклуватися про нужденних сусідів. Родич познайомив мене з Хонг Сун-мі. Через рік після нашої зустрічі її чоловікові поставили діагноз: рак кісткового мозку. Дізнавшись, що у них немає грошей на операцію, я поставила ящик для приношень на вулиці біля свого магазину. Багато людей з насмішкою говорили мені: «Навіщо ти збираєш гроші для чужої людини?» Але я не звертала на це уваги й залишила ящик.

На день народження Сун-мі я подарувала їй двадцятикілограмовий мішок рису. Пізніше вона розповіла мені, що вся її сім'я плакала, побачивши цей подарунок. Сун-мі не відразу прийшла в церкву. Але вона читала адвентистські журнали, які я їй давала. З них жінка дізналася, що адвентисти сьомого дня люблять Ісуса й піклуються про людей. Я запропонувала Сун-мі роботу у своєму магазині й, крім зарплати, забезпечувала її продуктами (фруктами й рисом) протягом двох років. Після цього я запропонувала їй стати менеджером відкритого мною невеликого кафе. Через рік вона запитала мене: «Чому ти не запрошуєш мене в церкву?»

Навіщо? – відповіла я. – Ти й так знаєш, що тобі там раді. Тоді я піду, – відповіла вона.

Через шість років дружби Сун-мі вперше відвідала Західну Ханамську церкву адвентистів сьомого дня.

Через три роки вона стала дияконисою, а пізніше її чоловік

і син уклали завіт з Богом. Відкривши свій магазин, я була єдиною адвентисткою в окрузі. А тепер сім продавців стали адвентистами. У Церкві гарна репутація в цьому районі. Я вдячна своїй мамі за виховання у вірі й віддаю всю хвалу Богу за те, що Він використовує мене для Своєї слави.

Ця історія ілюструє місіонерську мету № 1 стратегічного плану Адвентистської церкви на період 2020-2025 рр. під назвою «ІДЕМО РАЗОМ». Мета звучить так: «Відродити кон-цепцію всесвітньої місії й жертовного місіонерського служіння як способу життя, що залучає до свідчення про Христа і до справи формування Його послідовників не лише пасторів, але й усіх членів Церкви – і молодих, і літніх».

У поточному кварталі ваші приношення тринадцятої суботи підтримають два місіонерських проєкти в Південній Кореї.

Урок №3

9-15 жовтня

ВІЧНИЙ ЗАВІТ

Біблійні тексти для дослідження:

Бут. 12:1-3; Римл. 4:1-5; Вих. 2:24;

П. Зак. 5:1-21; 26:16-19; 8:5;

Матв. 28:10.

Пам'ятний вірш:

«І Я складу заповіта Свого поміж Мною та поміж тобою, і поміж твоїм потомством по тобі на їхні покоління на вічний заповіт, що буду Я Богом для тебе й для нащадків твоїх по тобі» (Бут. 17:7).

«І я побачив іншого ангела, який летів серед неба. Він мав

вічне Євангеліє, щоб звіщати його жителям землі, – усякому народові, поколінню, племені і народності» (Об'явл. 14:6). «Вічне Євангеліє» означає, що воно завжди існує, завжди наявне, обіцяє нам в Ісусі Христі «перед вічними часами» (Тита 1:2). Тому не дивно, що в інших місцях Біблії також сказано про «вічний заповіт» (Бут. 17:7; Ісаї 24:5; Єзек. 16:60; Євр. 13:20), адже суть Євангелія – це завіт, а суть завіту – Євангеліє. Бог завдяки Своїй спасенній благодаті й любові пропонує вам спасіння, якого ви не заслуговуєте й ніяк не можете заслужити. У відповідь ви любите Його «всім серцем своїм, і всією своєю душею, і всім своїм розумом, і всією своєю силою» (Марка 12:30). Ваша любов до Бога виявляється в послуху Його Закону: «Бо це любов до Бога – дотримуватися Його заповідей!» (1 Івана 5:3).

Протягом тижня ми досліджуватимемо ідею завіту, виражену в книзі Повторення Закону, і питання, пов'язані із завітом.

ЗАВІТ І ЄВАНГЕЛІЄ

Неділя, 10 жовтня

В усій Біблії завіт і Євангеліє взаємопов'язані. Хоч ідея завіту існувала ще до ізраїльського народу (наприклад, завіт з Ноем), обітниця завіту була яскраво виражена через взаємодію Бога з Його народом, починаючи з їхніх батьків, патріархів.

Від початку ключовою істиною завіту було Євангеліє: спасіння лише через віру.

Прочитайте Бут. 12:1-3; 15:5-18 і Римл. 4:1-5. Яку обітницю завіту було дано Авраму (згодом Аврааму) і як у ній розкривається Євангеліє?

Аврам повірив Богові, а також у дані йому обітниці й завдяки цьому був виправданий перед Ним. Однак це не було дешевою благодаттю: Авраам прагнув виконати

умови завіту за допомогою послуху, як відбулося на горі Морія (див. Бут. 22). Він намагався виконати свої зобов'язання в завіті, незважаючи на те, що «віра його зараховується за праведність» (Римл. 4:5). Ось чому через століття Павло буде використовувати Авраама як приклад того, що означає жити за обітницями завіту, які Бог дав Своєму народу.

Ця тема проходить червоною ниткою через усю Біблію. Павло знову порушив цю тему в Гал. 3:6, де процитував Бут. 15:6 про те, що віра Авраама «зарахована йому за праведність». Апостол посилається на дану Авраму обітницю: у його насінні благословляться всі народи (Гал. 3:8, 9). Обітниці завіту дані всім віруючим – і євреям, і язичникам (Гал. 3:7), які виправдовуються через віру без діл Закону, хоч, згідно з умовами завіту, вони повинні коритися Божому Законові.

Навіть коли Єремія говорить про новий завіт, він робить це в контексті Божого Закону: «Бо це ось отой Заповіт, що його по цих днях складу з домом Ізраїля, – каже Господь: Дам Закона Свого в середину їхню, і на їхньому серці його напишу, і Я стану їм Богом, вони ж Мені будуть народом!» (Єрем. 31:33). Слова пророка – це алюзія на книгу Левит: «І Я буду ходити серед вас, і буду вам Богом, а ви будете Мені народом» (Левит 26:12).

Яким чином концепція Закону та Євангелія в завіті ідеально поєднується з вістками трьох ангелів з Об'явл. 14 – останнім Божим попередженням для світу?

ЗАВІТ ТА ІЗРАЇЛЬ

Понеділок, 11 жовтня

«Не через праведність твою, і не через простоту твого серця ти входиш володіти їхнім Краєм, але через неправедність цих людей Господь, Бог твій, виганяє їх з-перед тебе, і щоб виконати те слово, що присягнув був

Господь батькам твоїм, Авраамові, Ісакові та Якову» (П. Зак. 9:5; див. також вірш 27). Як у цьому тексті відкрита реальність обітниць завіту?

Тут також показано завіт благодаті: Бог трудився заради ізраїльтян, незважаючи на їхні постійні гріхи. (Так само Євангеліє діє і сьогодні). Завдяки обітниці, даній батькам, Божої благодаті була дарована їхнім майбутнім поколінням.

Коли Мойсей говорив з народом, якому були дані обітниць завіту, він часто посилався на обітниць завіту, дані патріархам.

Прочитайте Вих. 2:24; 6:8 і Левит 26:42. Як наведені тексти допомагають нам зрозуміти дії обітниць завіту?

Вихід ізраїльтян з Єгипту, великий символ Божої спасенної благодаті, також ґрунтувався на завіті, який Господь уклав з їхніми батьками. Тобто ще до того, як народилися учасники завіту, їм уже були адресовані обітниць. Отже, не завдяки власним заслугам вони отримали обіцяне визволення, яке Бог здійснив для них через чудеса і події виходу.

Куди ізраїльтяни вирушили з Єгипту? До Сінаю, де завіт з ними був укладений «офіційно» (див. Вих. 20). Центральне місце в цьому завіті посідали Євангеліє і Закон, Десять Заповідей. Народ закликали дотримуватися цього Закону, що стало проявом їхніх спасенних взаємин з Господом, Який уже викупив їх (Євангеліє). Тому в Повторенні Закону їх знову й знову закликали дотримуватися Закону як умови завіту, який набрав чинності на Сінаї.

Яку роль повинен відігравати Закон Божий у нашому житті, у житті спасенних завдяки благодаті, і чому цей

Закон такий важливий для нашого досвіду з Богом?

КНИГА ЗАВІТУ

Вівторок, 12 жовтня

Хоч слово «завіт» (євр. *berit*), відображаючи взаємини Бога з Його народом, використовується в усій Біблії, воно так часто з'являється у Повторенні Закону, що ця книга була названа «Книгою Заповіту».

Розгляньте П. Зак. 5:1-21. Про що розповідає уривок, який свідчить, наскільки важливе значення має ідея завіту (*berit*) у книзі Повторення Закону? ____

Незабаром після того, як Ізраїлеві сини були визволені з Єгипту, Бог уклав з ними завіт біля Сінаю, саме перед тим, як вони мали ввійти до Обітованого краю. Потім, після 40-річного поневіряння, безпосередньо перед їхнім входом до Обітованої землі, яка була головною частиною обітниць завіту (див. Бут. 12:7; Вих. 12:25), Господь через уста Мойсея знову дає їм Десять Заповідей. Це свідчило про те, наскільки важливо було для народу відновити свої зобов'язання завіту.

Господь збирався виконати дані Ізраїлю обітниць завіту. Однак вони були зобов'язані виконати умови договору зі свого боку: «І Він оголосив перед вами заповіта Свого, що наказав вам чинити, – Десять Заповідей, і написав їх на двох камінних таблицях» (П. Зак. 4:13). Господь зробив це на Сінаї і знову повторив у Моаві, перед тим як вони мали отримати землю. Земля була обіцяна їм через обітницю, дану батькам століття тому, що було проявом «вічного завіту», котрий передував існуванню світу.

«Перш ніж були закладені основи Землі, Отець і Син об'єдналися в завіті викупити людину, якщо вона буде переможена сатаною. Вони об'єдналися в урочистій обітниці, що Христос стане Гарантом спасіння людського

роду» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 834).

Прочитайте П. Зак. 5:3. Як нам розуміти цей вірш?

Що Мойсей повідомив народу? Найімовірніше, вождь підкреслив факт, що їхніх батьків уже немає і дані батькам чудові обітниці завіту тепер даровані їм. Мойсей дав зрозуміти ізраїльтянам, що вони не повинні все зіпсувати, як це зробило попереднє покоління. Тепер обітниці й зобов'язання належать їм.

ЙОГО ОСОБЛИВИЙ НАРОД

Середа, 13 жовтня

Сьогодні нам складно до кінця осягнути, яким був стародавній світ під час мандрівки Ізраїля пустелею. Якщо цілі імперії з'являлися та зникали, залишаючи лише руїни, що ми можемо знати про безліч менших язичницьких народів, які оточували Ізраїль?

Не так уже й багато, але ми знаємо одне: ці люди загрузли в язичництві, політеїзмі й безлічі принизливих обрядів, що включали й жертвоприношення дітей. Спробуйте уявити, наскільки принизливими й аморальними були культура і релігія людей, які так поводитися зі своїми дітьми й робили це в ім'я якогось бога!

Не дивно, що протягом усієї історії стародавнього Ізраїлю Господь знову й знову застерігав Свій народ від дотримання звичаїв навколишніх народів. «Коли будеш входити до Краю, що дає тобі Господь, Бог твій, то не навчися чинити такого, як гідота цих народів» (П. Зак. 18:9).

Бог покликав ізраїльський народ для особливої мети. Вступивши в завіт з Господом, вони мали стати особливим народом, який би свідчив світові про Бога, Котрий створив

небо і землю, – єдиного Бога.

Прочитайте П. Зак. 26:16-19. Як у цих віршах узагальнюються взаємини завіту між Богом та Ізраїлем? Як вірність Ізраїля завіту мала проявлятися в їхньому особливомустановищі? Які уроки ми можемо почерпнути для себе?

Зверніть увагу: Мойсей починає наведені чотири вірші словами «цього дня», «сьогодні», тобто *саме зараз, знову* Бог наказує вам робити це (патріарх повторює цю думку в текстах 17, 18). Вождь від самого початку закликав народ виконувати все це. Він говорить, що вони повинні взяти на себе зобов'язання саме зараз, нині мають бути вірним, святим та особливим народом, що воістину є головною причиною їхнього існування як народу завіту. Вони були єдиним народом, який знав істинного Бога і Його волю щодо того, як вони повинні жити. Ізраїльтяни не лише мали істину для теперішнього часу, а й повинні були втілювати цю істину доти, доки не прийде Ісус, Сама «правда» (Івана 14:6).

Чому ідея посвячення Богу й дотримання вимог Йогозавіту «цього дня» актуальна для нас сьогодні?

ІНШІ ОБРАЗИ

Четвер, 14 жовтня

Біблійна наука давно визнала схожість між завітом Ізраїля з Богом й іншими угодами між стародавніми царствами. Така паралель не повинна дивувати нас. Господь просто працював зі Своїм народом у такому середовищі, яке вони могли зрозуміти. Водночас ідея завіту, правової угоди між двома сторонами з нормами, положеннями і правилами, може здатися холодною і формальною. Хоч угода справді містить такі правові елементи (адже Бог – Законодавець), завіт недостатньо великий, щоб охопити всю глибину й широту тих взаємин, які Бог бажав мати зі Своїм народом.

Отже, у Повторенні Закону використовуються й інші образи, щоб допомогти відобразити таку саму ідею, як завіт між Богом та Ізраїлем, але лише для того, щоб надати їй додаткові аспекти.

Прочитайте П. Зак. 8:5; 14:1; 32:6, 18-20. Які образи використано в текстах і як вони розкривають взаємини, котрі Бог бажав мати зі Своїм народом?

Прочитайте П. Зак. 4:20 і 32:9. Який образ використаний тут і як він також допомагає розкрити взаємини, котрі Бог хотів мати зі Своїм народом?

У кожному з випадків є ідея сім'ї, зв'язки в якій повинні бути найбільш близькими, міцними й заснованими на любові. Бог завжди бажав мати такі взаємини зі Своїм народом. Навіть після ганебного відкинення ними Ісуса Він сказав двом Маріям після Свого воскресіння: «Ідіть, сповістіть Моїх братів, щоб ішли до Галилеї, – там Мене побачать» (Матв. 28:10). Воскреслий Месія назвав Своїх учнів братами, що було прикладом прояву любові та благодаті до тих, хто не заслужив цього. По суті, взаємини між Богом і людством завжди були такими: благодать і любов, що даровані негідним.

Які ваші взаємини з Богом? Як ви можете поглибити їх і навчитися любити Його, водночас розуміючи своє зобов'язання завіту дотримуватися Його Закону? Чому ці дві ідеї не суперечать, а доповнюють одна одну?

П'ятниця, 15 жовтня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Дух рабства породжується бажанням жити відповідно до релігії законництва, прагненням виконати вимоги Закону власними силами. У нас є надія тільки тоді, коли ми

підпадаємо під завіт з Авраамом, який є завітом благодаті через віру в Ісуса Христа. Євангеліє, яке було проповідано Аврааму, завдяки якому він мав надію, було тим самим Євангелієм, яке проповідується нам сьогодні й завдяки якому ми маємо надію. Авраам дивився на Ісуса – Автора і Вершителя нашої віри» (Коментарі Е. Уайт. Біблійний коментар АСД. Т. 6. С. 1077).

«Перш ніж були закладені основи Землі, Отець і Син об'єдналися в завіті викупити людину, якщо вона буде переможена сатаною. Вони об'єдналися в урочистій обітниці, що Христос стане Гарантом спасіння людського роду. Цю клятву Ісус виконав. Вигукнувши на хресті: «Звершилося!» (Івана 19:30), Він звертався до Отця. Угода була повністю виконана. Тепер Ісус проголошує: Отче, звершилося! Я виконав волю Твою, о, Мій Боже. Я звершив справу викуплення. Якщо Твоя справедливість задоволена, то «хочу, щоб ті, яких Ти Мені дав, були зі Мною там, де Я» (Івана 17:24)» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 834).

Запитання для обговорення:

Детальніше проаналізуйте ідею: ще до створення світу Отець і Син об'єдналися в завіті, щоб викупити нас, якщо людський рід згрішить. Чому ця істина має надихати нас? Що вона повідомляє про те, наскільки Бог бажає нашого спасіння для Його Царства?

Яким чином ми як Божа Церква повинні виконувати роль, яку належало виконати свого часу давньому Ізраїлю? Як ми можемо навчитися уникати їхніх помилок?

Чому Євангеліє і його обітниці мають ключове значення для ідеї Нового Завіту загалом? Які тексти ви можете знайти в Новому Завіті, котрі показують, що Закон і послух йому не були скасовані? Як ви думаєте, чому так багато християн каже, що Євангеліє зводить нанівець необхідність дотримуватися Десяти Заповідей?

ВИБУХ У БЕЙРУТІ

Кеті Ліхтенвальтер, Ліван

Я ледь відчула перший глухий удар. Увесь день у нас дув вітерець, що постукував у вхідні двері. Але другий удар був незвичайним. У політично крихкому світі тієї країни, де я жила, можна було часто чути звук кулеметної черги, винищувача, що летить, снаряду, котрий вибухнув... Хоч особисто мене нічого з цього ніколи не стосувалося, я знала, що кожен такий звук іноді закінчується трагедією.

Я вирішила вийти на ганок і дізнатися про ситуацію. Зі свого охоронного поста, що на горбистій височині над кампусом Близькосхідного адвентистського університету, я дивилася поверх міста Бейрут, що розкинулося внизу, повз порт, у бік Середземного моря. Я побачила схожу на гриб хмару й відразу зрозуміла, у чому річ.

Щойно я зробила крок назад, мене наздогнав звук потужного вибуху. Вибухова хвиля з пилом і уламками підняла мене й відкинула назад у дім. Я схопилася за двері, але не змогла зачинити їх. Здавалося, що хвиля пройшла крізь стіни.

Я хотіла визирнути з вікна, але побоювалася нового вибуху. Настала тиша. Що буде далі? Мої руки тремтіли від страху.

Через декілька хвилин мені зателефонував Осман. Незадовго до вибуху я провела з ним онлайн-урок гри на скрипці. Він був переляканий, його обличчя покрилося потом, телефон тремтів, коли він знімав на відео зруйновану крихітну квартирку своєї сім'ї. «Усе зруйноване, – сказав він. – Усе зруйноване, міс Кеті». На жаль, Осман уже стикався з подібним у минулому. Шість років тому його родина потрапила під обстріл у Сирії. Тому для нього вибух у порту Бейрута, який стався в серпні 2020 року, унаслідок якого загинуло не менше

двохсот осіб, був не просто руйнівником квартири, а знайомим циклом утрат.

Я не можу розірвати цей цикл. Я не можу заглушити біль, компенсувати втрати, відновити країну. Ніхто не може. Але ми не безпорадні, не жертви обставин. Ми перебуваємо в присутності Бога, молячись заступницькою молитвою про те, що не можемо змінити. Лише в цьому наша надія, що зло перетвориться на добро. Нехай Ім'я Бога буде прославлене впродовж усього мого життя, у нашому кампусі Близькосхідного університету, серед жителів дорогого Лівану й у найвіддаленіших куточках нашого хиткого світу. Кеті Ліхтенвальтер виготовляє намети для уніону Близького Сходу і Північної Африки. Ця історія ілюструє місіонерську мету № 2 стратегічного плану Адвентистської церкви на період 2020-2025 рр. під назвою

«ІДЕМО РАЗОМ». Мета звучить так: «Посилити й різнобічно розвивати місіонерське служіння Церкви у великих містах, у межах “вікна 10/40”, серед неохоплених і недостатньо охоплених груп населення, а також представників нехристиянських конфесій».

УРОК №4

16-22 жовтня

«ЛЮБИ ГОСПОДА, БОГА ТВОГО»

Біблійні тексти для дослідження:

**П. Зак. 6:4, 5; 10:12; Ефес. 2:1-10; Об'явл. 14:6, 7; П.
Зак. 4:37; 11:1;
Марка 12:28-30.**

Пам'ятний вірш:

**«І любі Господа, Бога твого, усім серцем своїм, і
всією душею своєю, і всією силою своєю!» (П. Зак. 6:5).**

У юдейській релігії одну з найважливіших молитов узято з П. Зак. 6. Вона відома як *Шма*, оскільки перше єврейське слово цієї молитви походить від кореня *шамá*, що означає «слухати» або навіть «коритися». Це слово знову і знову з'являється не лише в Повторенні Закону, а й в усьому Старому Завіті.

Перший рядок *Шми* читають так: *Шмá Ісраѐль Йехвá Елохѐйну Йехвá ехád*, що означає: «Слухай, Ізраїлю: Господь, Бог наш – Господь один!» (П. Зак. 6:4). Коли євреї моляться цією молитвою, вони заплющують очі, щоб ніщо не відволікало їх від роздумів про Бога. Перший рядок *Шми* вважається твердженням про монотеїстичну природу «Господа, Бога нашого», і про вірність Ізраїля тільки Йому і жодному іншому богу. Цей рядок можна також прочитати як «Господь – наш Бог».

Вищевказаний рядок є частиною першої промови, яку Мойсей виголосив перед синами Ізраїля, коли вони збиралися ввійти до Обітованого краю. Однак за цим вступним рядком – потужна істина, яка нині залишається такою самою важливою, якою була і тоді.

ЛЮБИТИ БОГА

Неділя, 17 жовтня

Розповівши синам Ізраїлю їхню історію, Мойсей почав давати вказівки щодо їхніх дій, необхідних для того, щоб отримати землю й розкошувати на ній. Основна частина Повторення Закону зводилася до того, що Господь говорив людям, як вони повинні дотримуватися своїх зобов'язань завіту, який Він милостиво уклав з ними, виконуючи Свою обіцянку їхнім батькам.

Розділ 6 Повторення Закону починається так: «А оце заповідь, постанови та закони, що наказав Господь, Бог ваш, щоб навчити вас виконувати їх у Краї, що ви переходите туди посісти його, щоб ти боявся Господа, Бога свого, щоб пильнувати всіх постанов Його та заповідей

Його, що я наказую тобі, ти й син твій, та син твого сина по всі дні життя твого, і щоб були довгі твої дні» (П. Зак. 6:1, 2).

Прочитайте П. Зак. 6:4, 5. Яке повеління Господь дав Ізраїлевим синам у вірші 5? Що це означає?

Люби Господа, Бога твого, усім серцем своїм... Цікаво, що разом із Законом, застереженнями, правилами та постановами народ чує заклик любити Бога. До того ж любити Його «усім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю», що вказує на абсолютну природу цієї любові.

Любити Бога всім серцем, душею і силою означає, що наша любов до Нього має перевершувати нашу любов до всього й до всіх, бо Він – основа нашого єства і причина нашого існування, Він – усе в усьому. Нашу любов до всього іншого слід розглядати у світлі нашої любові до Господа.

Єврейською мовою слово «твій» у словосполученнях *твій Бог, твоє серце, твої сили* вжито в однині. Так, Бог говорив з усім народом але народ сильний настільки, наскільки сильна особа. Господь бажає, щоб кожен з нас як частина більшого тіла був вірний Йому особисто. А основою вірності має бути наша любов до Нього за те, Хто Він є і що зробив для нас.

Що для вас означає любити Бога всім серцем, душею і силою?

БОЯТИСЯ БОГА

Понеділок, 18 жовтня

Мойсей закликав Ізраїлевих синів любити Бога всім своїм єством. Це була заповідь. Однак трохи раніше Мойсей дав їм інше повеління: «Щоб ти боявся Господа, Бога свого» (П. Зак. 6:2).

Прочитайте П. Зак. 10:12. Що в тексті сказано про

любові страх і як ми це розуміємо?

В одному вірші їм наказано боятися Бога, в іншому – любити Його, а в наведеному вище їм говорять водночас боятися й любити Господа. З огляду на наше розуміння слова «страх» може здатися, що текст містить суперечності, але це не так. Навпаки, страх перед Богом як побожний трепет перед Ним і повага до Нього, Його авторитету й могутності, справедливості та праведності, особливо порівняно з нашою гріховністю, слабкістю і цілковитою залежністю від Нього, має бути природною реакцією. Ми грішні істоти, які порушили Божий Закон, і тому заслуговуємо на засудження й вічну смерть; і якби не благодать Господа, то всі ми загинули б.

Прочитайте Ефес. 2:1-10. У який спосіб ці вірші допомагають нам зрозуміти, як водночас боятися і любити Бога?

Хоч ми були «синами непокори», Христос помер за нас і дарував нам нове життя в Ньому. Таке життя містить у собі свободу від гріха й засудження за минуле – ось чому ми повинні любити Його!

Цей самий принцип застосовували і до стародавнього Ізраїлю: вони були бранцями в Єгипті, засудженими на рабство та пригнічення, і тільки Божа любов і милосердя до них дарували їм велике викуплення. «І будеш пам'ятати, що був ти рабом в єгипетському краї, і вивів тебе Господь, Бог твій, звідти» (П. Зак. 5:15). Тому не дивно, що ізраїльтяни мали водночас і любити, і боятися Бога. І якщо їм належало так чинити, наскільки більше це стосується нас, тих, хто пізнав велику істину про смерть Ісуса на хресті за нас?

Прочитайте Об'явл. 14:6, 7. Чому повеління боятися Бога стоїть першим в останній вістці Господа до світу? З огляду на пророцтва про майбутні події на Землі,

чому це повеління має таке значення?

ВІН ПЕРШИЙ ПОЛЮБИВ НАС Вівторок, 19 жовтня

У книзі Повторення Закону перед Ізраїлем були викладені правила, приписи, настанови, застереження і заклики дотримуватися «постанов Його, і заповідей Його, і законів Його». Проте насамперед юдейський народ мав любити Бога всім своїм серцем, душею і силою. Зрозуміло, що для цього в них були вагомі причини.

Прочитайте П. Зак. 4:37; 7:7, 8, 13; 10:15; 23:5; 33:3. Що ці вірші повідомляють про любов Бога до Його народу?

Знову і знову в Повторенні Закону Мойсей говорив людям про Божу любов до їхніх батьків і до них. Та Господь явив цю любов не просто словами, а Своїми діями. Незважаючи на їхні недоліки, невдачі, гріхи, Божя любов до них залишалася незмінною і яскраво проявилася у Його ставленні до них.

«Ми любимо Його, бо Він перший полюбив нас» (1 Івана 4:19). Як цей текст допомагає нам зрозуміти, чому ми повинні любити Господа?

Божя любов до нас передувала нашому існуванню, оскільки План спасіння був розроблений задовго до «сотворення світу» (Ефес. 1:4).

Еллен Уайт сказала про це так: «План нашого викуплення не був запізною відповіддю, він був сформульований не після гріхопадіння Адама. Цей план став «відкриттям тайни, яка споконвіку замовчувалася...» (Римл. 16:25). У ньому розкриті принципи, котрі споконвіку були основою Божого престолу» (Бажання віків. С. 22).

Яка ж це велика перевага для нас, що Бог справді є Богом любові! Любові настільки великої, що Він пішов на хрест

заради нас; любові самовідданої, котра спонукала Його упокорити Себе, бути слухняним аж до смерті, і до смерті хресної (Филп. 2:8). Тому сьогодні ми маємо таке одкровення про Божу любов, якого Ізраїлеві сини навіть не могли собі уявити.

А якби Бог був не любов'ю, а ненавистю або байдужістю? Яким був би в такому разі цей світ? Чому одкровення про Божу любов має викликати в нас велику радість і вдячність?

Середа, 20 жовтня

«ЯКЩО ЛЮБИТЕ МЕНЕ, ВИ БУДЕТЕ ДОТРИМУВАТИСЯ МОЇХ ЗАПОВІДЕЙ»

Увесь ізраїльський народ почув заклик любити Бога. Однак любити Його можна було тільки особисто. Як окрема людина, наділена свободою волі, кожен ізраїльтянин мав прийняти рішення любити Бога, і цю любов їм слід було проявляти через послух.

Що спільного в наведених текстах, тобто яка їхня загальна тема?

П. Зак. 5:10

П. Зак. 7:9

П. Зак. 10:12, 13

П. Зак. 11:1

П. Зак. 19:9

Невже можна було висловитися ще ясніше? Як Бог не просто сказав, що любить нас, але й виявив цю любов до нас через Свої діяння, так і народ Божий своїми ділами повинен показати свою любов до Бога. І в цих текстах ми бачимо, що любов до Бога нерозривно пов'язана з послухом Йому. Ось чому, коли Іван говорить: «Бо це любов до Бога – дотримуватися Його заповідей!» (1 Івана 5:3), або коли Ісус каже: «Якщо любите Мене, ви будете дотримуватися Моїх заповідей» (Івана 14:15), – ці тексти виражають основне вчення. Любов до Бога завжди має виражатися в

послуху Йому. Так було завжди, і так буде завжди. Послух Богу означає послух Його Закону (Десяти Заповідям), який включає і четверту заповідь про суботу. Дотримання четвертої заповіді – не більша прихильність до букви Закону, ніж дотримання будь-якої зде'яти інших.

Проте послух будь-якій із заповідей *може* бути законництвом, тобто послухом не через любов до Бога. Якщо ми справді любимо Бога, особливо за те, що Він зробив для нас в Ісусі Христі, тоді в нас виникає природне бажання коритися Йому, бо Він просить нас про це.

Коли Мойсей знову і знову закликав Ізраїля любити Господа й коритися Йому, ці заклики звучали *після* їхнього визволення з Єгипту. Тобто їхня любов і послух були відповіддю на дароване Богом визволення. Тепер вони мали відповісти вірним дотриманням Його Заповідей. А хіба сьогодні інакше?

Який ваш досвід у прагненні коритися Богу? Тобто які ваші мотиви послуху Богові? Чому мотивом послуху має бути любов до Нього? Яку роль при цьому має відігравати страх Господній (у його біблійному розумінні)?

ПЕРША ЗАПОВІДЬ

Четвер, 21 жовтня

Як би не намагалися деякі християни з різних причин відокремити Старий Завіт від Нового Завіту, це неможливо зробити, повністю не позбавивши Новий Завіт його істинного значення. Новий Завіт у своєму одкровенні про Ісуса й у своїх богословських поясненнях Його життя, смерті, воскресіння і первосвященницького служіння вказує на виконання безлічі старозавітних пророцтв і прообразів. Багато в чому Старий Завіт утворює тло, контекст, підставу для Нового Завіту. Обидва завіти відкривають доброту й любов Бога.

Це одна з причин, чому автори Нового Завіту, зокрема й Ісус, знову і знову цитують Старий Завіт.

Прочитайте Марка 12:28-30. Яке запитання поставив книжник? Що відповів Ісус і звідки взяв відповідь?

Цікаво, що запитання поставив книжник – людина, що присвятила своє життя вивченню Закону і його застосуванню.

Було безліч законів, яких, як вірили юдеї, їм необхідно було дотримуватися (згідно з більш пізньою єврейською традицією, таких законів 613). Не дивно, що книжники бажали, щоб усі закони зводилися до одного запитання.

А що робить Ісус?

Він переходить просто до шостого розділу Повторення Закону, починаючи зі слів: «Слухай, Ізраїлю: Господь, Бог наш – Господь один!» (вірш 4), а потім цитує наступний вірш про необхідність любити Бога всім серцем, душею і силою. Ісус указав на ключове твердження про Господа як їхнього Бога, їхнього єдиного Бога; зважаючи на цю велику істину, вони покликані любити Його безмірно.

Що може бути більшою істиною для теперішнього часу, ніж ця заповідь? В останні дні, коли відбуватимуться фінальні події і кожен буде покликаний вибрати той чи інший бік, Заповіді Божі (Об'явл. 14:12) будуть відігравати вирішальну роль.

Зрештою наш вибір (навіть перед загрозою переслідувань) залежатиме від того, любимо ми Бога по-справжньому чи ні. Це вирішальне запитання, і ми можемо полюбити Господа всім серцем, душею і силою тільки тоді, коли особисто пізнаємо Його й відчуємо Його доброту, любов і благодать. Якщо буде потрібно, за це можна й померти.

Якби хтось запитав вас: як люди можуть полюбити Бога, Якого ніколи не бачили, що б ви відповіли? Обговоріть у класі відповіді присутніх.

П'ятниця, 22 жовтня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Хрест Христа буде предметом вивчення і прославлення викупленими протягом вічності. У Христі прославленому вони бачитимуть розп'ятого Христа. Спасенні ніколи не забудуть, що Той, Чия сила створила незліченні світи й керує їхнім рухом у безмежному просторі, Улюблений Божий, Велич Небес, перед Яким схиляються херувими і серафими, – принизив Себе, щоб підняти грішну людину; поніс на Собі вину й ганьбу за гріх; переніс розлуку з Отцем, коли Той закрив від Нього Своє лице, доки скорбота й горе світу, що гине, не розбили Його серце і не позбавили життя на Голгофському хресті. Те, що Творець усіх світів, Вершитель долі всіх людей відмовився від Своєї слави та принизив Себе з любові до людини, – буде постійно викликати подив і захоплення жителів Усесвіту. Дивлячись на Викупителя, на вічну славу Отця, яка сяє на Його обличчі, а також на престол, утверджений навіки віки, та знаючи, що Боже Царство не матиме кінця, – усі викуплені народи висловлять свої почуття в прекрасній пісні: "...Достойний, достойний Агнець, що був заколений, і примирив нас з Богом Своєю дорогоцінною кров'ю!" (Об'явл. 5:12)» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 651, 652).

Запитання для обговорення:

Прочитайте наведене вище висловлювання Еллен Уайт. Як воно може допомогти нам зрозуміти, чому наша любов до Бога має бути неперевершеною? Що означає така думка: «Бог, Який створює незліченні світи в неосяжному Всесвіті, заради нас пішов на хрест»? Чому ця істина має лежати в основі наших взаємин з Богом?

Детальніше зупиніться на ідеї водночас любити й боятися Бога. Як ми поєднуємо любов до Бога і страх Господній і

чому повинні це робити?

Одна справа любити Бога, коли в нашому житті все гаразд. А що відбувається, коли щось не вдається, коли нас спіткає трагедія? Чому в подібних ситуаціях любити Бога навіть важливіше, ніж коли все гаразд?

Дайте відповідь на останнє запитання в дослідженні за четвер. Які різні підходи ви могли б використовувати, пояснюючи невіруючому, що означає любити Бога? Як ми, люди, можемо любити того, кого ніколи не бачили? Чому для любові це не має значення?

Місіонерська історія

СИЛА КНИГИ

Казухіро Хірага, Японія

Дев'ятирічна Суміко, що живе на острові Окінава, любила читати. Особливо їй подобалося читати книги із серії під назвою «Вечірні оповідання» Артура Максвелла, куплені її сім'єю в доброго незнайомця, котрий одного разу постукав у двері їхньої оселі. Суміко перечитувала їх знову і знову. Її улюбленою була історія про хлопчика на ім'я Уїлфорд і його компанію Сюрпризів. Уїлфорд любив радувати людей сюрпризами. Суміко відчувала щастя, уявляючи радість людей, які отримують ці подарунки-сюрпризи. «Вечірні оповідання» також познайомили Суміко з Ісусом. Члени її родини не були християнами. Її батьки, як і більшість японців, не поклонялися Ісусу. З книг, які дівчинка так любила читати, вона дізналася, що Ісус любить дітей і хоче зробити їх щасливими.

Суміко виросла й переїхала до Токіо, столиці Японії. Вона вийшла заміж і стала мамою двох маленьких хлопчиків. Під час переїзду вона втратила свої улюблені «Вечірні оповідання». Коли її старший син підріс, Суміко почала вибирати для нього школу. Поруч з їхнім будинком вона

помітила приватну школу під назвою «Токійська початкова школа Саніку». Жінка з'ясувала, що це школа адвентистів сьомого дня, і вирішила більше дізнатися про адвентистів. На свій подив, Суміко дізналася, що адвентисти не лише мають багато шкіл, але й видають багато книг для дітей, зокрема її улюблені «Вечірні оповідання». Після цього вона захотіла, щоб її син навчався в адвентистській школі.

Але спочатку їй потрібно було отримати більше інформації про Адвентистську церкву. На території адвентистської школи також була розташована церква, і Суміко почала відвідувати суботні богослужіння. Вона відчувала дивовижний світ, коли співала гімни і слухала проповіді. Суміко купила новий комплект «Вечірніх оповідань» і почала читати їх своїм синам. Хлопчикам сподобалися ці історії. Паралельно вона самостійно почала читати Біблію. Щойно її син пішов у перший клас, Суміко приєдналася до групи з вивчення Біблії в школі. Через кілька місяців вона віддала своє серце Ісусу і прийняла хрещення.

Сьогодні 35-річна Суміко Такахагі не лише продовжує читати «Вечірні оповідання» своїм синам, але ще читає їм Біблію. Суміко дізналася про Ісуса з книги «Вечірні оповідання», а пізніше завдяки інформації про адвентистську школу й церкву в Інтернеті.

Частина приношень тринадцятої суботи буде витрачена на розвиток проєкту цифрового євангелізму, завдяки якому багато жителів Японії, особливо молодих людей, дізнаються про Ісуса через Інтернет. Дякуємо вам за планування щедрих приношень.

«ПРИХОДЬКО В БРАМАХ ТВОЇХ»

Біблійні тексти для дослідження: Марка 12:29-31; П. Зак. 10:1-19; Псал. 146:5-10; Матв. 7:12; П. Зак. 27:19; Якова 1:27-2:11.

Пам'ятний вірш:

«І будете ви любити прихоська, бо прихоськами були ви самі в єгипетським краї» (П. Зак. 10:19).

Як ми читали минулого тижня, коли книжник запитав про першу з усіх заповідей (Марка 12:28), Ісус відповів твердженням, що Бог – єдиний Господь, а потім сказав: «Любитимеш Господа, Бога свого, всім серцем своїм, і всією своєю душею, і всім своїм розумом, і всією своєю силою. Це перша заповідь» (вірш 30).

Однак Христос продовжив, сказавши про другу заповідь, подібну до першої, хоч книжник про це не запитував. Ісус знав, наскільки це важливо, тому проголосив: «І друга, подібна до неї: Любитимеш свого ближнього, як самого себе! Іншоїбільшої заповіді від цих немає» (вірш 31).

Немає заповіді більшої, ніж ці? Ісус поєднав любов до Бога і любов до ближнього як дві нерозривні заповіді й оголосив їх найбільшими з усіх.

Спаситель не сказав нічого нового, чого юдеї раніше не чули. Навпаки, заклик безмірно любити Господа й любити ближнього (як спосіб виразити нашу любов до Бога) був узятий із книги Повторення Закону.

ОБРИЖТЕ ВАШІ СЕРЦЯ

Неділя, 24 жовтня

Розділ 10, продовжуючи розділ 9 книги Повторення Закону, є Божим підтвердженням завіту, укладеного Ним з

Ізраїлем. Справді, більша частина цієї книги є своєрідним оновленням завіту. Тобто навіть після жахливого гріха ізраїльтян біля Хорива, де вони під час відсутності Мойсея впали в ідолопоклонство, Господь не знищив їх.

Прочитайте П. Зак. 10:1-11. Як цей уривок допомагає нам зрозуміти, що Бог простив Своєму народу гріх і знову підтвердив обітницю завіту, дану їм та їхнім батькам?

Мойсей розбив скрижалі з Десятьма Заповідями (П. Зак.

9:17), що було ознакою порушеного завіту (П. Зак. 32:19).

«На знак огиди до їхнього злочину він кинув кам'яні таблиці на землю, і вони розбилися перед очима народу; це свідчило про те, що Бог розірвав Свій завіт з ізраїльтянами, оскільки вони порушили його» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 320). Однак Бог наказав Мойсеєві витесати нові скрижалі, «як перші», і пообіцяв написати на них слова, які були на перших. Цей факт свідчить, що Бог простив народ і не розірвав завіт з ним.

Прочитайте П. Зак. 10:14-16. Що Бог сказав ізраїльтянам? Які образи використано в уривку і що вони означають?

Тут міститься сукупність образів: крайня плоть, серце, шия. Проте суть зрозуміла. Обрізання було знаком завіту, але це лише зовнішній знак. Богу потрібні були серця людей, тобто їхній розум, почуття, любов. Образ твердої шиї вказував на те, наскільки вони були вперті у своєму небажанні коритися Господу. По суті, тут і в інших текстах Господь наказував народу залишити їхній гріховний спосіб життя і служити Йому всім своїм серцем і душею

Подумайте про всі випадки, коли Господь простив ваші гріхи. Що це говорить вам про Його благодать?

Серед цих настанов Мойсей заявляє: «Тож належить Господеві, Богу твоєму, небо, і небо небес, земля й усе, що на ній» (П. Зак. 10:14). Господь – Володар усього! Цю ідею можна знайти і в інших місцях Біблії: «Господня земля, і все, що на ній, вселенна й мешканці її» (Псал. 24:1).

Прочитайте П. Зак. 10:17-19. Що ще Мойсей говорить про Господа? Яке повеління Бог дає Своєму народу?

Яхве не лише Володар неба і землі, Він також «Бог богів і Пан панів» (П. Зак. 10:17). Це не означає, що існують інші, менші боги, яким поклонялися язичники, що жили навколо. Імовірно, так Мойсей хотів висловити: Бог – більше, ніж просто єдиний Бог. Вождь заявляв про Його цілковите верховенство над усіма силами, реальними або уявними, на небі чи на землі. «Побачте тепер, що Я – Я є Той, і Бога немає, крім Мене» (П. Зак. 32:39).

У П. Зак. 10:17 також ідеться про те, що Він «Бог великий, сильний та страшний, що не подивиться на обличчя, і підкупу не візьме». Усе це є частиною більшої вістки: Яхве – ваш Бог, і вам, Його народу, потрібно бути слухняними.

Який яскравий контраст тут представлений! Так, Яхве – Бог богів і Пан панів, Верховний Правитель і Хранитель творіння (Колос. 1:16, 17). Проте Він також піклується про сироту, вдову і приходька, задовольняючи їхні нагальні фізичні потреби. Бог, без волі Якого на землю не падає горобець (Матв. 10:29), знає про тяжке становище тих, хто перебуває на задвірках суспільства. Інакше кажучи, Господь говорить до народу: *Ви вибрані, особливі, і Я люблю вас. Однак Я люблю й інших, зокрема тих, хто має потребу, і беззахисних серед вас. І ви повинні любити цих людей так само, як Я люблю їх. Таким є одне з ваших*

зобов'язань завіту, до того ж дуже важливе.

Прочитайте Псал. 146:5-10. Яка вістка псалма і що це має означати сьогодні для нас як християн? __

Вівторок, 26 жовтня

«БО ПРИХОДЬКАМИ БУЛИ ВИ САМІ В ЄГИПЕТСЬКІМ КРАЇ»

«І будете ви любити прихоська, бо прихоськами були ви самі в єгипетськїм краї» (П. Зак. 10:19). У чому суть цієї вістки до стародавнього Ізраїля? Про що вона говорить нам? _____

За декілька століть до цього Господь сказав Аврамові: «Добре знай, що потомство твоє буде прихоськом в землі не своїй. І будуть служити вони, і будуть їх мучити чотири сотні літ» (Бут. 15:13; див. також Бут. 17:8; Дії 13:17). Це, звичайно ж, і сталося, і в книзі Вихід для прийдешніх поколінь була записана драматична історія визволення (Вих. 15:13) і спасіння (Вих. 14:13) Ізраїля з Єгипту – символ, прообраз викуплення і спасіння, дарованих нам в Ісусі Христі. У цьому вірші Господь висловив Своє бажання, щоб ізраїльтяни пам'ятали, ким і де вони були – прихоськами в чужій країні.

Інакше кажучи, пам'ятайте, як ви перебували на задвірках суспільства, були вигнанцями, навіть рабами. Ви перебували у владі тих, хто був сильніший за вас і міг жорстоко поводитися з вами, що часто й відбувалося. Хоч Ізраїль був вибраним народом, покликаним Богом, «царством священників» (Вих. 19:6); хоч були певні відмінності між ними та прихоськами серед них, особливо щодо релігійного служіння, але коли йшлося про права людини, до прихоська, удови, сироти потрібно було виявляти такі самі неупередженість і справедливість, яких ізраїльтяни бажали собі.

Прочитайте Матв. 7:12. Як цей вірш коротко

викладає повеління Господа давньому Ізраїлю про ставлення до слабких і нужденних?

Дана Ізраїлю настанова про ставлення до знедолених не була нормою в стародавньому світі, де з такими людьми можна було поводитися не краще, ніж із тваринами, а іноді й гірше. А Ізраїль мав стати іншим, світлом для народів. І такі зміни були можливі завдяки взаєминам з Богом, Якому вони поклонялися, і в усій релігійній системі істини, яку Він дав їм. Крім того, добре ставлення ізраїльтян до знедолених могло бути переконливим свідченням для світу про перевагу їхнього Бога і їхньої віри. У певному сенсі це було метою існування Ізраїлю, він мав свідчити світові про Бога.

СУДІТЬ СПРАВЕДЛИВО

Середа, 27 жовтня

Як віруючі, ми покликані відображати характер Бога. Павло писав: «Діти мої, я знову терплю нестерпні муки за вас, доки не відобразиться у вас Христос» (Гал. 4:19). Зрештою, ми спочатку були створені «на образ Божий» (Бут. 1:27), образ, який згодом був спотворений гріхом. Говорячи про могутність і велич Бога, Мойсей також підкреслив, що Господь не бере дарів і піклується про слабких і знедолених. Тому нам потрібно робити те саме.

Прочитайте наведені нижче уривки з Повторення Закону. Яка їхня загальна тема?

П. Зак. 1:16

П. Зак. 16:19

П. Зак. 24:17

П. Зак. 27:19

У сучасному світі майже стало нормою, що в більшості людських судів слабкі, бідні та знедолені не можуть домогтися такої самої справедливості, як багаті, впливові та можновладці. Незалежно від країни, епохи, культури,

незалежно від піднесених принципів справедливості й рівноправ'я, закріплених у конституціях і законах, реальність залишається такою самою: бідні, слабкі та знедолені майже ніколи не досягають правосуддя, наданого найвищим верствам суспільства.

І що важливо – про це говорить Сам Господь. Несправедливе ставлення, що переважає всюди, не має виявлятися в Ізраїлі, серед Божого народу, який повинен представляти Бога світові. У певному сенсі, якщо використовувати сучасний термін, Господь бажав, щоб у стародавньому Ізраїлі були «всірівні перед законом».

Однак це значно глибше, ніж просто судова практика. «Будьте святі, бо святий Я, – Господь, Бог ваш!» (Левит 19:2). Так, євреї знали істинного Бога, у них були правильні форми поклоніння, вони приносили правильні жертви. Здавалося б, усе чудово. Проте чи мало це значення, якщо вони погано поводитися зі слабкими й бідними серед них? Знову і знову Господь устами пророків засуджує гнобителів бідних і нужденних в Ізраїлі. Як ви можете бути «святими» і водночас жорстоко ставитися до ближніх? Це неможливо, незалежно від того, наскільки досконало ви виконуєте належні релігійні ритуали. Прочитайте Амоса 2:6; 4:1; 5:11; Ісаї 3:14, 15; 10:1, 2; Єрем. 2:34. Про що Господь через пророків попереджав давній Ізраїль? Що ці слова говорять нам сьогодні?

Четвер, 28 жовтня

ЧИСТЕ БЛАГОЧЕСТЯ ПЕРЕД БОГОМ

Прочитайте П. Зак. 24:10-15. Які важливі принципи містяться в уривку щодо того, як ми повинні поводитися з тими, хто від нас залежний?

Ми бачимо турботу Господа про людську гідність. Так, хтось винен вам щось, і настав час це забрати, але виявіть до цієї людини трохи поваги, поваги до її гідності. Не

вривайтесь в її дім і не вимагайте повернути позичене. Замість цього зачекайте зовні, дозвольте їй вийти й віддати вам позичене. У П. Зак. 24:12, 13 сказано: якщо якась бідна душа дала вам свій одяг як «заставу», вам потрібно хоч би дати їй поспати в ньому всю ніч. В інших віршах ідеться про те, як поводитися з бідняками, найманими працівниками, яких роботодавці можуть гнобити. Не пригноблюйте їх, тому що в очах Бога це гріх, і гріх, безумовно, тяжкий. Якби Ізраїль був свідком, святим народом, що ходить в істині серед світу, який загруз в омані, ідолопоклонстві, злі й гріху, вони, безсумнівно, були б добрими до найслабших і найбільш знедолених. В іншому разі їхнє свідчення марне. **Прочитайте Якова 1:27-2:11. Що зі сказаного Яковом відображає повеління Господа Його народу у Повторенні Закону? Яке значення має те, що Яків пов'язує погане ставлення до бідних з дотриманням Десяти Заповідей?**

Хоч у самих Десяти Заповідях нічого не сказано про несправедливе ставлення багатих до бідних, проте суворе дотримання букви Закону й водночас погане ставлення до нужденних – це насмішка над сповіданням віри і будь-якою заявою про дотримання Заповідей. Любов до ближнього, як до самого себе, є найвищим вираженням Божого Закону. Це істина для теперішнього часу, якою вона була за часів і Якова, і Мойсея, коли він звертався до Ізраїля на кордонах Святої землі.

Чому ми, адвентисти сьомого дня, які серйозно ставляться до дотримання Закону, повинні так само серйозно ставитися до слів Якова і Повторення Закону? З огляду на настанови з Послання Якова, чому наша віра в дотримання Закону має лише зміцнювати нашу готовність допомагати бідним і нужденним?

П'ятниця, 29 жовтня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Важко собі уявити, як навіть за найкращих часів, наприклад, під керівництвом Давида і Соломона, ізраїльський народ міг бути рясно благословений Богом і водночас пригноблювати бідних, беззахисних та знедолених.

«Тому, що нужденного топчете ви, і дарунки збіжеві берете від нього, що ви набудували будинків із каменя тесаного, то сидіти не будете в них; понасаджували виноград улюбленого, та не будете пити із нього вина!

Бо Я знаю про ваші численні провини і про ваші великі гріхи: тиснете ви справедливого, берете ви підкупа та викривляєте право убогих у брамі!» (Амоса 5:11, 12).

«Господь іде на суд,

щоб судитись з старшими народу Свого та з вождями його:

“Ви виноградника знищили, грабунок з убогого – в ваших домах!”» (Ісаї 3:14).

Запитання для обговорення:

Господь наказав ізраїльтянам пам'ятати, що вони були «приходьками» в Єгипті. Це одна з причин, чому їм слід було ставитися до приходьків і знедолених в Ізраїлі так, як ізраїльтяни бажали для себе, коли самі були вигнанцями. Як ця істина пов'язана з Євангелієм, з ідеєю про те, що через кров Христа ми звільнені з рабства гріха? Чому і як подвиг Ісуса заради нас повинен впливати на наше ставлення до людей, особливо до беззахисних?

Ми можемо поклонятися у визначений Богом святий день, розуміти істини про смерть, пекло, знак звіра та ін. Це прекрасно. Та що все це означає, якщо ми погано ставимося до інших, пригноблюємо слабких серед нас або виявляємо несправедливість? Беручи до уваги відкрити нам істину, чому ми не повинні думати, що саме знання істини –

це все, чого вимагає від нас Бог? Чому це потенційно небезпечна пастка для нас?

Як наша віра допомагає нам зрозуміти те, що зазвичай називають правами людини?

Місіонерська історія

НЕЗВИЧАЙНІ ПОВІДОМЛЕННЯ

Йонсун Че, Південна Корея

Кім Хе Сон – посвячена християнка. Вона жадала пізнати Бога, а також краще знати й розуміти Святе Письмо. Тому приєдналася до групи з вивчення Біблії, але їй було важко зрозуміти їхнє обговорення. Через це вона перестала відвідувати зустрічі. Кім зазвичай їздить машиною, але одного разу відчула спонукання сісти в автобус. Чекаючи автобуса на зупинці перед своїм будинком, вона мимоволі підслухала жваву розмову двох жінок. «Уявляєш, хтось щодня надсилає мені повідомлення. Вони мені подобаються!» – говорила одна жінка іншій, простягаючи їй свій мобільний телефон. «Прочитай останні повідомлення», – запропонувала вона.

Кім зазвичай не розмовляла з незнайомими людьми, але їй стало так цікаво, що вона підійшла до жінок і попросила: «Дозвольте мені теж прочитати повідомлення». На екрані телефона вона прочитала: «“Бог є любов!” – написано на кожній бруньці, що розпускається, на кожній билинці, котра проростає із землі. Чудові птахи, які зустрічають день радісним співом, барвисті й досконалі у своїй красі квіти, що наповнюють повітря солодким ароматом, велетенські лісові дерева, зодягнені в розкішні зелені шати, – усе свідчить про ніжну батьківську турботу Бога і Його бажання зробити щасливими Своїх дітей» (Е.

Уайт. Дорога до Христа. С. 6).

«Які прекрасні слова! – подумала Кім. – Саме це мені потрібно!»

Кім запитала в жінки, як вона могла б отримувати такі ж повідомлення. Жінка додала її в розсилання. Незабаром Кім почала отримувати щоденні повідомлення із цитатами з книг Еллен Уайт і дякувала у відповідь на кожне з них. Щонеділі вона писала в чат: «Благословенного дня Господнього!»

Через деякий час на її прохання про більшу інформацію Кім отримала поштою книгу «Велика боротьба» та інші книги. Вона перестала надсилати свої недільні вітання, але продовжувала дякувати за розсилання і право читати книжки, які їй надсилали. Лім Мунг-Сун, диякониса з церкви адвентистів сьомого дня, надсилала повідомлення (цитати Еллен Уайт) майже 2500 одержувачам, зокрема лідерам інших деномінацій. Сьогодні вона продовжує робити це.

Лім Мунг-Сун молиться, щоб Кім та інші одержувачі повідомлень стали ближчими до Христа. «Я не знаю, скільки людей читає ці повідомлення і як вони впливають на їхнє життя, – говорить вона. – Я просто сіяч. Але вірю, що Бог виростить насіння і поже його плоди».

Ця історія ілюструє місіонерську мету № 1 стратегічного плану Адвентистської церкви на період 2020-2025 рр. під назвою «ІДЕМО РАЗОМ». Мета звучить так: «Відродити концепцію всесвітньої місії і жертвовного місіонерського служіння як способу життя, що залучає до свідчення про Христа і до справи формування Його послідовників не лише пасторів, але й усіх членів Церкви – і молодих, і літніх».

У поточному кварталі ваші приношення тринадцятої суботи підтримають два місіонерських проекти в Південній Кореї.

«І ХТО ІНШИЙ ТАКИЙВЕЛИКИЙ НАРОД?»

Біблійні тексти для дослідження:

П. Зак. 4:1-9; Матв. 15:1-9; Чис. 25:1-15;

1 Кор. 10:13; П. Зак. 4:32-35; Матв. 5:13-16.

Пам'ятний вірш:

«І хто інший такий великий народ, що має постанови й закони такі справедливі, як увесь той Закон, що я даю перед вами сьогодні?» (П. Зак. 4:8).

Перші три розділи Повторення Закону були здебільшого уроком історії, що нагадував ізраїльтянам про те, через що вони пройшли до цього моменту. У четвертому розділі урок історії переходить у проповідь. Переказ подій призначався не тільки для любителів історії; він слугував для певної мети, являючи силу та благодать Бога, Який діє серед народу. Цей переказ свідчив: хоч ізраїльтяни все зіпсували, Господь усе одно мав намір виконати Свій завіт з ними.

Четвертий розділ починається з єврейського слова (сполучника і прислівника) *ве'атта*, яке можна перекласти «а тепер» або «отже, тепер». Євреї щойно розглянули свою недавню історію, нагадування про те, що зробив Господь, ведучи їх до цього моменту; «а тепер» вони у відповідь повинні робити те, що Він наказує їм (див. також П. Зак. 10:12).

Ось чому перше дієслово після слів «а тепер» – *шамá*, те саме дієслово (і в тій самій формі), яке використовується на початку молитви *Шма* й означає «чути», «слухати», «коритися». Це дієслово багато разів вживається в книзі Повторення Закону.

Тому початок цього розділу можна передати такими словами: *Отже, тепер, Ізраїлю, через те, що Я зробив для тебе, ти повинен коритися...*

Неділя, 31 жовтня

НЕ ДОДАВАЙТЕ Й НЕ ВІДНІМАЙТЕ

Прочитайте П. Зак. 4:1, 2 (переклад Р. Турконяка). Яке особливе застереження висловив Господь щодо Своїх постанов і законів? Чому саме про це необхідно було відразу попередити народ? (Див. також П. Зак. 13:1).

Господь наказує народу виконувати «постанови і закони», не додаючи до них і не віднімаючи від них. Яка мета такого застереження? Зрештою, навіщо комусь бажати *змінити Божий Закон?*

Звичайно, ми знаємо відповідь.

«Сатана був наполегливий і невтомний у прагненні продовжити розпочату на Небі справу, тобто змінити Закон Божий. Йому вдалося нав'язати світові свій погляд, який він почав відстоювати на Небі ще до свого вигнання, а саме: що Закон Божий помилковий і його треба переглянути. Значна частина християн за сповіданням, якщо не на словах, то своїм ставленням показує, що поділяє цю оману» (Е. Уайт. Вибрані вісті. Кн. 2. С. 107). Розмірковуючи про історію стародавнього Ізраїлю, ми бачимо, що вони часто потрапляли в біду, бо не лише ігнорували певні приписи Закону, що на практиці було відніманням від Закону, а й додавали до нього, впроваджуючи практики, про які не йшлося в Законі та які зрештою призвели до його порушення.

Прочитайте Матв. 15:1-9. Який ми бачимо приклад втручання в Закон, про що Мойсей попереджав Ізраїлевих синів?

Отримавши обіцяну землю, євреї часто ігнорували прямі застереження, наприклад, про ідолопоклонство. Тому вони дотримувалися багатьох язичницьких звичаїв, іноді навіть як частини свого уявного поклоніння Яхве. Ісус бачив, що юдеї додали до Закону всілякі людські традиції, усунувши, за Його словами, заповідь Божу.

У будь-якому разі – додавання або віднімання – Закон змінювався, і народ страждав від наслідків.

Як нам уберегтися, щоб не додавати до того й не віднімати від того, що Бог наказує нам робити?

ПЕОРСЬКИЙ ВААЛ

Понеділок, 1 листопада

У П. Зак. 4:3, 4 Ізраїлевим синам викладено ще один урок історії, щоб він слугував нагадуванням про минуле і про те, які духовні та практичні істини вони повинні засвоїти.

Прочитайте Чис. 25:1-15. Що сталося і які духовні та практичні істини народ мав засвоїти із цієї поразки?

Як би нас не вражали історії про знищення Ізраїлем деяких язичницьких народів, що оточували його, ця розповідь, безумовно, допомагає пояснити логіку, яка лежить в основі такого повеління. Ізраїльтяни мали свідчити язичницьким народам, що оточували їх, про істинного Бога – єдиного Бога. Ізраїлю належало показати приклад, яким має бути поклоніння істинному Богові. Однак замість цього, поклоняючись язичницьким богам, вони часто повставали проти Бога, Котрого мали представляти світові.

Хоч слово «блудодійство» часто має духовне значення, оскільки Ізраїль ішов за язичницькими богами й обрядами (див. Осії 4:12-14), тут автор наголошує, що це був гріх плоті. Сатана знову скористався грішною людською природою, використовуючи язичницьких жінок, аби спокусити чоловіків, які дозволили спокусити себе.

Безумовно, тілесна розпуста переросла в розпусту духовну. Причетні до цього люди незабаром захопилися язичницькими обрядами поклоніння, у яких Ізраїль «приліпився до пеорського Ваала»; тобто вони прив'язалися до цього неправдивого бога і навіть приносили йому жертви. Незважаючи на все, чого їх навчали священники та що їм говорив Бог, ізраїльтяни були готові відкинути все це в запалі пристрастей і хтивості. Як таке могло статися? Просто. Зробивши закам'янілою свою совість через перший гріх, тілесний, вони дозріли, щоб упасти в другий, духовний, який і був кінцевою метою сатани. Ізраїльтяни настільки низько впали, що, згідно з текстом, один чоловік привів свою жінку-мідіянітянку просто у свій намет (Чис. 25:8) на очах у Мойсея і народу, який плакав біля скинії завіту.

Наші розум і тіло тісно пов'язані. Що впливає на одне, впливає й на інше. Що ми можемо дізнатися із цієї історії про те, наскільки небезпечним у духовному плані може бути для нас потурання своїм гріховним слабкостям?

Вівторок, 2 листопада

ПРИЛІПІТЬСЯ ДО ГОСПОДА, БОГА ВАШОГО

Загинули тисячі ізраїльтян, які приліпилися до пеорського Ваала. «Кожний чоловік, що пішов за пеорським Ваалом», був знищений. На щастя, багато хто не пішов шляхом відступництва.

Хто вони?

«А ви, що линули до Господа, Бога вашого, усі ви живі сьогодні» (П. Зак. 4:4). Як цей текст пояснює різницю між тими, хто впав у гріх, і тими, хто цього не зробив? Яка важлива вістка міститься в тексті щодо гріха, спокуси і Божої сили в нашому житті?

Зверніть увагу на контраст між словами «усі» в наведеному вірші й «кожного» в попередньому. «Кожний» (тобто усі), хто пішов за пеорським Ваалом, був знищений; але «усі» (тобто кожний), хто приліпився до Господа, залишилися живими. Тоді не було золотої середини, немає її і зараз. Ми або за, або проти Ісуса (Матв. 12:30).

Єврейське слово *дав'ек*, що означає «линути», часто вказує на велику рішучість приєднатися до чогось. Корінь цього єврейського слова використано в Бут. 2:24, де йдеться про те, що чоловік покине свого батька та матір і «пристане» (*дав'ак*) до своєї дружини (див. також Рут 1:14). У такому самому контексті цей корінь використаний ще чотири рази в Повторенні Закону (П. Зак. 10:20; 11:22; 13:5; 30:20), і в кожному випадку ідея була однаковою: народ мав горнутися/линути до свого Бога. Тобто ізраїльтяни повинні були віддати себе Йому, черпаючи в Нього силу й міць.

Важливо пам'ятати, що сам народ є суб'єктом цього дієслова: вони повинні линути. Вони мають прийняти рішення горнутися до Бога, а потім завдяки Його силі уникнути гріхопадіння.

Прочитайте Юди 24 і 1 Кор. 10:13. Яка важлива істина міститься в цих новозавітних текстах, яку можна знайти в П. Зак. 13:5?

Бог вірний і може втримати нас від падіння. Проте ми повинні зробити усвідомлений вибір, як учинили вірні біля пеорського Ваала, і линути до Бога. Тільки тоді ми можемо бути впевнені: якою б не була спокуса, ми зможемо залишитися вірними.

Як молитва, вивчення Біблії, поклоніння та спілкування з одновірцями допомагають нам линути до Господа?

Наступні кілька віршів після П. Зак. 4:4 – одні з найглибших і найгарніших текстів у всій Біблії (єврейська мова чудова!). Деякі навіть стверджують, що саме в цих віршах міститься вістка Повторення Закону, а все інше – коментар. Читаючи ці тексти, подумайте про різні способи, за допомогою яких викладений тут принцип можна застосувати сьогодні до нас.

Прочитайте П. Зак. 4:5-9. Чому Господь через Мойсея нагадав ізраїльтянам, що Він зробив для них?

Господь бажає, щоб народ усвідомив: вони були покликані й вибрані з особливої причини. Вони – «великий» народ, як Бог сказав Авраму після першого заклику вийти із землі халдеїв: «І народом великим тебе Я вчиню» (Бут. 12:2; див. також Бут. 18:18).

Однак мета їхнього формування як великого народу полягала в тому, що вони могли стати благословенням для всіх племен землі (Бут. 12:2, 3). І хоч найбільшим благословенням буде те, що Ісус, Месія, прийде через їхніх нащадків, до того часу їм належить бути світлом для світу. «Я вчиню Тебе світлом народів, щоб був Ти спасінням Моїм аж до краю землі!» (Ісаї 49:6). Це не означає, що в них було спасіння, але через них мав відкриватися істинний Бог – Єдиний, Хто може спасати.

Ізраїль поклонявся та служив Богу, Який створив Усесвіт, Господу неба й землі; язичники поклонялися горам, камінню, деревам і демонам (П. Зак. 32:17; Псал. 106:37). Яка величезна різниця!

У П. Зак. 4:5-9 Мойсей указав на те, що робило Ізраїль особливим народом. Господь був близький до них унікальним способом, по-перше, за допомогою святилища,

по-друге, він «має постанови й закони такі справедливі, як увесь той Закон» (вірш 8).

Прочитайте П. Зак. 4:32-35. Які ще слова сказав Господь ізраїльтянам, котрі давали їм змогу усвідомити своє особливе покликання?

Безумовно, Ізраїлю було дано дуже багато. Тож як вони мали відгукнутися?

Четвер, 4 листопада

МУДРІСТЬ ВАША ТА ВАШ РОЗУМ

У П. Зак. 4:1-9 яскраво виражений не тільки особливий статус ізраїльського народу, але і його місіонерське покликання. Усі ці вірші пронизані закликом до народу коритися й виконувати всі повеління Господа.

Прочитайте ще раз П. Зак. 4:6. Що конкретно Господь говорить про мудрість і розум ізраїльтян в очах навколишніх народів?

На перший погляд може здатися, що саме постанови й закони містили мудрість і розум. Однак цей текст акцентує не на цьому. Так, Господь навчив ізраїльтян постанов та законів; але їхня мудрість і розум походили з того, що вони дотримувалися цих законів, корилися їм. Послух – ось що було мудрістю і розумом народу.

Ізраїль міг володіти найкращою системою законів, правилі приписів, яку світ будь-коли мав (фактично так і було), але що доброго було б у всьому цьому, якби він не дотримувався їх? Їхня мудрість і розум походили з утілення в їхньому житті Божих законів. Вони мали жити згідно з істинами, даними їм Господом, а робити це могли, тільки підкоряючись їм. Усе світло й уся істина не підуть на

користь ані Ізраїлю, ані навколишнім язичникам, якщо євреї не житимуть відповідно до істини. Тому знову і знову їх закликають до послуху, адже їхня покора постановам і законам (а не просто самі постанови та закони) мала значення для свідчення світові.

«Послух Божому Законові сприяв би їхньому [ізраїльтян] надзвичайному процвітанню перед лицем народів світу. Той, Хто міг дати їм мудрість і здібність до всілякої мистецької роботи, і надалі залишався їхнім Учителем, ушляхетнюючи та звеличуючи їх через дотримання Його законів. Якби ізраїльтяни виявили послух, вони були б захищені від хвороб, що уражали інші народи, та обдаровані силою інтелекту. Слава, велич та сила Бога мали виявитися в їхньому добробуті. Вони повинні були стати царством священників. Бог наділив їх усіма здібностями, щоб вони зробилися найвидатнішим народом на Землі» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа. С. 288).

Прочитайте Матв. 5:13-16. Що сказане в цих віршах Ісусом відображає Його слова стародавньому Ізраїлю? Як ми, адвентисти сьомого дня, повинні застосовувати цю істину у своєму житті?

П'ятниця, 5 листопада

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«На самому початку Великої боротьби на Небесах сатана мав на меті повалити Закон Божий. Щоб досягти цього, він повстав проти Творця. Вигнаний через це з Неба, він продовжує ту саму справу на Землі. Вводити людей в оману і спонукати їх до порушення Закону Божого – це найголовніша мета сатани. Незалежно від того, чи досягається це порушенням всього Закону, чи тільки однієї із заповідей, урешті-решт результат неминуче той самий. Бо хто “згрішить в одному”, той виявляє зневагу до всього Закону; своїм впливом і прикладом він свідчить про те, що

стоїть на боці беззаконня, і тому “стає винним у всьому” (Якова 2:10)» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 582).

Щодо пеорського Ваала Еллен Уайт писала: «Вони наважилися ступити на заборонену територію – і потрапили в тенета сатани. Зачаровані музикою і танцями, а також вродою язичницьких весталок, ізраїльтяни забули про свою вірність Єгови. Захоплені загальними веселощами й бенкетом, запаморочені вином, вони втратили контроль над собою. Пристрасть повністю опанувала їх, і, опоганивши своє сумління хтивістю, вони поступилися умовлянням поклонитися ідолам. Ізраїльтяни приносили жертви на язичницьких жертвниках і брали участь у найогидніших обрядах» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 454).

Запитання для обговорення:

Поміркуйте над тим, як ми, адвентисти сьомого дня, перебуваємо в становищі, подібному до становища стародавнього Ізраїлю. Подумайте про все, що нам було дано, на відміну від світу і навіть інших церков. Як же ми відгукуємося на ці дари? Наскільки добре виявляємо наші «мудрість і розум» перед світом?

«А ви, що линули до Господа, Бога вашого, усі ви живі сьогодні». Як ми вже говорили, суб'єкт дієслова «линати» – люди. Господь не буде линати до нас у тому сенсі, що не змушуватиме нас до єднання з Ним. Тільки ми, використовуючи священний дар свободи волі, повинні прийняти рішення пригорнутися до Нього. Зробивши такий вибір, як ми можемо на практиці линути до Нього?

Детальніше зупиніться на запитанні наприкінці уроку за тиждень. Що означає додати до Заповідей Божих або відняти від них? Крім такої очевидної дії, як спроба змінити суботу, яким чином щось подібне може відбуватися настільки непомітно, що ми навіть не усвідомлюємо цього?

ЩО ЦЕ ЗА КНИГА?

Айкі Сайто, Японія

Незнайомець подарував Новий Завіт 12-річній дівчинці, коли вона поверталася додому зі школи. Прийшовши додому й погортавши книгу, дівчинка не зацікавилася нею і поклала на полицю у своїй кімнаті. Через деякий час, під час прибирання, вона побачила Новий Завіт на полиці й відчула сильне бажання віддати його своєму 8-річному братові Ретаро.

Хочеш почитати цю книгу? – запитала вона.

Ретаро було цікаво, що це за книга. Коли він узяв її, то прочитав на обкладинці – «Новий Завіт» і згадав, що вже бачив таку книгу в будинку своєї бабусі.

Так, я хочу її почитати, – відповів він сестрі. Так книга стала його власною.

Хлопчик почав читати від самого початку. Побачивши перший розділ Євангелія від Матвія, він подумав: «Хто такий Матвій?»

Прочитавши Євангеліє, Ретаро дізнався про Ісуса, Який зцілює багатьох хворих людей. Він усвідомив, що Христос був великою Людиною. Коли хлопчик закінчив читати Євангеліє від Матвія, йому стало цікаво, що сталося далі, тому він почав читати наступну книгу, Євангеліє від Марка. Але воно було схоже на вже прочитане, тому він перестав читати його на половині. Ретаро продовжував читати Новий Завіт вибірково, не закінчуючи жодної книги. Він хотів дізнатися більше про Ісуса, але оскільки члени його сім'ї не були християнами, він не поділився з ними бажанням свого серця.

Книга стала важливою частиною життя хлопчика. Олівцем він підкреслив вірші, які йому сподобалися. Коли він ішов з дому, то завжди брав її із собою. Хоч ніхто ніколи не вчив його молитися, він завжди молився, вирушаючи в подорож зі своєю сім'єю: «Боже, будь ласка, захисти нас».

Особливо він цінував останню сторінку в тому виданні Нового Завіту, на якій були записані Божі обітници на різні випадки життя. Коли він читав їх, то завжди знаходив розраду.

Після закінчення початкової школи Ретаро вирішив продовжити навчання в середній школі Саніку в Окінаві; це була адвентистська школа, про яку батьки прочитали в Інтернеті. Хлопчик сподівався дізнатися більше про Ісуса, так і сталося. Сьогодні 12-річний Ретаро живе в шкільному гуртожитку для хлопчиків. Нещодавно він сказав батькам, що хоче укласти завіт з Богом.

Ретаро дізнався про адвентистську школу через Інтернет. Частина приношень тринадцятої суботи буде витрачена на розвиток проєкту цифрової євангелізації, який допоможе багатьом жителям Японії, особливо молодим людям, дізнатися про Ісуса через Інтернет. Дякуємо вам за планування щедрих приношень.

УРОК №7

6-12 листопада

ЗАКОН І БЛАГОДАТЬ

Біблійні тексти для дослідження:

Єзек. 28:15, 16; П. Зак. 4:44; Римл. 3:20;

П. Зак. 10:1-15; 5:6-22; 9:1-6.

Пам'ятний вірш:

«Я не відкидаю Божої благодаті. Бо якщо праведність через Закон, то даремно помер Христос» (Гал. 2:21).

Християни більшості конфесій говорять про Закон і благодать і розуміють взаємозв'язок між ними. Закон – Боже мірило святості та праведності, а порушення цього Закону – гріх. «Кожний, хто чинить гріх, чинить і

беззаконня, бо гріх є беззаконням» (1 Івана 3:4). І оскільки всі ми порушили Закон – «Писання замкнуло все під гріхом» (Гал. 3:22), то лише Божа благодать може спасти нас. «Адже ви спасенні благодаттю через віру, і це не від вас, це Божий дар» (Ефес. 2:8). Зрозуміло, є «невеликий нюанс» – сьомий день, субота, як частина Закону. З різних причин багато християн має намір (принаймні зараз) відкидати суботу, вигадуючи всілякі виправдання для своєї відмови. Проте це зовсім інше питання. Тема Закону і благодаті, навіть якщо вона виражена по-різному і в різних сценаріях, міститься в усій Біблії, зокрема в книзі Повторення Закону. Так, Повторення Закону також представляє взаємозв'язок між Законом і благодаттю, але в унікальному контексті.

ЗАКОН НА НЕБІ

Неділя, 7 листопада

Господь – Бог любові. Любов – це всеосяжний принцип Його характеру й основа Його правління. Оскільки Бог бажає, щоб ми любили Його у відповідь, Він створив нас моральними істотами з моральною свободою – свободою, притаманною любові.

Центральним елементом ідеї моральної свободи є моральний Закон. Суботомні частинки, океанські хвилі, кенгуру, хоч і підкоряються певною мірою законам природи, не підкоряються законам моралі й не мають в них потреби. Цього потребують лише моральні істоти, і тому навіть на Небі Бог має моральний Закон для ангелів.

Прочитайте Єзек. 28:15, 16, де йдеться про падіння Люцифера на Небі. У ньому знайшлася «несправедливість», і він «прогрішив». Як використання цих слів свідчить про існування морального Закону на Небі?

І «несправедливість», і «прогрішив» – слова, які люди

використовують на Землі. Проте в Біблії ті самі терміни відображають те, що відбулося на Небі, в іншій частині Всесвіту. Це свідчить про те, **що** існує на Небі, як і на Землі.

«То що ж скажемо? Що Закон — то гріх? Зовсім ні! Але я пізнав гріх тільки через Закон. Я не знав би пожадливості, якби Закон не говорив: Не пожадай» (Римл. 7:7). Як ця ідея може відобразитися на Небі, де також існують моральністоти — ангели?

Еллен Уайт пояснює: «Божя воля виражена в заповідях Його святого Закону, а принципи цього Закону є принципами Неба. Навіть ангели небесні не можуть досягти вищого пізнання, ніж пізнання Божої волі, і виконання Його волі є найвищим служінням, якому вони можуть присвятити свої сили» (Роздуми на горі Благословення. С. 109).

Небо, Земля — не має значення: якщо в Бога є моральні істоти, у Нього буде моральний Закон для керівництва ними, а порушення Закону на Небі чи на Землі — це гріх.

Чому ідея морального Закону невіддільна від ідеї моральних істот? Як без Закону можна було б визначати, що моральне, а що ні?

ЗАКОН У ПОВТОРЕННІ ЗАКОНУ Понеділок, 8 листопада

На кордонах Ханаану вибраний Богом єврейський народ нарешті збирається успадкувати обіцяну Богом землю. І, як ми вже досліджували раніше, Повторення Закону — це останні настанови Мойсея євреям перед отриманням ними землі. Ці настанови містили повеління, які необхідно було виконувати.

Прочитайте наведені тексти. Яка думка багаторазово виражена в книзі Повторення Закону і чому це так

важливо для народу? П. Зак. 4:44; 17:19; 28:58; 30:10; 31:12; 32:46; 33:2.

Навіть побіжне прочитання книги Повторення Закону показує, наскільки важливим було дотримання Закону для ізраїльського народу. По суті, це були дані народу зобов'язання завіту. Адже Бог зробив і продовжував робити для них тих багато того, чого вони не могли зробити для себе і чого не заслуговували (це і є благодать – Бог дає нам те, чого ми не заслуговуємо). А у відповідь Він попросив виконувати Його Закон.

У новозавітний час нічого не змінилося. Божою благодаттю спасає нас незалежно від діл Закону. «Бо вважаємо, що людина оправдується вірою – незалежно від діл Закону» (Римл. 3:28). І наша відповідь на це – виконання Божого Закону. Однак ми підкоряємося Закону, не намагаючись спастися ним, – «бо жодне тіло не оправдається ділами Закону, – адже через Закон пізнається гріх!» (Римл. 3:20), – а заради спасіння, милостиво дарованого нам. «Якщо любите Мене, ви будете дотримуватися Моїх заповідей» (Івана 14:15).

Повторення Закону можна розглядати як один великий наочний урок про благодать і Закон. Бог викупив нас благодаттю, зробивши для нас те, чого ми не могли зробити для себе (як і Ізраїль не міг сам вийти з Єгипту). А у відповідь ми з любові до Господа живемо вірою життям послуху Йому і Його Закону. Починаючи від Адама й до людей, які переживуть час скорботи і знаку звіра та які зображені як ті, що «бережуть

Божі заповіді та віру Ісуса» (Об'явл. 14:12), взаємини Бога з Його народом завіту засновані на Законі та благодаті. Божою благодаттю прощає нам, тим, що розкаялися, порушення Його Закону й дає силу коритися Заповіті; такий послух виникає з наших з Ним взаємин завіту.

Як нам, підкоряючись Закону, не стати законниками?

ЛЕТОВ ЛАК

Вівторок, 9 листопада

Скептики, які шукають причини відкидати Біблію, часто вказують на деякі строгі слова Бога, що знаходимо в Старому Завіті. Такі люди заявляють, що Бог Старого Завіту суворий, мстивий і жорстокий, на відміну від Ісуса. Ця ідея не нова, але нині вона така ж хибна, як і тоді, коли вперше була висунута багато століть тому.

Знову і знову Старий Завіт представляє Господа, Який любить Свій народ, Ізраїль, і бажає йому лише найкращого. І ця любов яскраво проявляється в книзі Повторення Закону.

Прочитайте П. Зак. 10:1-15. Який безпосередній контекст уривка і що він говорить нам про почуття Бога до Його народу навіть після того, як він згрішив? Що ці тексти повідомляють нам про благодать?

Наведені тексти випромінюють Божу благодать і любов до Ізраїля. Зверніть увагу на вірші 12 і 13. Насправді вони є одним довгим реченням, запитанням, і це запитання просте: *Чого жадаю Я, Господь, Бог твій, від тебе – тільки того, щоб... ти ходив усіма моїми дорогами, любив мене, служив Мені і дотримувався Моїх заповідей, щоб тобі було добре?*

У цих текстах слова «твій» і «ти» єврейською мовою вжиті в однині. Хоч Бог звертається до народу загалом, яка користь від Його слів, якщо люди, кожен окремо, не коряться їм? Ціле добре лише настільки, наскільки добрі його частини. Господь говорив сам на сам, індивідуально, з Ізраїлем як з народом, що складається з окремих осіб. Не можна забувати і завершення вірша 13: *летов лак*, тобто «щоб було тобі добре» («для твого блага»). Інакше кажучи, Бог наказує народу коритися, бо це в їхніх

інтересах. Господь створив їх, підтримує, знає, що є добрим для них, і бажає їм найкращого. Послух Його Закону, Десяти Заповідям, принесе їм тільки благо.

Закон часто порівнюють з огорожею, захисним муром, і, залишаючись у межах цієї огорожі, послідовники Господа захищені від зла, яке в іншому разі наздогнало б їх і знищило. Тобто з любові до Свого народу Бог дав їм Свій Закон, і послух Його Закону був необхідний для того, «щоб було тобі добро».

Чи переконалися ми в тому, що послух Божому Законовісправді сприяє нашому благу?

РАБУ

Середа, 10 листопада

У книзі Повторення Закону багаторазово звучить одна тема – тема викуплення Господом Свого народу Ізраїлю з єгипетської землі. Знову і знову ізраїльтянам нагадують про те, що Бог зробив для них: «І вивів нас Господь із Єгипту рукою сильною та раменом витягненим, і страхом великим, і ознаками та чудами» (П. Зак. 26:8; див. також 16:1-6) .

В усьому Старому Завіті історія виходу Ізраїля згадується як приклад Божого могутнього милостивого звільнення з єгипетського рабства та гноблення: «Бо Я з краю єгипетського тебе вивів, і тебе викупив з дому рабів» (Михея 6:4) .

І в Новому Завіті вихід з Єгипту є символом спасіння через віру в Христа: «Вірою перейшли Червоне море, наче суходіл, на що спокусилися і єгиптяни, та потонули» (Євр. 11:29; див. також 1 Кор. 10:1-4).

Прочитайте П. Зак. 5:6-22, де Мойсей повторює Закон, Десять Заповідей, — основне положення їхнього завіту з Яхве. Зверніть увагу на четверту заповідь і наведену причину для її дотримання. Що в прочитаному уривку розкриває справжню суть

Закону та благодаті?

Мойсей повторює заповідь про спокій у сьомий день, суботу, але надає їй додаткового значення. Хоч ця заповідь була викарбувана на таблиці під час виходу, тут Мойсей розширює те, що їм вже було дано. Дотримуйтеся суботи не тільки як пам'ятника творіння, але і як пам'ятника визволення з Єгипту. Божа благодать врятувала ізраїльтян з Єгипту й запропонувала їм спочинок від діл (Євр. 4:1-5). Тепер у відповідь на даровану Богом благодать їм необхідно поширювати її на інших.

У такому разі субота стає не тільки яскравим символом творіння, а й переконливим символом викуплення та благодаті. Усі в домі, не тільки діти, а й слуги, «приходьки» і навіть тварини можуть відпочити. Субота поширює дану євреям благодать і на інших, навіть на тих, хто перебуває поза самим народом завіту. Ось що міститься в самому серці Божого Закону: те, що Бог милостиво зробив для ізраїльтян, вони повинні зробити для інших.

Прочитайте Матв. 18:21-35. Як принцип цієї притчі розкривається у викладеній у Повторенні Закону заповіді про суботу?

Четвер, 11 листопада

«НЕ ЧЕРЕЗ ПРАВЕДНІСТЬ ТВОЮ»

Центральне місце в християнській релігії, власне, у всій біблійній релігії, посідає велика тема виправдання вірою. «Бо що каже Писання? Повірів Авраам Богові – і це зараховано йому за праведність!» (Римл. 4:3).

Еллен Уайт прекрасно висловила це в такий спосіб: «Що таке виправдання вірою? Це Божа справа, що розсипає на порох людську славу і робить для людини те, що вона не в

зможі зробити для себе сама. Коли люди усвідомлюють власну нікчемність, вони готові зодягнутися в праведність Христа» (Віра, якою я живу. С. 111).

Безумовно, якщо ми замислимося про те, Хто є Бог і наскільки Він святий, на відміну від того, ким є ми і наскільки ми нечестиві, то зрозуміємо, що для нашого спасіння потрібен дивовижний акт благодаті. І це відбулося: цей акт благодаті звершився на хресті, коли безневинний Христос помирав за гріхи винних.

Зважаючи на контекст, прочитайте П. Зак. 9:1-6. Як Мойсей розкриває реальність Божої благодаті для негідних? Як у наведеному уривку відображений принцип виправдання через віру?

Якби хтось хотів коротко викласти вчення Павла про Євангеліє, можливо, його можна було б знайти в П. Зак. 9:5:

«Не через праведність твою, і не через простоту твого серця» Бог бажає спасти тебе. Навпаки, Він збирається зробити це через обітницю «вічного Євангелія» (Об'явл. 14:6) – обітницю, даровану нам «не за наші діла, але згідно зі Своїм наміром і благодаттю, що дана нам в Ісусі Христі ще перед вічними часами» (2 Тим. 1:9; див. також Тита 1:2). Якщо ця обітниця була дана нам «перед вічними часами», вона, безумовно, не могла бути від наших діл, оскільки ми ще навіть не існували. Отже, незважаючи на наші гріхи, вади й недоліки, на нашу твердошиїсть, Господь бажає виконати Свою чудову роботу для нас і в нас. У відповідь ми будемо коритися Йому і Його законам. Обітниця вже дана й виконана: наші діла і послух, навіть якщо вони добрі (але це не так), не є засобом нашого спасіння. Навпаки, вони – результат.

Господь спас нас благодаттю; і нині, коли Його Закон

записаний у нашому серці, а Його Дух наділяє нас силою, ми будемо дотримуватися Його Закону.

П'ятниця, 12 листопада

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Ворог Христа, повставши проти Божого Закону на Небі, щосили трудився, як досвідчений, підготовлений полководець, використовуючи один прийом за іншим... щоб зробити недієвим Закон Божий – єдиний істинний детектор гріха, мірило праведності» (Е. Уайт. *Рев'ю енд Геральд*, 18 листопада 1890 р.). Майже два трильйони галактик прикрашають космос.

Кожна галактика складається з 200-400 мільярдів зірок. Дватрильйони галактик по 300 (у середньому) мільярдів зірок у кожній – це 600 000 000 000 000 000 000 000 000 зірок (600 секстильйонів зірок)*.

Отже, принцип буття такий: хто задумує і створює щось, той більший і кращий від задуманого та створеного. Пікассо – більший і кращий за свої твори. Бог, Який задумав і створив наш космос, більший і кращий за космос.

Зважаючи на це, поміркуйте над текстом: «На початку було Слово, і Слово було в Бога, і Слово було Бог. Воно на початку було в Бога. Все через Нього постало, і без Нього не постало нічого з того, що постало» (Івана 1:1-3). І як же вчинив цей Бог, Творець 600 секстильйонів зірок і всього іншого? Він «понизив Самого Себе», народився Немовлям, прожив безгрішне життя, потім помер на хресті, несучи на Собі покарання за наші гріхи і зло, щоб ми могли мати вічне життя.

Перед нами постає велика істина: благодать, дана нам у жертві Ісуса Христа. Чого ж Бог очікує від нас у відповідь? «Підсумок усього почутого: Бога бійся, і чини Його заповіді, бо належить це кожній людині!» (Екл. 12:13).

Запитання для обговорення:

У класі дайте відповідь на запитання наприкінці уроку за понеділок про те, як люди, переконані в необхідності дотримуватися Десяти Заповідей (включно з четвертою), можуть уникнути хитрих пасток законництва. Чим послух, навіть суворий і непохитний, відрізняється від законництва і як ми можемо побачити різницю між ними?

Чи знаєте ви приклади того, як люди страждали від жахливих наслідків порушення ними Десяти Заповідей? Який урок ми можемо засвоїти із цих прикладів? Як вони підтверджують істину про те, що Закон відображає суть Божої любові до нас?

Чому Голгофський хрест свідчить нам про марність спроб заслужити спасіння і вічне життя на Небесах?

* Наукові дані за 2020 рік. Режим доступу: <https://www.bbc.com/russian/other-news-49204115>.

Місіонерська історія

АНГЕЛИ ЗАХИСТИЛИ МОГО СИНА

Джоел Акіко Барканян, Ліван

День 4 серпня 2020 року не був схожий на жоден інший в Бейруті. Я щойно закінчила прибирання у своєму домі в очікуванні гостей, з якими ми не бачилися деякий час через пандемію COVID-19.

Мій старший син, семирічний Джеймс, був такий радий гостям, що намалював вітальний плакат і повісив його на дверях, чекаючи їхнього прибуття в нашому домі, розташованому в кампусі Близькосхідного університету

адвентистів сьомого дня, де я працювала викладачем бізнес-адміністрування. «Ласкаво просимо!» – свідчив напис, під яким були намальовані три усміхнених обличчя і три серця.

Я помітила на підлозі сміття, яке потрібно було прибрати. Зібравши його, я підійшла до входних дверей, щоб вийти й викинути сміття, як раптом будинок похитнувся. Я визирнула у вікно, щоб дізнатися, що відбувається, і побачила, як Джеймс дивився через розсувні скляні двері на балкон, теж не розуміючи, що відбувається. «Відійди від скла!» – закричала я. Але раптом другий вибух вибив скляні двері, і вони обрушилися на Джеймса. Двоє наших молодших дітей, чотирирічний Пітер і дворічна Кейтлін, почали кричати. Мій чоловік, розгрібаючи уламки скла, витягнув з-під них Джеймса й вибіг з ним з будинку. З того, що я бачила в момент вибуху, я розуміла: Джеймс, найімовірніше, загинув. Я вибігла на вулицю й міцно обняла Джеймса, вважаючи, що він помер. Я перебувала в стані шоку, плакала і нічого не чула, крім пронизливого дзвону у вухах. Потім голос чоловіка ненавчто прорвався крізь туман. «Із Джеймсом усе гаразд», – повторював він знову і знову.

4 серпня о 18:08 Бог послав Своїх ангелів захистити мого сина від уламків скла. Джеймс був босий, у шортах і футболці, але не отримав жодної подряпини. Ангели захистили його.

«Бо Своїм Анголам Він накаже про тебе, щоб тебе пильнували на всіх дорогах твоїх» (Псал. 91:11). Тієї ночі перед сном Джеймс помолився: «Дорогий Ісусе, дякую за цей день. Будь ласка, зроби так, щоб те, що сталося сьогодні, ніколи більше не повторилося. Захищай нас і будь з нами. Амінь».

Молитва сина підсилює прагнення мого серця – очікувати швидкого повернення Ісуса. Наступного дня я зняла з

дверей вітальний плакат. Я завжди буду дорожити ним. Будуючи плани на майбутнє, пам'ятаймо, що вони можуть змінитися за секунди, а наші близькі можуть загинути у будь-який момент. Нам завжди потрібно бути готовими до повернення Ісуса.

Ця історія ілюструє місіонерську мету № 5 стратегічного плану Адвентистської церкви на період 2020-2025 рр. під назвою «ІДЕМО РАЗОМ». Мета звучить так: «Наставляти віруючих і їхні сім'ї жити так, щоб вони були сповнені Святим Духом».

Урок №8

13-19 листопада

ВИБЕРИ ЖИТТЯ

Біблійні тексти для дослідження:

Бут. 2:8, 9; Римл. 6:23; 1 Івана 5:12;

П. Зак. 30:1-20; Римл. 10:6-10;

П. Зак. 4:19; Об'явл. 14:6-12.

Пам'ятний вірш:

«Сьогодні взяв я за свідків проти вас небо й землю, — життя та смерть дав я перед вами, благословення та прокляття. І ти вибери життя, щоб жив ти та насіння твоє» (П. Зак. 30:19).

Це сумна історія: у 22-річної жінки діагностували смертельне захворювання — пухлину головного мозку. Незважаючи на чудеса сучасної медицини, не можна було зробити нічого, окрім як продовжити агонію до неминучого. Проте ця молода жінка, Сенді, не хотіла помирати.

Отже, у неї був план. Після смерті її голову мали помістити в бак з рідким азотом, аби зберегти клітини її мозку. Там голова перебуватиме п'ятдесят, сто, тисячу

років, доки в майбутньому технології не досягнуть такого рівня розвитку, що їй мозок, який складається з нейронних зв'язків, можна буде завантажити в комп'ютер. І Сенді зможе «жити» знову, можливо, навіть вічно. Це сумна історія не тільки тому, що молода жінка мала померти, а й тому, на що вона покладала свою надію на життя.

Як і більшість людей, Сенді хотіла жити. Проте вона вибралахибний шлях.

Цього тижня ми продовжимо читати Повторення Закону й розглянемо надану нам можливість вибрати життя. Однак це життя можна одержати тільки на умовах, милостиво запропонованих Богом – Подателем і Хоронителем життя.

ДЕРЕВО ЖИТТЯ

Неділя, 14 листопада

Ніхто з нас не просився в цей світ, чи не так? Ми не вибирали, чи з'явитися нам у світі, де і коли народитися, а також хто будуть наші батьки.

Те саме було з Адамом і Євою. Вони вибирали, чи бути створеними Богом, не більше, ніж листок, камінь або гора. Яклюдським істотам, нам дано не просто існувати (камінь також існує) і не просто жити (амеба теж живе) – нам дароване життя як розумним вільним істотам, створеним за образом Бога. Ми також не вибирали, чи з'явитися нам на світ як розумним вільним істотам, створеним за образом Бога. Однак Господь пропонує нам зробити найважливіший вибір – залишитися живими, тобто мати вічне життя в Ньому завдяки Ісусу і Його смерті на хресті.

Прочитайте Бут. 2:8, 9, 15-17 та 3:22, 23. Які два варіанти Богзапропонував Адаму щодо його життя?

«Посередині Едену росло дерево життя, плоди якого мали властивість продовжувати життя. Якби Адам залишився вірним Богові, то він мав би вільний доступ до цього

дерева й жив би вічно. Проте, згрішивши, він утратив змогу користуватися плодами дерева життя і став підвладним смерті. Божественний вирок: “Бо ти порошок, – і до пороху повернешся” вказує на повне припинення життя» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 532, 533).

Отже, Біблія пропонує нам лише один із двох варіантів: вічне життя, яке ми спочатку повинні були мати, і вічну смерть, яка, по суті, є просто поверненням в небуття, з якого ми прийшли. Цікаво, що дерево життя, яке дає безсмертя і вперше з'явилося в першій книзі Біблії, знову з'являється в останній книзі. Прочитайте Об'явл. 2:7 і 22:2, 14. Можливо, головна думка тут така: хоч ми могли мати доступ до дерева життя, але через гріх втратили його; та коли проблема гріха буде остаточно й повністю розв'язана (завдяки Ісусу і Плану спасіння), викуплені тобто ті, які вибрали життя, отримають доступ до дерева життя, як і передбачалося від самого початку.

Поміркуйте над такою думкою: роблячи свій щоденний вибір, ми також робимо вибір або для життя, або для смерті.

ЗОЛОТОЇ СЕРЕДИНИ НЕМАЄ Понеділок, 15 листопада

У Біблії нам запропоновано вибрати одне з двох, адже є два можливих варіанти.

Прочитайте наведені вірші. Які два можливих варіанти представлені в цих текстах?

Івана 3:16

Бут. 7:22, 23

Римл. 6:23

Римл. 8:6

1 Івана 5:12

Матв. 7:24-27

Зрештою, для нас, людей, не існує золотой середини. Перш ніж Велика боротьба буде остаточно завершена, гріх, сатана, зло й непослух будуть викорінені. Після того, як це станеться, кожен з нас або одержить вічне життя, яке Бог спочатку запланував для всіх нас до створення світу, або ми зустрінемо вічну смерть, тобто «вічну погибель від Господнього обличчя і від слави Його сили» (2 Сол. 1:9). Біблія не надає нам будь-якого іншого варіанту.

Якою буде наша доля? Відповідь залишається за нами. Перед нами стоїть вибір: життя чи смерть.

Чому біблійна істина про те, що пекло не палає й люди не страждають в ньому вічно, є настільки втішною? Якби вічні муки справді були долею загинувших, що це говорило б про характер Бога? _____

Вівторок, 16 листопада

**ЖИТТЯ І ДОБРО, СМЕРТЬ І ЗЛО,
БЛАГОСЛОВЕННЯ І ПРОКЛЯТТЯ**

Розділ 30 книги Повторення Закону – один з останніх розділів, написаний після довгої розмови про те, що станеться з народом, якщо він не послухається Господа й порушить умови завіту. Розділ розпочинається з обітниць: навіть якщо ізраїльтяни впадуть у непослух і будуть покарані вигнанням, Бог поверне їх до Обітованого краю, але тільки за умови, що вони покаються і повернуть зі своїх злих шляхів.

Прочитайте П. Зак. 30:15-20. Які два варіанти представлено стародавньому Ізраїлю і чому тільки два? Як вони відображають біблійний принцип свободи вибору?

Господь, Яхве, запропонував ізраїльтянам один із двох варіантів, як і Адаму з Євою в Едені. Єврейські слова, що позначають «добро» (*тов*) і «зло» (*ра*) у П. Зак. 30:15, – ті

самі єврейські слова, які використано в Бутті для позначення дерева пізнання «добра» (*тов*) і «зла» (*ра*). Тут, як і у всій Біблії, немає золотієї середини або нейтрального місця. Ізраїльтяни або будуть служити Господу і жити, або виберуть смерть. Те саме стосується і нас.

Життя, добро, благословення – на відміну від чого? Від смерті, зла і проклять. Бог справді пропонував народу тільки добро, життя і благословення. Та якщо вони відвернуться від Нього, усе погане буде природним наслідком, оскільки вони втратять Його особливий захист. Народу було запропоновано саме ці варіанти. У текстах також чітко відображена реальність їхньої свободи волі, свободи вибору. Ці вірші, як і більша частина Біблії, Старого і Нового Завітів, не мають сенсу без священного дару свободи волі, свободи вибору.

Господь фактично сказав їм: *Користуючись свободою волі, яку Я дав вам, виберіть життя, благословення і добро, а не смерть, зло і прокляття*. Немає жодного сумніву в тому, яким буде правильний вибір, чи не так? І все ж таки ми знаємо, що сталося. Велика боротьба тоді була такою самою реальною, як і нині, і ми повинні засвоїти уроки з прикладу Ізраїлю. Нам необхідно усвідомити, що може статися, якщо ми не віддамо себе повністю Господу й не виберемо життя, тобто що буде наслідком нашого вибору.

Прочитайте П. Зак. 30:20. Зверніть увагу на зв'язок між любов'ю і послухом. Що мав робити Ізраїль, аби залишатися вірним Господу? Як ці принципи можна застосувати до нас сьогодні?

НЕ Є НЕДОСТУПНИМ ДЛЯ ВАС
листопада

Середа, 17

Розділ 30 книги Повторення Закону починається з повідомлення Господа про те, що станеться, якщо народ покається і зверне зі свого злого шляху. Які чудові обітниця

були запропоновані їм!

Прочитайте П. Зак. 30:1-10. Які обітниці Господь дає народу навіть на тлі їхнього покарання за відступлення? Що це говорить нам про Божу благодать?

Звичайно, такі слова було приємно почути. Однак тут немає і натяку на те, що відступлення від Господа не настільки важливе. Він нікому не пропонує дешевої благодаті. Навпаки, це мало показати народу Божу любов, а отже, у відповідь вони також полюбили б Його, виявляючи свою любов у послуху Його настановам.

Прочитайте П. Зак. 30:11-14. Що Господь сказав народу? Яка основна обітниця міститься в уривку і які тексти Нового Завіту відображають цю обітницю?

Зверніть увагу на заклик, висловлений такою красивою мовою, і на бездоганну логіку. Господь не вимагає від народу нічого надто важкого для виконання. Заповідь Божа не є недоступною для їхнього розуміння. Ця заповідь не високо на небі – настільки далеко, що комусь іншому потрібно діставати її для них; і вона не за морем, що хтось інший повинен

принести її. Навпаки, Господь говорить: «Бо ж дуже близькадо тебе та річ, – вона в устах твоїх та в серці твоїм, щоб виконувати її» (П. Зак. 30:14). Тобто ви знаєте її досить добре, аби промовляти її, і вона у вашому серці, тому ви знаєте, що повинні її дотримуватися. Отже, непослуху немає виправдання.

«Усі Його повеління містять силу для виконання» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа. С. 333).

Апостол Павло цитує деякі із цих віршів у контексті спасіння у Христі; тобто Павло посилається на них як на приклад праведності через віру (див. Римл. 10:6-10.)

І потім, після цих віршів у Повторенні Закону, Господь

запрошує Ізраїлевих синів вибрати життя або смерть, благословення чи прокляття. Якщо завдяки благодаті та через віру вони виберуть життя, то отримають його. Сьогодні нічого не змінилося, чи не так?

ПИТАННЯ ПОКЛОНІННЯ

Четвер, 18 листопада

Центральним елементом взаємин між Господом та Ізраїлем у завіті було поклоніння. Від усього світу, який оточував ізраїльтян, їх відрізняло те, що вони єдині, як народ, поклонялися істинному Богу, на відміну від хибних богів і богинь язичницького світу, які насправді зовсім не були богами. «Побачте тепер, що Я – Я є Той, і Бога немає, крім Мене» (П. Зак. 32:39).

Прочитайте П. Зак. 4:19; 8:19; 11:16 і 30:17. Яке застереження звучить у всіх віршах? Чому воно таке важливе для ізраїльського народу?

Тисячі років тому, як і сьогодні, народ Божий існував у культурі й середовищі, які здебільшого пропонували стандарти, традиції і поняття, котрі суперечили його вірі. Тому Божі діти мали завжди пильнувати, аби шляхи світу, його ідоли й боги не стали об'єктами їхнього поклоніння. Наш Бог – «Бог заздрисний» (П. Зак. 4:24; 5:9; 6:15), і тільки Він як наш Творець і Викупитель гідний нашого поклоніння. Тут також немає золотієї середини: ми поклоняємося або Господу, Який дарує життя, добро та благословення, або якомусь іншому богу, що несе зло, прокляття і смерть.

Прочитайте Об'явл. 13:1-15 і зосередьтеся на тому, як в уривку представлено поклоніння. Потім порівняйте ці вірші з Об'явл. 14:6-12. Що в текстах з Об'явлення відображає застереження, дане в Повторенні Закону (і в усій Біблії) щодо хибного поклоніння?

Як би не відрізнявся контекст, запитання залишається таким самим: чи будуть люди поклонятися правдивому Богові й жити, а може, вони зазнають тиску, явного чи прихованого, відмовляться від своєї прихильності до Нього й зустрінуть смерть? Відповідь міститься в серці кожної окремої людини. Бог не змушував стародавній Ізраїль іти за Ним, не буде змушувати і нас. Як бачимо в Об'явл. 13, примус будуть застосовувати звір і його образ. Бог, навпаки, діє виключно любов'ю.

Як ми можемо переконатися в тому, що не втрачаємо (навіть непомітно й поступово) своєї прихильності до Ісуса заради якогось «іншого бога»?

П'ятниця, 19 листопада

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Як у давнину, так і зараз усім нам дано вибір. Основна ідея в Біблії – вибір. На противагу певному розумінню багатьох християн, згідно з яким ще до народження людства Бог визначив деяким людям не просто загинути, а навіть вічно горіти в пеклі, Біблія навчає, що наш власний вільний вибір життя або смерті, благословення чи прокляття, добра чи зла визначає, з якою тріадою (життя, добро, благословення чи смерть, зло, прокляття) ми врешті-решт зіткнемося. Наскільки ж важливо знати: навіть якщо хтось зробить неправильний вибір, наслідком буде смерть, вічна смерть, а не вічні муки в нескінченному вогняному озері.

«“Бо заплата за гріх – смерть, а дар Божий – вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашим“ (Римл. 6:23). Якщо життя – це спадщина праведних, то смерть – доля беззаконних. Мойсей сказав Ізраїлеві: “...я сьогодні відкрив перед тобою життя та добро і смерть та зло” (П. Зак. 30:15). Смерть, про яку тут ідеться, не є тією смертю, яка спіткала Адама, бо все людство несе покарання за його беззаконня.

Це “друга смерть” (Об’явл. 20:14), яка протиставляється тут вічному життю» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 544).

Запитання для обговорення:

Обговоріть у класі запитання, представлене в уроці за вівторок: Бог карає людину за непослух тут і зараз чи покарання є закономірним наслідком її непослуху? Чи правильні обидві думки? Як ми розуміємо цю тему?

Ще раз прочитайте останню цитату Еллен Уайт в уроці. Що автор повідомляє про доленосні наслідки нашого вибору?

Прочитайте Римл. 10:1-10, де Павло цитує П. Зак. 30:11-14. Апостол пояснює питання спасіння через віру в Христа на відміну від прагнення до спасіння та праведності за допомогою Закону. Як ви вважаєте, чому Павло використовував саме ці вірші з Повторення Закону? Зверніть особливу увагу на текст Римл. 10:10: «Бо серцем віримо для праведності, а устами визнаємо для спасіння». Що підкреслив тут апостол?

Як культура, суспільство, народ, що оточують вас, можуть дотримуватися поглядів, які, якщо ви не будете обережні, можуть призвести вас до хибного поклоніння?

Місіонерська історія

МОЛИТВА ВІРИ Рубер Ліл, США

Я потребував підбадьорення, і Бог дав мені його в найнесподіваніший спосіб.

Протягом двох останніх років раз на тиждень я ходив до бібліотеки Далласа, щоб попрацювати над своєю докторською дисертацією. Бездомний чоловік, який часто читав у холі бібліотеки, побачивши мене, завжди просив у мене грошей. Грошей я йому не давав, а замість цього приносив їжу й ділився з ним. Попри мою доброзичливість, він був мовчазний і не йшов на контакт. Одного разу він

підійшов до мене на сходовому майданчику бібліотеки. Було видно, що він дуже засмучений.

Що трапилося, Джеральде? – запитав я.

Він відповів, що має потребу в Бозі. Спочатку я не був упевнений в його щирості, але, поговоривши з ним про Євангеліє і розповівши йому План спасіння, побачив, що він справді прагнув Бога. Тоді я запитав його, чи хотів би він прийняти Ісуса у своє життя як Господа і Спасителя.

Так! – вигукнув Джеральд.

Я запропонував йому помолитися молитвою покаєння і в молитві прийняти Ісуса. Він так і зробив. Після цього дня він зник на шість місяців.

Одного разу, незадовго до Дня подяки, який святкує вся Північна Америка в кінці листопада, я пішов до бібліотеки і знову побачив свого бездомного друга. Я очікував, що Джеральд попросить у мене грошей, але замість цього він подарував мені найширшу усмішку, котру я будь-коли бачив на його обличчі. Чоловік розповів мені про те, як Бог впливав на його серце останні півроку, і повідомив, що приєднався до церкви й щотижня відвідує молитовне зібрання. Він розповів усі біблійні вірші, які вивчив напам'ять за останні шість місяців, і навіть показав мені свою Біблію. Я був дуже радий! Ми помолилися разом, і він закінчив прекрасною молитвою про мене. Коли ми попрощалися, я дістав гроші з кишені і сказав: «Джеральде, щасливого Дня подяки!»

Рубер Ліл – керівник сімейного служіння в Техаській конференції адвентистів сьомого дня.

Ця історія ілюструє місіонерську мету № 2 стратегічного плану Адвентистської церкви на період 2020-2025 рр. під назвою «ІДЕМО РАЗОМ». Мета звучить так: «Посилити й різнобічно розвивати місіонерське служіння Церкви у великих містах»

НАВЕРНИ ЇХНІ СЕРЦЯ

Біблійні тексти для дослідження:

П. Зак. 5:22-29; 4:25-31; 30:1-10;

Матв. 3:1-8; Марка 1:15; Дії 2:37, 38.

Пам'ятний вірш:

**«Та коли ви будете шукати звідти Господа, Бога свого,
то знайдете, якщо будете шукати Його всім серцем
своїм та всією душею своєю» (П. Зак. 4:29).**

Усіх нас супроводжує проста правда життя: ми грішні. Час від часу ми чуємо, як якийсь «експерт» нарікає на християнську ідею про людську зіпсованість. Проте все, що потрібно зробити, – подивитися новини протягом дня або зробити швидкий огляд історії людства, і тоді правдивість цієї християнської ідеї стає очевидною.

Або ще простіше – подивіться в дзеркало; справді, не потрібно далеко ходити. Той, у кого вистачить мужності уважно та глибоко зазирнути у власне серце (яке може бути страшним місцем для відвідування), визнає правдивість уривка Римл. 3:9-23, який закінчується словами: «Адже всі згрішили й позбавлені Божої слави» (вірш 23).

Однак у наступному вірші міститься Блага вістка про отримання виправдання «даром, його благодаттю, через викуплення, що в Христі Ісусі» (Римл. 3:24). Вирішальне значення в цій великій вістці має покаяння: визнання свого гріха, щире жалкування про його скоєння, прохання про Боже прощення і відмова від гріха. Оскільки ми грішні, покаяння має бути центральною частиною нашого християнського буття. Цього тижня ми розглянемо тему покаяння, виражену в Повторенні Закону.

Біблійна єврейська мова, як і більшість мов, сповнена ідіом. Ідіома – це мовний зворот, значення якого не визначається значенням слів, що входять до нього. Одна з ідіом у Старому Завіті – *Mi-ÿimtén*. *Mi* означає «хто?», а *ÿimtén* – «дасть». Отже, дослівно *Mi-ÿimtén* означає «Хто дасть?». Однак у Старому Завіті ця фраза виражає ідею прагнення, палкого бажання.

Наприклад, після виходу з Єгипту Ізраїлеві сини, зіткнувшись із труднощами в пустелі, вигукнули: «Коли б ми були повмирали від Господньої руки в єгипетським краї» (Вих. 16:3). Фраза «коли б» походить від *mi-ÿimtén*. У Псал. 14:7 записані слова Давида: «Аби-то Він дав із Сіону спасіння Ізраїлеві!» Єврейською мовою тут сказано: *Mi-ÿimtén*. У Йова 6:8, коли він вигукує: «О, коли б же збулося прохання моє», – перші три слова – *Mi-ÿimtén*. **Прочитайте П. Зак. 5:22-29, приділяючи особливу увагу віршу 29. Яке значення має те, що слова, перекладені як «о, коли б», походять від *mi-ÿimten*?**

Тут Господь – Бог-Творець, Який створив простір, час і матерію, покликав до існування наш світ і вдихнув в Адама дихання життя, – промовляє фразу, зазвичай пов'язану зі слабкостями й обмеженістю людства. Який приклад істинної суті свободи волі! Тут ми бачимо: є межі того, що Бог може зробити під час Великої боротьби. Таке використання *mi-ÿimtén* показує, що навіть Бог не може нехтувати свободою волі; тієї миті, коли б Він зробив це, свобода волі зникла б.

Ми, люди, можемо грішити і можемо вибрати Господа. Ми можемо зробити вибір бути відкритими для Його керівництва й у відповідь на вплив Його Духа покаятися у своїх гріхах і слідувати за Ним. Зрештою вибір залишається

за нами і тільки за нами; такий вибір ми повинні робити день за днем, мить за мить.

Який вибір вам належить зробити в наступні кілька годин або днів? Як ви можете навчитися підкоряти свою волю Богу, щоб з Його силою робити правильний вибір?

Понеділок, 22 листопада

ШУКАЙ ГОСПОДА – І ЗНАЙДЕШ

У всій Біблії ми знаходимо докази Божого передвідання. Тобто Господь заздалегідь знає все, що відбудеться. Чи то зліт і падіння світових імперій (Дан. 7), чи дії конкретної людини за кілька годин до того, як вони відбудуться («Запевняю тебе, що цієї ночі, перш ніж заспіває півень, ти тричі від Мене відречешся» (Матв. 26:34)), – Господь знає кінець від початку. Однак Його передвідання ніяк не впливає на свободу нашого вибору.

Отже, ще до того, як привести Ізраїлевих синів в Обітовану землю, Господь знав, що вони потім робитимуть.

Прочитайте П. Зак. 4:25-28. Що, за словами Господа, народ робитиме після того, як увійде до Обітованої землі?

У попередніх віршах Бог наказав їм не робити ідолів і не поклонятися їм (П. Зак. 4:15-20). Проте такі вірші свідчать про те, що, незважаючи на всі застереження, ізраїльтяни будуть робити ідолів і поклонятися їм.

Зверніть увагу: у П. Зак. 4:25 Мойсей ясно дає зрозуміти, що це відбудеться не відразу. Після всіх переживань народ навряд чи відразу ж впаде в ідолопоклонство. Однак згодом, приблизно через покоління, тенденція «забути» (П. Зак. 4:9), що Господь зробив для них, спонукає їх чинити саме те, від чого Він застерігав.

Прочитайте П. Зак. 4:29-31. Що, за словами Господа, Він зробить для ізраїльтян у цій конкретній ситуації?

Божа благодать дивовижна. Навіть після того, як євреї впали в жадливе зло ідолопоклонства й пожали належні наслідки своїх гріхів, якщо народ повернеться до Господа, Він простить і відновить його. Тобто, якщо вони виберуть покаятися, Він прийме їхнє покаяння.

У П. Зак. 4:30 написано, що євреї мають «вернутися» до Господа, де й повинні були перебувати увесь час. Єврейське слово *тешувá*, утворене від того самого кореня *шув*, що і «вернутися», означає «покаяння».

Отже, покаяння – це повернення до Бога після того, як ми були відокремлені від Нього нашими гріхами.

ТЕШУВА́

Вівторок, 23 листопада

Ось ключова тема, яка звучить у книзі Повторення Закону: коріться Господу й будьте благословенні; не підкоряючись, ви постраждаєте від наслідків. У Новому Завіті нічого не змінилося. «Не обманюйтеся, – Бог осміяний бути не може. Бо що лише людина посіє, те й пожне. Адже хто сіє для свого тіла, – пожне від тіла тління; а хто сіє для Духа, – пожне від Духа вічне життя» (Гал. 6:7, 8).

На жаль, принаймні після гріхопадіння, гріх здається таким самим легким і природним, як дихання. Незважаючи на всі застереження й обітниці, – «бо ця заповідь, що я сьогодні наказую тобі, не тяжка вона для тебе, і не далека вона» (П. Зак. 30:11), – багато людей вчинило саме так: вони впали в гріхи, про які Бог попереджав їх.

Однак навіть тоді Господь був готовий знову прийняти їх, якщо вони, використовуючи свою свободу волі, свободу вибору, покаються й повернуться до Нього.

Прочитайте ще раз П. Зак. 30:1-10. Що Господь готовий

був зробити для Свого народу, незважаючи на все скоєне ними зло? На якій умові ґрунтувалися ці чудові обітниці?

Ця ідея проста й однозначна: якщо ви все зіпсуєте, урешті-решт вас і вашу родину спіткають жажливі наслідки. Ось що робить гріх. Однак навіть тоді ви можете покаятися й Господь прийме та благословить вас.

Багато разів у цих віршах використане те саме єврейське слово *шув*, яке утворює й *тешувá*. У П. Зак. 30:2 сказано: «І ти *навернешся* до Господа, Бога свого»; у П. Зак. 30:8, хоч це слово часто (і правильно) перекладається як «тоді ти *знову* будеш слухняний Господу» (ІПБ), воно може перекладатися буквально: «А ти *вернешся*, і будеш слухатися Господнього голосу». Нарешті в П. Зак. 30:10, де воно звучить так: «Коли *навернешся* до Господа, Бога свого, усім серцем своїм та всією душею своєю», – знову ж таки слово «навернешся» насправді означає «повернешся». Інакше кажучи, попри все, що сталося з ізраїльтянами, попри цілковите порушення і розірвання завіту, Господь ще не відмовився від них. Якщо ж вони не хотіли, щоб Він остаточно залишив їх, то могли б показати це бажання за допомогою покаяння.

Як досліджувані нами вірші відображають важливість щирого покаяння для нас як віруючих, які іноді порушують завіт з Богом?

УСІМ СВОЇМ СЕРЦЕМ

Середа, 24 листопада

Уривок П. Зак. 30:1-10 відкриває благодать і доброту Господа для відступників і грішників, навіть якщо раніше вони були благословенні Богом особливим чином. «Бо хто інший такий великий народ, що мав би богів, таких йому близьких, як Господь, Бог наш, кожного разу, як ми

кличемо до Нього?» (П. Зак. 4:7). Навіть незважаючи на все, що Він зробив для них, незважаючи на те, що в них не було виправдання їхньому гріху, вони все одно грішили (чи може хтось це зрозуміти?).

Прочитайте П. Зак. 30:1-10. Зосередьтеся на тому, що означало покаяння народу і його навернення до Бога. Згідно із цими віршами, що включає в себе справжнє покаяння?

Зрештою ізраїльтянам довелося зробити вибір: повернутися до Бога й покоритися Йому всім своїм серцем. Справжньою проблемою були їхні серця; якби їхні серця були праведні перед Богом, це сприяло б певним діям, тобто послуху.

Ось чому народу була дана чудова обітниця: якщо вони повернуться до Господа, щиро навернуться до Нього, тоді Він буде діяти в них та «обріже» їхні серця. Перебуваючи в полоні, ізраїльтяни мали зробити вибір повернутися до Бога, і потім Він поверне їх до Себе і в Обітовану землю. А там Господь благословить їх. Частиною благословення є те, що Він буде трудитися в них, аби ще більше змінити їхні серця у ставленні до Нього, щоб вони і їхні діти любили «Господа, Бога свого, усім своїм серцем та всією душею своєю, щоб жити...»

Відповідаючи на спонукання Бога (див. Дії 5:31), народ мав щиро покаятися у своїх гріхах. Наступна цитата Еллен Уайт стосується іншої історичної епохи, але вона розкриває суть істинного покаяння. «Народ сумував не з приводу того, що через переступ Його святого Закону згнівбив Бога, а тому, що їхні гріхи стали причиною страждань. Справжнє розкаяння – це щось більше, аніж тільки смуток із приводу вчиненого гріха. Це рішучий відхід від зла» (Патріархи і пророки. С. 557). Саме ця істина відображена у П. Зак. 30:1-10.

Як зрозуміти різницю між смутком із приводу наслідків наших гріхів, який може відчувати кожен, і смутком через самі гріхи? Чому ця різниця така важлива?

ПОКАЙТЕСЯ І НАВЕРНІТЬСЯ Четвер, 25 листопада

Новий Завіт пронизує ідея покаяння. Іван Хреститель розпочав своє служіння із заклику до покаяння.

Прочитайте Матв. 3:1-8. Як у цих віршах викладена ідея «повернення»/«навернення» до Бога? Інакше кажучи, до чого Іван Хреститель закликає народ, згадуючи слова з книги Повторення Закону? Чому слова Івана особливо стосувалися фарисеїв і садукеев?

Ісус розпочав Своє служіння також із заклику до покаяння. **Прочитайте Марка 1:15. Що говорив Ісус і чому Він пов'язував покаяння з Євангелієм? ____**

Як Іван Хреститель, який викривав релігійних лідерів, такі Христос, Який звертався до народу загалом, проповідували ту саму вістку. Хоч Христос прийшов спасти грішників, Він зможе спасти тільки тих, які покаються у своїх гріхах. Таке покаяння – чи то відступника, чи християнина, який скоїв гріх, чи новонаверненого, – включає в себе відмову від гріховних шляхів. Ми повинні визнати свою гріховність і покаятися в наших гріхах (а не тільки сумувати з приводу їхніх наслідків). Нам також необхідно зробити свідомий вибір, щоб позбутися цих гріхів і, цілковито покладаючись на заслуги Ісуса, «слухатися голосу Господа, Бога свого» (П. Зак. 15:5).

Деякі дослідники Біблії виявляють у Новому Завіті відгомін ідеї покаяння, вираженої у Повторенні Закону. Наприклад, коли Петро звинувачує народ у розп'ятті Ісуса, багато хто з

його слухачів «розчулилися серцем і сказали Петрові й іншим апостолам: Що ж нам робити, мужі-брати?» (Дії 2:37). Тобто, усвідомивши свій гріх, вони жалкували про нього («розчулилися серцем») і хотіли знати, що їм тепер робити, аби стати праведними перед Богом, Якого вони образили.

Хіба це не та сама ситуація, що й у всіх нас – грішників, що образили Бога?

Прочитайте Дії 2:38. Як Петро відповів на запитання слухачів і як цей епізод відкриває принцип, що лежить в основі істинного покаяння?

П'ятниця, 26 листопада

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«З кожним наступним кроком у християнському досвіді наше покаяння буде поглиблюватися. Саме до тих, кого Господь простив і кого визнає Своїм народом, звернені Його слова: “І згадаєте ви про ваші дороги лихі та про ваші вчинки, що не добрі, і будете бридитися самих себе” (Єзек. 36:31). І знову Він говорить: “І відновлю Я Свого заповіта з тобою, і ти пізнаєш, що Я – Господь, щоб згадала ти й засоромилася, і не могла більше відкривати уста перед ганьбою своєю, коли прошу тобі все, що ти наробила, говорить Господь Бог” (Єзек. 16:62, 63). Тоді наші уста не відкриються для самопрославляння. Ми знатимемо, що наша достатність – лише у Христі. Тоді визнання апостола стане нашим власним: “Адже знаю, що не живе в мені, тобто в моєму тілі, добро” (Римл. 7:18). “А я не став би хвалитися нічим іншим, як тільки хрестом Господа нашого Ісуса Христа, яким для мене розп'ятий світ, а я для світу” (Гал. 6:14)... “Доброта Божа веде тебе до покаяння” (Римл. 2:4). Золотий ланцюжок милосердя, співчуття й любові Бога обвиває кожну душу, що потрапила в небезпеку. Господь промовляє: “Я вічним коханням тебе покохав,

тому милість тобі виявляю” (Єрем. 31:3)» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа. С. 160, 202).

Запитання для обговорення:

Хоч ми повинні каятися, наскільки нам потрібно бути обережними, щоб уникнути пастки зробити покайняччю на кшталт заслуги, ніби саме покайняччю робить нас праведними перед Богом? Який єдиний шлях отримання праведності перед Богом?

«Тоді Юда, що Його видав, побачивши, що Він засуджений, розкався і повернув тридцять срібних монет первосвященникам і старшим, кажучи: Я згрішив, видавши невинну кров. Вони ж сказали: А що нам до того? Сам дивися. Тоді він кинув срібняки в храм, пішов геть і повісився» (Матв. 27:3-5). Безсумнівно, Юда жалкував про те, що зробив з Ісусом, але чому його дії не вважають справжнім покайняччю? (Див. 2 Кор. 7:10).

Як реальність людської гріховності, навіть наша гріховність, мають спонукати нас бути смиренними перед іншими (не судити їх) і перед Богом? Чому факт, що заради нашого спасіння потрібна була смерть Божого Сина, має показати нам, наскільки жадливий гріх?

Місіонерська історія

МІСІОНЕР РОЗПОВІДАЄ ПРО СВОЮ ВІРУ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ

Чан Мін Чанг, Аргентина

Карлос Біаджі, аргентинський місіонер у Лівані, отримав безліч повідомлень і молитов з усього світу після того, як у серпні 2020 року в Бейруті стався потужний вибух, унаслідок якого загинуло близько двохсот осіб. Одне з повідомлень, отриманих Карлосом, було від

аргентинського пастора, з яким він раніше звершував місіонерське служіння в Парагваї.

«У мене є зв'язки з представниками засобів масової інформації в Буенос-Айресі, – написав друг. – Якщо в тебе захочуть взяти інтерв'ю, ти погодишся?» Через декілька хвилин після того, як Карлос дав згоду, друг повідомив, що журналіст цілодобового національного каналу новин C5N хотів би взяти наступного дня інтерв'ю в прямому ефірі.

«Коли під час інтерв'ю ти відчуєш відповідний момент, розкажи свій особистий досвід, – попросив він. – Оскільки це великий телеканал, вважаю, що інтерв'ю буде коротким, найімовірніше, хвилин п'ять. Якщо воно триватиме хвилин десять, це буде дивом».

Інтерв'ю, яке транслювалося в прямому ефірі в Аргентині та інших частинах іспаномовного світу, тривало дев'ять хвилин п'ятдесят секунд. Дивовижно!

За цей час Карлос, декан факультету ділового адміністрування Близькосхідного університету Церкви адвентистів сьомого дня, описав, як хвиля гарячого повітря вдарила йому в обличчя через мить після вибуху складу в порту Бейрута. Він розповів про зусилля Адвентистської церкви й Адвентистського агентства розвитку і допомоги (ADRA), спрямованих на допомогу постраждалим після трагедії. На прохання телеведучого він також поділився своїм особистим свідченням про те, як Бог покликав його звершувати служіння в Лівані.

Карлос сказав, що дослухався до Божого заклику працювати в Бейруті після здобуття докторського ступеня з бізнесу в адвентистському міжнародному Інституті перспективних досліджень на Філіппінах.

«Мене запросили попрацювати тут, але попередили, що це буде нелегко, – розповідав Карлос. – Проте я вирішив: якщо Бог хоче, щоб я поїхав до Лівану, то поїду, а якщо це проти Його волі, то не поїду. Що б не говорили сім'я і друзі, Бог повинен був показати мені, що скеровує мене

саме в це місце. Того дня я помолився й розгорнув свою Біблію на шостому розділі книги пророка Ісаї. Те, що я прочитав, підтвердило Божий план для мене, тому що Ісая відповів: “Ось я, – пошли Ти мене!” Я сприйняв це як знак і подякував Господу».

Ця історія ілюструє місіонерську мету № 2 стратегічного плану Адвентистської церкви на період 2020-2025 рр. під назвою «ІДЕМО РАЗОМ». Мета звучить так: «Посилити й різнобічно розвивати місіонерське служіння Церкви у великих містах, у межах “вікна 10/40”, серед неохоплених і недостатньо охоплених груп населення, а також представників нехристиянських конфесій».

Урок №10

27 листопада – 3 грудня

«ПАМ’ЯТАЙ, НЕ ЗАБУДЬ»

Біблійні тексти для дослідження:

Бут. 9:8-17; П. Зак. 4:32-39; Об’явл. 14:12;

П. Зак. 4:9, 23; 6:7; 8:7-18; Ефес. 2:8-13.

Пам’ятний вірш:

«Пам’ятай, не забудь, що ти гнівив Господа, Бога свого, — у пустині від дня, коли вийшов ти з єгипетського краю аж до приходу вашого до цього місця, неслухняні були ви проти Господа» (П. Зак. 9:7).

У Біблії досить часто вживаються два слова: «пам’ятати» і «забути». Обидва відображають властивості людської свідомості. Обидва слова — дієслова, протилежні за значенням: «пам’ятати» означає «не забути», а «забути» — «не пам’ятати».

Господь часто наказує Своєму народу пам’ятати все, що Він зробив для них; пам’ятати Його милість і доброту до

них. Значна частина Старого Завіту складалася з повелінь пророків єврейському народу не забувати Божих діянь заради них. Утім, що найважливіше, вони також не мали забувати, у чому полягало їхнє покликання в Ньому і якими людьми вони повинні стати у відповідь на це покликання. «Пригадаю я вчинки Господні, як чудо Твоє я згадаю віддавна» (Псал. 77:12).

Чи змінилося щось для нас сьогодні як на загальноцерковному рівні, так і на особистому? Як легко забути те, що Бог зробив для нас.

Цього тижня ми розглянемо, як у Повторенні Закону виражений важливий принцип – пам'ятати і не забувати про участь Бога в нашому житті.

ЗГАДУЮЧИ ВЕСЕЛКУ

Неділя, 28 листопада

Уперше слово «пам'ятати» з'являється в Біблії в Бут. 8. Далі ми бачимо його в наступному розділі, коли після всесвітнього потопу Господь дав Ною веселку в небі як ознаку Свого завіту з усією землею, що більше ніколи не знищить її потопом.

Прочитайте Бут. 9:8-17. Як тут використано слово «пам'ятати»? Які уроки ми можемо засвоїти щодо того, як слід пам'ятати Божі діяння для нас? _____

Безумовно, Господу не потрібна веселка, щоб пам'ятати Свою обіцянку і Свій завіт. Він просто говорив зрозумілою людям мовою. Веселка призначена для нас, людей, щоб ми пам'ятали про Божу обіцянку й завіт більше не знищувати світ водою. Веселка мала допомогти людям згадати цей особливий завіт, укладений Господом. Щоразу, коли з'являється веселка, народ Божий буде згадувати не лише про Божий суд над грішним світом, але й про Його любов до цього світу й обіцянку не знищувати його потопом.

Отже, наведені вище тексти підкреслюють важливість ідеї

пам'ятати: пам'ятати Божі обітниці, застереження і діяння в цьому світі.

Веселка в небі стає навіть важливішою сьогодні, коли, ґрунтуючись на незмінності законів природи, багато вчених відкидає факт усесвітнього потопу. Цікаво, що Еллен Уайт підкреслювала: «Допотопний світ у своїх міркуваннях покладався на те, що протягом століть закони природи залишалися незмінними», – і тому вони виключали можливість усесвітнього потопу. Допотопні мудреці стверджували: «Природа вища від Бога, а її закони так міцно утверджені, що й Сам Бог не спроможний змінити їх» (Патріархи і пророки. С. 97). Люди до потопу, ґрунтуючись на законах природи, відкидали можливість усесвітнього потопу; а після потопу люди з тієї самої причини стверджують, що його взагалі ніколи не було.

Однак Бог у Своєму Слові розповів нам про потоп і дав світові ознаку не тільки потопу, а й Своєї обіцянки, що його не буде знову. Якщо ми усвідомлюємо значення веселки, то маємо запевнення, написане на хмарах надзвичайно красивими фарбами, – запевнення в тому, що Слово Боже непохитне. І якщо ми можемо довіряти Біблії в цій обітниці, чому б не довіряти їй в усьому, що вона нам говорить?

Наступного разу, побачивши веселку, поміркуйте про Божі обітниці. Як ми можемо навчитися довіряти всім цим обітницям?

«ПРО ПЕРШІ ДНІ»

Понеділок, 29 листопада

У розділі 4 книги Повторення Закону ми читаємо чудові настанови, які Господь дав ізраїльтянам через Мойсея щодо їхніх великих переваг як вибраного Богом народу. Господь викупив їх з Єгипту «пробами, ознаками, і чудами, і війною, і сильною рукою, і раменом витягненим, і страхами великими, як усе те, що зробив був вам Господь,

Бог ваш, в Єгипті на очах твоїх» (П. Зак. 4:34). Інакше кажучи, Бог не тільки зробив велике для вас, але й зробив такими способами, які допоможуть вам завжди пам'ятати про це.

Прочитайте П. Зак. 4:32-39. Що Господь наказав народу пам'ятати і чому це було важливо?

Мойсей указує народу на всю попередню історію, навіть на саме творіння, і ставить їм риторичне запитання, чи відбувалося коли-небудь на Землі щось подібне для інших народів. По суті, він велить їм самостійно вивчити й дізнатися, чи відбувалося таке раніше. Ставлячи євреям кілька запитань, Мойсей намагався спонукати їх самостійно досліджувати, що Господь зробив для них. Наскільки ж вдячними Йому вони повинні бути за Його могутні діяння в їхньому житті!

Центральне місце в цих діяннях посідало визволення ізраїльтян з Єгипту, а також дивовижне звернення до них Господа біля Сінаю, бо вони чули «голос Бога, що говорив із середини огню» (вірш 33).

Прочитайте П. Зак. 4:40. Згідно з бажанням Мойсея, якого висновку мав дійти народ із цих слів про Божі діяння для них?

Господь не звершував усі ці діла безцільно. Він викупив Свій народ, виконуючи Свої зобов'язання за завітом з ними. Вони були визволені з Єгипту і збиралися увійти до Обітованого краю. Бог виконав Свої зобов'язання; тепер вони були покликані виконати свої, які зводилися просто до послуху.

Як цей приклад являє План спасіння, виражений у Новому Завіті? Що Ісус зробив для нас і як ми повинні відгукнутися на Його діяння заради нас? (Див. Об'явл. 14:12).

Вівторок, 30 листопада

«СТЕРЕЖИСЯ... АБИ ТИ НЕ ЗАБУВ»

Прочитайте П. Зак. 4:9, 23. Що Господь звелів ізраїльському народу робити і чому це повчання таке важливе для них?

На початку обох віршів домінують два дієслова: «стерегтися» і «забувати». Господь закликає народ: *Стережіться, щоб ви не забули*. Тобто ніколи не забувайте ні про діяння Господа заради вас, ні про Його завіт з вами.

Дієслово «стережися», *šamár* (яке в П. Зак. 4:9 вживається також в іншій формі й перекладається як «дуже пильнуй»), використовується в усьому Старому Завіті й означає «доглядати», «стерегти», «зберігати», «охороняти». Цікаво, що вперше це слово з'являється в Слові Божому ще до гріхопадіння, коли Господь звелів Адаму «доглядати» сад, який Він створив для нього (Бут. 2:15).

Однак тепер Господь закликає народ, кожну людину зокрема (дієслово вжите в однині), стерегтися, щоб не забути. Це «не забути» стосувалося не так втрати пам'яті (хоч із плином часу і в нових поколіннях таке могло статися), як недбалості щодо своїх зобов'язань завіту. Тобто ізраїльтяни мали добре усвідомлювати, ким вони були і як повинні жити перед Богом, перед співвітчизниками, прихоськами серед них і перед народами, що їх оточували.

Прочитайте ще раз П. Зак. 4:9 (див. також 6:7 і 11:19). Зосередьтеся на останній частині вірша про те, як навчати своїх дітей і внуків. Як це було пов'язано з тим, щоб допомогти їм не забути?

Це не збіг, що відразу після повеління Мойсея ізраїльтянам не забувати, не дозволяти Божим ділам «виходити з серця

твого», вождь закликає народ розповісти про ці діла наступним поколінням. Не тільки їхнім дітям потрібно було почути про справи Господа, але (і це, можливо, навіть важливіше), розповідаючи й переказуючи історії про ці діяння, самі оповідачі не забудуть їх. Хіба є кращий спосіб зберегти знання про те, що Господь зробив для Свого вибраного народу?

Яку користь приносять ваші розповіді про досвід з Богом не тільки слухачам, але й вам самим? Як розповідь про Боже керівництво допомагає вам не забувати цього?

«БУДЕТЕ ЇСТИ Й НАСИТИТЕСЯ» Середа, 1 грудня

Один колишній керівник Церкви, який пропрацював у Генеральній Конференції адвентистів сьомого дня 34 роки, розповів історію про те, як багато років тому він і його дружина, приземлившись в аеропорту, загубили частину багажу.

«Саме там, – сказав він, – біля конвеєрної стрічки для багажу й на очах у всіх ми стали на коліна й молилися, благаючи Господа повернути наш утрачений багаж». Потім цей керівник сказав, що через багато років сталося те саме: вони прибули до аеропорту, але без частини багажу. І він розповів, що трапилося потім. «Не хвилюйся, – сказав він дружині, – страховка покриє це».

У контексті наведеної історії прочитайте уривок П. Зак. 8:7-18. Яке застереження Господь дав Своєму народу і щовоно означає для нас сьогодні?

Поміркуйте, що принесла б ізраїльтянам їхня вірність Господу. Вони не лише володіли б чудовим багатим краєм, «де подостатком будеш їсти хліб, де не забракне нічого» (П. Зак. 8:9), а й отримали б надмір благословень: стада великої та дрібної худоби, золото, срібло, гарні будинки.

Тобто їм були б даровані всі матеріальні блага, які надає життя.

А що потім? Народ зіткнувся б з небезпекою, яка завжди супроводжує багатство та процвітання, – небезпекою забути, що лише Господь «дає тобі силу набути потугу» (П. Зак. 8:18). Можливо, не відразу, але через багато років, маючи всі необхідні матеріальні блага, євреї забудуть своє минуле, забудуть, як Господь вів їх через ту велику і страшну пустелю (див. П. Зак. 1:19), і почнуть вважати, що виключно їхні таланти і кмітливість дали змогу їм досягти такого успіху.

Саме від такої забудькуватості Господь застерігав народ, але (згідно з пізнішими пророками) саме це з ними і сталося. Отже, під час процвітання, говорить Мойсей, потрібно пам'ятати, що тільки Господь зробив це для Ізраїля, і не бути обманутими дарованими їм матеріальними благословеннями. Через століття Сам Ісус попереджав у притчі про сіяча про «оману багатства» (Марка 4:19).

Незалежно від рівня нашого добробуту всі ми смертні. Як цей факт застерігає нас від небезпек, що з'являються через багатство, оскільки воно може змусити нас забути про нашу потребу в Єдиному, Хто може спасти нас від вічної смерті?

«ПАМ'ЯТАЙ, ЩО ТИ БУВ РАБОМ» Четвер, 2 грудня

Прочитайте П. Зак. 5:15; 6:12; 15:15; 16:3, 12; 24:18, 22. За словами Господа, чого народ ніколи не мав забувати і чому?

У Старому Завіті Господь постійно повертав думки народу до Виходу, до їхнього чудового визволення Богом з Єгипту. До цього дня, тисячі років по тому, правовірні юдеї святкують Пасху на згадку про те, що Господь зробив

для них. «І станеться, коли ви ввійдете до того Краю, що дасть вам Господь, як Він обіцяв був, то ви будете додержувати цієї служби. І станеться, коли запитають вас ваші сини: “Що то за служба ваша?” то відкажете: “Це жертва – Пасха для Господа, що обминув був доми Ізраїлевих синів в Єгипті, коли побивав Єгипет, а доми наші зберіг”» (Вих. 12:25-27)

Сьогодні для Церкви Пасха є символом визволення, запропонованого нам у Христі: «Адже наша Пасха, Христос, за нас принесений у жертву» (1 Кор. 5:7).

Прочитайте Ефес. 2:8-13. Що мали пам'ятати віруючі з язичників? Які паралелі можна провести між цим повелінням і повелінням євреям у Повторенні Закону?

Павло закликає цих людей пам'ятати, що Бог зробив для них у Христі, від чого спас їх і що вони тепер мають завдяки Божій благодаті. Як і у випадку з Ізраїлевими синами, не було нічого, що рекомендувало б язичників Богу. Виключно благодать Господа, дана цим людям, далеким від завітів обітниць, зробила їх тими, ким вони були в Ісусі Христі.

Для юдеїв у пустелі, християн в Ефесі чи адвентистів сьомого дня в будь-якій точці світу – як важливо завжди пам'ятати і не забувати, що Бог зробив для нас у Христі! Тому не дивно, що нам адресовані такі слова: «Було б добре, якби ми щодня проводили одну годину в роздумах про життя Христа. Ми повинні вивчати його подія за подією, змальовуючи у своїй уяві кожний епізод, і особливо завершальні події. Коли ми так розмірковуватимемо про Його велику жертву заради нас, наше довір'я до Нього ставатиме постійним, а любов – живою; ми будемо глибше сповнені Його Духом» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 83).

П'ятниця, 3 грудня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Якими великими є ласка та співчуття Божі до Його заблудлих дітей, виявлені у прекрасній веселці, що з'являється на хмарах як ознака Його завіту, укладеного з людиною! Господь проголосив, що, дивлячись на веселку, Він завжди пам'ятатиме про Свій завіт. Це зовсім не означає, що Бог здатний забути про нього; але Він говорить до нас нашою мовою, щоб ми могли краще розуміти Його. Намір Божий полягав у тому, щоб діти прийдешніх поколінь, запитуючи про те, що означає прекрасна райдуга, яка іноді обрамовує небеса, могли почути від батьків розповідь про потоп, а також про те, як Усевишній помістив веселку на хмарах – запевнення, що води ніколи вже не зіллються на землю. Так із покоління в покоління вона свідчитиме про Божественну любов до людини, зміцнюючи її довір'я до Бога» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 106). З моменту заснування християнства не було церкви, яка мала б такі багатства й матеріальні блага, якими сьогодні володіє Церква в деяких країнах світу. Запитання полягає в тому, *які наслідки*. Такий достаток, *безсумнівно*, впливає на нашу духовність – і зовсім не на благо. Як таке може бути? Відколи багатство і матеріальний достаток виховують християнські чесноти самозречення й самопожертви? Здебільшого відбувається зворотнє: що більше люди мають, то більш самодостатніми вони почуваються і то менш схильні покладатися на Бога. Багатство та процвітання, якими б приємними вони не були, усе-таки пов'язані з безліччю небезпечних духовних пасток.

Запитання для обговорення:

Обговоріть питання про те, як багатство впливає на нашу духовність. (Зважайте при цьому, що поняття багатства дуже відносне: небагата людина в одній країні може

здатися найбагатшою в іншій). Як багатій людині уникнути деяких духовних небезпек, які може створити багатство?

Поговоріть у класі про останні сцени із життя Христа. Як вони свідчать про Божу любов до нас і чому ми ніколи не повинні забувати про реальність цієї любові? Що ще, на вашу думку, відкриває доброту Бога і чому ми повинні завжди пам'ятати про цю реальність?

Деякі вчені відкидають факт усесвітнього потопу, хоч Біблія повідомляє про нього (як і веселка-ознака). Інші вчені заперечують факт шестиденного творіння, хоч Біблія підтверджує його (як і субота увіковічує його). Що це говорить нам про те, наскільки сильним і негативним може бути вплив культури на віру?

Місіонерська історія

ТА, ЩО ВПЕРШЕ ПРИЙШЛА, ЗНАЛА БАГАТЬОХ
Еліан Хосокава Імаюкі, Японія Бразильська іммігрантка Сандра Сато поїхала в церкву адвентистів сьомого дня до міста Какегава, щоб подякувати Богові за свої недавно отримані водійські права.

Вона пообіцяла Богу: якщо отримає права, перше місце, куди поїде на машині, буде церква. Того вечора Сандра радісно розповіла членам церкви Токайського християнського центру, що Бог відповів на її молитви про отримання водійських прав. «А також я готова до хрещення», – оголосила жінка. Члени церкви були здивовані, адже до того вечора вони ніколи не бачили Сандру. Їхнє здивування зростало, коли Сандра зверталася до різних людей на ім'я. «Я знаю багатьох з вас, – сказала вона. – Я уважно дивилася богослужіння в прямій трансляції в соціальних мережах». Потім вона розповіла свою історію. Сандра та її чоловік, колишній адвентист, працювали з тисячами інших бразильських

іммігрантів на заводах в центральній Японії. Обговорюючи релігію, її чоловік заявив: якщо дружина будь-коли захоче поклонитися Богу, то він схвалить відвідування лише Адвентистської церкви. Вона ж належала до іншої християнської конфесії. Заінтригована цими словами чоловіка, Сандра почала дивитися прямі трансляції із церкви Токайського християнського центру. З допомогою чоловіка вона завершила вивчення Біблії, організоване філією Норе Channel у Бразилії. Потім жінка пообіцяла Богу, що почне особисто відвідувати церкву, якщо отримає водійські права. Після вивчення Біблії з пастором християнського центру в місті Токай Сандра уклала завіт з Богом. Ніхто з членів сім'ї не був присутній на хрещенні, навіть її чоловік. Але віра Сандри залишилася сильною. З її ініціативи в іншому місті, Іваті, була створена невелика група з вивчення Біблії для людей, що прагнуть пізнати Христа. Слово Бога швидко поширюється в Японії. Наступного тижня читайте про те, як Бог використовує Малу групу в Іваті для благословення бразильських іммігрантів. Сандра познайомилася з членами церкви Токайського християнського центру після перегляду їхніх онлайн-богослужінь.

Частина приношень тринадцятої суботи буде використана на розвиток проєкту цифрового євангелізму, завдяки якому багато жителів Японії, особливо молодих людей, дізнаються про Ісуса через Інтернет. Дякуємо вам за планування щедрих приношень.

Урок №11

4-10 грудня

ПОВТОРЕННЯ ЗАКОНУ В НАСТУПНИХ КНИГАХ БІБЛІЇ

Біблійні тексти для дослідження:

**2 Цар. 22; Неем. 9:6; Єрем. 7:1-7;
Псал. 149:4; Єрем. 29:13; Михея 6:1-8;
Дан. 9:1-19.**

Пам'ятний вірш:

**«Тільки батьків твоїх уподобав Господь, щоб любити їх, і
вибрав вас, їхнє насіння по них, зо всіх народів, як
бачиш цього дня» (П. Зак. 10:15).**

Одна з чудових особливостей Біблії, насамперед Старого Завіту, полягає в тому, що вона часто посилається на саму себе; тобто пізніші автори Старого Завіту посилаються на ранніх, використовуючи їхні книги, щоб висловити свою думку.

Псалом 81, наприклад, повертає нас до книги Вихід, а потім майже дослівно цитує вступну частину Десяти Заповідей, коли псалмист пише: «Я – Господь, Бог твій, що з краю єгипетського тебе вивів» (Псал. 81:11).

У Старому Завіті ми знаходимо посилання на книгу Буття, особливо на історію творіння, наприклад: «Дивлюся на землю, аж ось порожнеча та пустка, і на небо – й нема його світла!» (Єрем. 4:23; див. також Бут. 1:2).

Багато разів пізніші автори Старого Завіту, такі як пророки, посилалися на книгу Повторення Закону, яка відігравала важливу роль у житті раннього Ізраїлю в завіті. Цього тижня ми зосередимося на тому, як пізніші автори використовували книгу Повторення Закону. Які частини книги вони використовували, які міркування висловлювали і як ми можемо застосовувати ці істини сьогодні?

КНИГА ЗАКОНУ

Неділя, 5 грудня

Йосія, цар юдейський, у восьмирічному віці став царем і правив 31 рік (640-609 рр. до н. е.) до своєї смерті на полі битви. На вісімнадцятому році його правління відбулася

подія, що змінила історію Божого народу (принаймні на деякий час).

Прочитайте 2 Цар. 22. Які уроки ми можемо засвоїти з описаної події?

Дослідники Біблії вже давно дійшли висновку, що «Книгою Закону» (2 Цар. 22:8) було Повторення Закону, утрачене набагато років.

«Йосія був вельми зворушений, коли вперше почув записані в цьому стародавньому рукописі напучування й застереження. Ще ніколи він так глибоко не усвідомлював запропонованого Богом Ізраїлеві вибору – “життя та смерть, благословення та прокляття” (П. Зак. 30:19)... Книга рясніла Божими запевненнями в спасінні тих, хто повністю довіряє Йому. Як Він визволив їх із єгипетського рабства, так могутньою рукою приведе до Обітованого краю й поставить на чолі інших народів» (Е. Уайт. Пророки і царі. С. 393).

Наступний розділ розповідає, наскільки серйозно цар Йосія прагнув «додержувати заповіді Його, і свідчення Його, і постанови Його всім серцем та всією душею» (2 Цар. 23:3; див. також П. Зак. 4:29; 6:5; 10:12; 11:13). Реформи царя мали наметі очищення від усіх гідот, «що появились в Юдинім краї та в Єрусалимі... щоб поставити слова Закону, написані в книзі, що знайшов священник Хілкїя в Господньому домі» (2 Цар. 23:24). Повторення Закону було наповнене застереженнями й умовляннями щодо дотримання звичаїв народів, які оточували Ізраїль. Ужиті Йосією заходи, включно зі стратою священників-ідолопоклонників у Самарії (2 Цар. 23:20), показали, як сильно народ Божий відхилився від довіреної йому істини. Замість того щоб залишатися святим народом, вони пішли на компроміс зі світом, хоча часто думали: «Наші взаємини з Господом чудові». Яка небезпечна помилка!

Від чого нам необхідно ретельно очистити наші житлай церковні установи, щоб служити Господу від щирого серця й від усієї душі?

НЕБО НЕБЕС

Понеділок, 6 грудня

Повторення Закону досить ясно дає зрозуміти, що Божі закони і завіт посідали головне місце не лише у взаєминах Ізраїлю з Богом, а й у призначенні ізраїльтян як «вибраного» народу (П. Зак. 7:6; 14:2; 18:5).

Прочитайте П. Зак. 10:12-15, де підкреслена значна частина концепції Закону і статусу Ізраїлю. Про що йдеться в Біблії, де написано «небо небес»? На що Мойсей звертає увагу цим висловом?

У Біблії вислів «небо небес», що вперше з'явився в Повторенні Закону (див. також 2 Хронік 2:6; 6:18; Неєм. 9:6), означає місце перебування Бога. Так Мойсей підкреслює велич і могутність Господа. Йому належать не лише небеса, ай «небо небес», що також є ідіомою, яка вказує на цілковите Боже панування над усім творінням.

Прочитайте наведені нижче вірші, що ґрунтуються на цьому виразі. Про що йдеться в кожному тексті та який вплив Повторення Закону ми тут бачимо?

1 Цар. 8:27

Неєм. 9:6

Псал. 149:4

Тема Бога як Творця, Єдиного гідного поклоніння, особливо ясно виражена в Неєм. 9. Господь створив усе, навіть «небеса небес, і все їхнє військо» (вірш 6). У вірші 3 Неємія повідомляє, що «читали з книги Закону Господа». Найімовірніше, як і за часів Йосії, тоді також читали з книги Повторення Закону. Цю думку підтверджує той факт, що кількома віршами пізніше левити під час

свого славослів'я і поклоніння Богові використовували фразу «небеса небес», узяту безпосередньо з Повторення Закону.

Бог створив не тільки землю, а й «небеса небес». Замисліться: адже цей Бог зійшов на хрест! Чому поклоніння є настільки відповідним відгуком на те, що Господь зробив для нас?

Вівторок, 7 грудня

ПОВТОРЕННЯ ЗАКОНУ В КНИЗІ ЄРЕМІЇ

Багато років тому молодий чоловік палко шукав істину – якою б ця істина не була й куди б вона його не привела. Згодом він не тільки повірив у Бога Отця і в Ісуса, але й прийняв вістку адвентистів сьомого дня. Його улюбленим віршем у Біблії був Єрем. 29:13: «І будете шукати Мене, і знайдете, коли шукатимете Мене всім своїм серцем». Однак через роки, досліджуючи Біблію, він знову знайшов цей вірш, але записаний значно раніше – у книзі Повторення Закону. Тобто Єремія запозичив його в Мойсея.

Прочитайте П. Зак. 4:23-29. Який контекст цієї обіцянки Ізраїлю і як вона стосується нас сьогодні?

Як ми вже говорили, книга Повторення Закону була знайдена під час царювання Йосії, і саме за правління Йосії Єремія розпочав своє служіння. Тому не дивно, що в книзі Єремії можна помітити вплив Повторення Закону.

Прочитайте Єрем. 7:1-7. Яке було повеління Господа народу і як воно пов'язане зі словами книги Повторення Закону?

Знову й знову в Повторенні Закону Мойсей підкреслював, що перебування ізраїльтян у Ханаанській землі було умовним: якщо вони не коритимуться, то не залишаться на вибраному для них Богом місці. Погляньте на особливе

застереження в Єрем. 7:4: так, у них був храм Господній і вони були вибраним народом, але все це не мало значення, якщо вони не виявляли послуху.

Послух передбачав добре ставлення до приходьків, сиріт, удів. Ця концепція безпосередньо стосується Повторення Закону й певних положень завіту, яких вони зобов'язані дотримуватися: «Не скривиш суду на приходька, на сироту, і не будеш брати в заставу вдовиної одежі» (П. Зак. 24:17; див. також 24:21; 10:18, 19; 27:19).

Прочитайте Єрем. 4:4 і порівняйте з П. Зак. 30:6. Яка вістка міститься тут для народу і як цей принцип можна застосувати до Божого народу сьогодні?

ЧОГО ЖАДАЄ ГОСПОДЬ?

Середа, 8 грудня

Значна частина книг пророків складалася із закликів до вірності. І не тільки вірності загалом, але й зокрема; вірності ізраїльтян їхнім зобов'язанням завіту, які були знову підтверджені безпосередньо перед отриманням Обітованої землі. У книзі Повторення Закону міститься підтвердження Божого завіту з Ізраїлем. Тепер, після 40-річного обхідного шляху, Господь збирався виконати (або почати виконувати) кілька Своїх обітниць завіту, Своїх зобов'язань за угодою. Тому Мойсей умовляв ізраїльтян виконати також свої зобов'язання. Книги пророків були здебільшого закликами до народу дотримуватися своїх зобов'язань завіту.

Прочитайте Михея 6:1-8. Про що Господь говорить народу і як це пов'язано з книгою Повторення Закону? (Див. також Амоса 5:24 та Осії 6:6).

Дослідники Біблії побачили у віршах книги пророка Михея «судовий позов за завітом», у якому Господь «подає в суд», або відкриває справу проти Свого народу за порушення завіту. Михей каже, що в Господа «пря із

народом Своїм» (Михея 6:2), де слово «пря» (*piv*) може означати юридичну суперечку. Тобто Господь порушив проти ізраїльтян судову справу – образ, що позначає юридичний аспект завіту. Це не має викликати подиву, адже центральне місце в завіті посідав Закон.

Зауважте також, як Михей запозичує мову Повторення Закону: «А тепер, Ізраїлю, чого жадає від тебе Господь, Бог твій? Тільки того, щоб боятися Господа, Бога твого, ходити всіма Його дорогами, і любити Його, і служити Господеві, Богу твоєму, усім серцем своїм і всією душею своєю, виконувати заповіді Господа та постанови Його, що я наказую тобі сьогодні, щоб було тобі добре» (П. Зак. 10:12, 13). Однак замість того, щоб процитувати цей вірш дослівно, Михей перефразував його, замінивши «букву закону» Повторення Закону на «дух закону», який говорить про справедливість і милосердя.

Пророк підкреслює: не зовнішній вигляд релігії та благочестя (безліч жертвоприношень – «тисячі баранів») формує взаємини Ізраїлю з Богом у завіті. Що доброго в зовнішньому благочесті, коли, наприклад, «якщо піль жадають, то грабують вони, а домів – то хапають. І вони переслідують мужа та дома його, і чоловіка й спадки його» (Михея 2:2)? Передбачалося, що Ізраїль буде світлом для світу, і народи з подивом говорили б: «Тільки він мудрий та розумний народ, цей великий люд!» (П. Зак. 4:6). Отже, ізраїльтяни мали діяти мудро і з розумінням, зокрема виявляти справедливе й милосердне ставлення до людей.

МОЛИТВА ДАНИЇЛА

Четвер, 9 грудня

Одна з найвідоміших молитов у всьому Старому Завіті міститься в Дан. 9. Дізнавшись із книги пророка Єремії, що час «для руїн Єрусалиму» (Дан. 9:2), сімдесят років, незабаром закінчиться, Даниїл почав щиро молитися.

І яка це була молитва – зворушливе слізне благання, у якому пророк сповідує свої гріхи і гріхи свого народу, водночас визнаючи Божу справедливість серед лих, які обрушилися на них.

Прочитайте Дан. 9:1-19. Які теми в уривку безпосередньо пов'язані з книгою Повторення Закону?

Молитва Даниїла – короткий виклад застережень із Повторення Закону щодо наслідків недотримання народом зобов'язань завіту. Даниїл двічі послався на «Закон Мойсея» (Дан. 9:11, 13), який включає Повторення Закону, і в цьому випадку, можливо, посилався саме на нього.

Як і було сказано в Повторенні Закону, ізраїльтяни втратили землі (див. П. Зак. 4:27-31; 28) через непокору – відбулося самете, про що було сказано Мойсеєві (П. Зак. 31:29).

Як трагічно: замість того щоб навколишні народи говорили: «Тільки він мудрий та розумний народ, цей великий люд!» (П. Зак. 4:6), – Ізраїль став «ганьбою» (Дан. 9:16) у тих самих народів.

У всіх своїх слізних молитвах Даниїл жодного разу не ставить простого запитання, яке люди ставлять під час лиха:

«Чому?» Він не запитує про це, бо завдяки книзі Повторення Закону точно знає причину лиха. Повторення Закону надало Даниїлу (й іншим вигнанцям) контекст, який дає змогу зрозуміти, що зло, котре спіткало їх, було не сліпою долею або випадковістю, а наслідком непослуху народу, про що їх конкретно попереджали.

Але головне полягало в тому, що молитва Даниїла висловлювала обнадійливу реальність: незважаючи на ці події, Бог не залишив Свій народ. Повторення Закону не тільки надавало контекст для розуміння їхньої ситуації, але й указувало на обітницю відновлення.

Прочитайте в Дан. 9:24-27 пророцтво про Ісуса та Його смерть на хресті. Чому це пророцтво було дане

Даниїлу (і всім нам) у контексті полону Ізраїлю й обітниці про повернення?

П'ятниця, 10 грудня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Це [Мих. 6:1-8] один з великих уривків Старого Завіту. Він, як і Амоса 5:24 й Осії 6:6, уособлює вістку пророків восьмого століття до н. е. Уривок починається з прекрасного прикладу судового позову за завітом, у якому пророк закликає народ вислухати звинувачення, висунуте Яхве проти них. Гори і пагорби – присяжні, бо вони існують уже давно й були свідками ставлення Бога до Ізраїлю. Замість того щоб безпосередньо звинувачувати ізраїльтян у порушенні завіту, Бог запитує, чи є в них якісь звинувачення проти Нього. “Що тобі Я зробив і чим мучив тебе?” Перед лицем несправедливості деякі з бідняків, можливо, роблячи добро, почали втрачати запал. Перед лицем можливостей швидко розбагатіти деякі землевласники могли впасти в зневіру, дотримуючись законів завіту» (Ralph L. Smith. Word Biblical Commentary, Micah- Malachi (Grand Rapids, MI: Word Books. 1984). Vol. 32. P. 50).

«У процесі подальших перетворень цар приділяв особливу увагу знищенню всіх залишків ідолопоклонства. Жителі краю так довго трималися звичаїв навколишніх народів, поклоняючись дерев'яним і кам'яним бовванам, що наслідки цього зла, здавалося, було неможливо усунути. Але Йосія був непохитним у своєму намірі очистити край» (Е. Уайт. Пророки і царі. С. 401).

Запитання для обговорення:

Звичайно, ми, адвентисти сьомого дня, з нашою вісткою істини для теперішнього часу бачимо себе (і цілком виправдано) у тому самому становищі, що й стародавній

Ізраїль, який володів істинами, котрі потрібно було почути навколишнім народам. Для нас це велика перевага. Як ви вважаєте, наскільки добре ми виконуємо обов'язки, пов'язані з такою перевагою?

Уявіть собі: ви – Даниїл і стали свідком перемоги агресора над вашим народом. Ви знаєте, що храм, центр усіх ваших релігійних переконань, зруйнований язичниками-ідолопоклонниками. Як знання книги Повторення Закону могло сильно зміцнити вашу віру (або будь-якого іншого юдея) у той час? Як ця книга допомогла вам зрозуміти все, що відбувається, і причини цього? Як розуміння Біблії загалом допомагає нам долати випробування, які без знання Слова Божого могли б нас дуже розчарувати? Що відповіді на ці запитання говорять про те, наскільки Біблія важлива для нашої віри?

Обговоріть у класі пророцтво Дан. 9:24-27 про сімдесят років-тижнів. Яку роль у цьому пророцтві відіграє завіт і чому ідея завіту така важлива для нас?

Місіонерська історія

У БОГА ВСЕ ВЧАСНО

Еліан Хосокава Імаюкі, Японія

Марсія Юасса, одна з тисяч бразильських іммігранток, яка довгий час працювала на фабриках у центральній Японії, була змушена залишатися вдома після хвороби.

Страждаючи від сильного болю, Марсія думала, що помре, і переживала про те, хто подбає про її сім'ю. Жінка благала Бога, щоб Він зберіг їй життя. У своєму важкому стані вона не могла нічого робити, тому багато часу проводила в Інтернеті. Одного разу Марсія натрапила на серію уроків про здоровий спосіб життя, заснованих на Біблії, які проводив лікар-адвентист сьомого дня з Бразилії.

Вона переглянула всі уроки, дізнавшись про різні аспекти здорового способу життя, а також почула про суботу.

Якось, шукаючи в соціальних мережах друзів юності, жінка знайшла колишню однокласницю, з якою колись дружила. Марсія з радістю відновила зв'язок із давньою подругою й натхненно розповіла їй під час телефонної розмови про свої нові відкриття – про здоров'я і суботу. Подруга все уважно вислухала і сказала, що вірить у Бога і поклоняється Йому в суботу. Вона розповіла, що стала адвентисткою сьомого дня після того, як втратила зв'язок з Марсією. Після розмови вони почали разом вивчати Біблію.

Через деякий час подруга надіслала їй контактну інформацію про Адвентистську церкву й пастора, котрий звершував служіння в цьому регіоні. Коли Марсія знайшла адресу церкви, то засмутилася, оскільки церква була в іншому місті. Проте вона зателефонувала до церкви й поговорила зі мною, дружиною пастора. Я повідомила їй, що невелика група з вивчення Біблії була організована в місті Івата, де вона жила, і що вони можуть зустрітись того ж тижня. Марсія дуже зраділа, почувши несподівану новину. Група зустрілася через три дні після тієї розмови. Від будинку Марсії до місця зустрічі групи було менше кілометра, тому вона могла дійти туди пішки. Бог зцілив її від хвороби, і відтоді 54-річна Марсія не пропускає жодної зустрічі.

Ця жінка дізналася про Церкву адвентистів сьомого дня через Інтернет.

Частина приношень тринадцятої суботи буде використана на розвиток проєкту цифрового євангелізму, завдяки якому багато жителів Японії, особливо молодих людей, дізнаються про Ісуса через Інтернет. Дякуємо вам за планування щедрих приношень.

ПОВТОРЕННЯ ЗАКОНУ В НОВОМУ ЗАВІТІ

Біблійні тексти для дослідження:

Матв. 4:1-11; П. Зак. 8:3;

Дії 10:34; Гал. 3:1-14; Дії 7:37;

Євр. 10:28-31.

Пам'ятний вірш:

«Написано: Не самим хлібом житиме людина, але кожним словом, що виходить з Божих уст» (Матв. 4:4).

Книги Нового Завіту наповнені фрагментами зі Старого Завіту. Тобто натхнені Богом автори Нового Завіту процитували натхнених авторів Старого Завіту як авторитетного джерела. Сам Ісус говорив: «Написано» (Матв. 4:4), що означає «Написано в Старому Завіті». Він також сказав: «Хай збудеться Писання!» (Марка 14:49), посилаючись на Писання Старого Завіту. Зустрівши двох учнів дорогою до Емауса, Ісус не творив перед ними чудес, аби показати, Ким Він є, а «почавши від Мойсея та від усіх пророків, Він пояснив їм з усього Писання, що стосувалося Його» (Луки 24:27).

Автори Нового Завіту постійно використовували цитати, алюзії, розповіді та пророцтва зі Старого Завіту, щоб підкріпити навіть обґрунтувати свої твердження.

Серед часто цитованих або згаданих книг була Повторення Закону (разом із Псалмами і книгою пророка Ісаї). Євангелія від Матвія, Марка, Луки й Івана, книга Дії апостолів, Послання до римлян, галатів, Перше і Друге послання до коринтян, Послання до євреїв, пастирські послання та книга Об'явлення – усі повертають нас до Повторення Закону.

Цього тижня ми розглянемо кілька таких прикладів і поміркуємо, яку істину для теперішнього часу ми можемо знайти в них.

«НАПИСАНО»

Неділя, 12 грудня

Прочитайте Матв. 4:1-11. Як Ісус відреагував на спокуси сатани в пустелі та який важливий урок для нас міститься в Його відповіді?

Ісус нічого не доводив сатані й не сперечався з ним. Він просто процитував Писання, бо «Слово Боже живе й діяльне, гостріше від усякого двосічного меча» (Євр. 4:12). У кожній відповіді дияволу процитовані Господом слова були з Повторення Закону. Цікаво, що в пустелі Ісус вирішив процитувати тексти, які були дані Ізраїлю також у пустелі.

Під час першої спокуси Ісус послався на П. Зак. 8:3. Мойсей розповідав стародавньому Ізраїлю, як Господь піклувався про них під час подорожі пустелею, годуючи манною. Усе це було частиною процесу очищення, оскільки Господь прагнув викласти їм духовні уроки. Один з них був особливий: «Не самим хлібом житиме людина, але кожним словом, що виходить з Божих уст». Інакше кажучи, *Бог годував вас фізичною їжею, але Він також насичував вас духовно. Ви не можете отримати першу страву без другої.* Ісус використовував образ хліба як посилення на Повторення Закону, щоб викрити сатану й відкинути ті сумніви, які він намагався вселити Господу. Під час другої спокуси Ісус звертається до П. Зак. 6:16, де Мойсей указав людям на їхнє нарікання в Массі (див. Вих. 17:1-7), кажучи: «Не будете спокушати Господа, Бога вашого, як спокушали ви в Массі». Слово, перекладене як «спокушати», також означає «випробовувати», «перевіряти». Господь уже неодноразово показав народу

Свою силу і готовність піклуватися про них. Але коли прийшла біда, вони закричали: «Чи є Господь серед нас, чи нема?» (Вих. 17:7). Ось що взяв Ісус із цієї історії, зі Слова Божого, щоб викрити сатану.

Під час третьої спокуси сатана прагнув змусити Христа впасти й поклонитися йому. Який обурливий прояв того, ким насправді був диявол і чого він хотів! Ісус не сперечається з ним, не докоряє йому, а знову звертається до Слова Божого, до Повторення Закону, де Господь попередив Свій народ про наслідки їхнього падіння й поклоніння іншим богам. «Бійся Господа, Бога свого, і Йому будеш служити» (П. Зак. 6:13).

Як ми можемо навчитися черпати більше сили зі Слова Божого, щоб повною мірою відображати характер Ісуса й, подібно до Нього, протистояти спокусам сатани?

ПІДНІМАЮЧИ ОБЛИЧЧЯ

Понеділок, 13 грудня

У П. Зак. 10 Мойсей знову переказував історію Ізраїлю, заохочуючи його бути вірним. На тлі цієї настанови він виклав важливу вістку.

Прочитайте П. Зак. 10:17-19. Яка вістка до народу міститься в цьому уривку і чому вона актуальна для Божої Церкви сьогодні?

Фраза «не подивиться на обличчя» перекладається з єврейського образного словосполучення, що буквально означає «не піднімає обличчя». Вважають, що слова «піднімати обличчя» походять від правової установки, коли суддя або цар бачить обличчя людини, яка стоїть перед судом, і залежно від статусу цієї людини (поважна особа чи якась незначна) суддя чи цар виносить вирок. У Повторенні Закону йдеться про те, що Господь не

ставиться так до людей, хоч Він має велику силу й могутність. Він справедливий до всіх, незалежно від їхнього статусу. Ця істина, звичайно ж, була відкрита в житті Ісуса й у Його ставленні до найбільш зневажених у суспільстві.

Прочитайте Дії 10:34; Римл. 2:11; Гал. 2:6; Ефес. 6:9; Колос. 3:25; 1 Петра 1:17. Як у цих текстах використано вірш П. Зак.10:17?

Обставини, зазначені в текстах, різноманітні. У Посланні до ефесян, наприклад, Павло закликає панів бути поблажливішими до своїх рабів, а в Посланні до римлян наголошується: у справі спасіння або засудження юдеїв і язичників не можна зважати на обличчя. Однак усі ці тексти звертаються до Повторення Закону, до ідеї, що Бог «не піднімає обличчя». І якщо Він, «Бог богів і Пан панів, Бог великий, сильний та страшний», цього не робить, то, звичайно, і ми не повинні цього робити.

Апостол Павло в Посланні до римлян розкриває євангельську істину: ми всі перебуваємо на одному рівні незалежно від нашого статусу. Ми всі грішні істоти, яким потрібна Божа благодать. І Блага вістка полягає в тому, що, незалежно від нашого статусу, усім нам запропоновано спасіння в Ісусі Христі.

Як часто, навіть непомітно, ми «піднімаємо обличчя»? Чому Голгофський хрест відкриває нам, наскільки гріховним є таке ставлення?

ПРОКЛЯТИЙ НА ДЕРЕВІ

Вівторок, 14 грудня

Прочитайте Гал. 3:1-14. Які істини, актуальні й для нас, викладає Павло? Намагаючись висловити свою точку зору, як він використовує тексти П. Зак. 27:26 і 21:22, 23?

На жаль, у християнстві заведено використовувати це послання як своєрідне виправдання для того, щоб не виконувати Закон, Десять Заповідей. Цей аргумент застосовують як причину не дотримуватися четвертої заповіді, ніби дотримання цієї однієї заповіді, на відміну від інших дев'яти, чомусь є законництвом, про яке говорив Павло.

Однак Павло не виступав проти Закону, і, звичайно ж, ніщо в цьому уривку не може виправдати порушення заповіді про суботу. Відповідь можна знайти в Гал. 3:10, де апостол пише: «А ті, що живуть ділами Закону, перебувають під прокляттям», а потім цитує П. Зак. 27:26. Проблема полягає не у виконанні Закону, а в тому, щоб «жити ділами Закону» (тобто в прагненні покладатися на Закон як на засіб спасіння. – *Прим. перекладача*), що є важкою, якщо не неможливою, позицією для нас, грішних істот.

Павло говорить: ми спасенні не ділами Закону, а смертю Христа замість нас, яка виправдовує нас через нашу віру. Тут він акцентує на тому, що Христос зробив для нас на хресті.

Пояснюючи цю думку, він знову звертається до Повторення Закону, цього разу до П. Зак. 21:23. Подібно до Ісуса, Павло говорить «написано», показуючи авторитет Старого Завіту. Тепер апостол цитує текст про людину, яка скоїла злочин, що карається смертю, була страчена за нього, а потім повішена на дереві, можливо, для залякування та стримування інших.

Павло використовує цю ілюстрацію як символ замісної смерті Христа заради нас: Він став «за нас прокляттям», оскільки зіткнувся з прокляттям Закону, тобто смертю, з якою зіткнулись всі люди, бо всі порушили Закон. Проте добра вістка Євангелія полягає в тому, що прокляття, яке є нашим, на хресті стало Його прокляттям, «щоб ми одержали обітницю Духа через віру» (Гал. 3:14).

Про це Еллен Уайт написала: «Ніхто, крім Христа, не міг звільнити грішну людину від прокляття Закону і знову привести її до згоди з Небесами. Христос вирішив узяти на Себе вину й ганьбу за гріх, настільки образливий для Святого Бога, що навіть розділив Отця та Його Сина» (Патріархи і пророки. С. 63). **Поміркуйте, із чим би ви зіткнулися, якби мали отримати справедливе покарання за ваші провини. Та оскільки Христос був покараний замість вас, яким повинен бути ваш відгук на Його жертву?**

ПРОРОК – ТАКИЙ, ЯК ТИ

Середа, 15 грудня

Знову і знову Господь застерігав Ізраїль не дотримуватися звичаїв навколишніх народів. Навпаки, вони мали стати свідками для цих народів (П. Зак. 4:6-8). У П. Зак. 18:9-14 Мойсей знову попереджає ізраїльтян про особливі звичаї, які були «гидотою» для Господа (вірш 12). Далі в цьому контексті він говорить їм, що вони повинні бути бездоганними «перед Господом, Богом своїм» (вірш 13).

Прочитайте П. Зак. 18:15-19. Що сказав Бог через Мойсея? Порівняйте з Дії 3:22 і 7:37. Як Петро і Степан застосовували текст П. Зак. 18:18?

Посилаючись на Сінайський завіт, Мойсей говорить про те, як Ізраїлеві сини під час об'явлення Закону Божого (Вих. 20:18-21) просили, щоб вождь діяв як заступник і посередник між ними й Богом. Саме тоді Мойсей двічі обіцяв їм (П. Зак. 18:15, 18), що Господь поставить Пророка, Такого, як він. Згідно з контекстом, цей Пророк також буде Заступником за народ перед Богом.

Багато століть по тому і Петро, і Степан цитують цей текст, указуючи на Ісуса. Для Петра Ісус став виконанням того, що було сказано «устами Своїх [Божих] святих відвічних пророків» (Дії 3:21), тому юдейські правителі повинні

коритися Йому і Його словам. Тобто Петро використовував цей відомий народу текст і застосовував його безпосередньо до Ісуса, закликаючи юдеїв покаятися в Його вбивстві (Дії 3:19).

Потім у Дії 7:37 Степан, сповіщаючи про Ісуса, також посилався на цю загальновідому обітницю і стверджував, що вона вказує на Христа. Степан заявив: Мойсей як вождь юдеїв був прообразом Ісуса. Як і Петро, Степан прагнув показати народу, що в Ісусі виконалися старозавітні пророцтва й усі повинні слухати Його. Усупереч висунутому проти Степана звинуваченню в тому, що він говорив «зневажливі слова проти Мойсея і Бога» (Дії 6:11), він проголосив Ісуса Месією, що є прямим виконанням того, що Господь обіцяв через Мойсея.

Як цей матеріал підтвердив, що Ісус посідає центральне місце в усій Біблії? Чому наше розуміння Біблії має бути христоцентричним?

ЗАЛИШАЙТЕСЯ ВІРНИМИ!

Четвер, 16 грудня

Послання до євреїв у всій своїй глибині було однією довгою настановою євреям, віруючим в Ісуса. І воно закликала їх: *Залишайтеся вірними Господу!*

Ця вірність, безумовно, має виникати з нашої любові до Бога, з усвідомлення Його статусу, характеру й доброти, найбільш яскраво вираженої на хресті Христа. Однак людям потрібно нагадувати і про те, якими жадливими будуть наслідки відступництва. Нам необхідно пам'ятати: зрештою, якщо ми не приймаємо Ісуса і Його жертву за наші гріхи, то нам самим доведеться понести покарання за них, а це означає «плач і скрегіт зубів» (Матв. 22:13) з подальшим вічним знищенням.

Прочитайте Євр. 10:28-31. Що говорить Павло і як це можна застосувати до нас?

Як цікаво, що Павло, закликаючи віруючих з юдеїв залишатися вірними Богу, цитує Повторення Закону – стародавнє напучування для віруючих з юдеїв залишатися вірними Богу! Апостол згадує текст П. Зак. 17:6 про те, що людина, яку вважали гідною смерті, могла бути страчена лише після свідчень двох або трьох свідків проти неї.

Павло навів цей текст, аби підкреслити: якщо невірність могла призвести до смерті за часів Старого Завіту, «наскільки суворішого покарання заслужить той, хто потоптав Божого Сина, хто не пошанував крові Завіту, якою освятився, хто зневажив Духа благодаті?» (Євр. 10:29). Інакше кажучи, ви маєте більше світла і більше істини, ніж стародавні; ви знаєте про жертву Сина Божого за ваші гріхи, тому, якщо відпадете, ваше засудження буде більшим, ніж їхнє.

Потім Павло звертається до П. Зак. 32:35, аби підкріпити свої аргументи. З огляду на даровані ізраїльтянам переваги у Христі, а також їхню відповідальність за використання цих переваг Господь попереджає: «У Мене – помста». Він «судитиме Свій народ» (Євр. 10:30) за їхнє відступництво і невірність. Зрештою, Бог судив їхніх предків, у яких не було того, що мали новозавітні юдеї, – більше одкровення Божої любові, явленої на хресті. Тому, по суті, Павло говорив: «Стережіться».

«Бо розсудить Господь Свій народ» (П. Зак. 32:36). Яка наша єдина надія під час цього суду? (Див. Римл. 8:1).

П'ятниця, 17 грудня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Як Старий Завіт цитує сам себе (наприклад, деякі пророки посилалися на тексти з П'ятикнижжя Мойсея), так і Новий Завіт містить багато старозавітних цитат, посилань та алюзій. Найбільш цитували Псалми, книги пророка Ісаї та

Повторення Закону. Автори Нового Завіту також часто цитували тексти з Писань, відомих як Септуагінта (LXX), яку іноді називали «Грецьким Старим Завітом» і яка є найбільш раннім відомим грецьким перекладом єврейської Біблії. Перші п'ять книг Біблії (Тора, або П'ятикнижжя) були перекладені в третьому столітті до нашої ери, а решта Старого Завіту – приблизно в другому столітті до нашої ери.

Щодо інтерпретації Біблії, то багато чого можна дізнатися з того, як натхненні автори Нового Завіту використовували Старий Завіт. Один з перших уроків, який ми могли б засвоїти, такий: на відміну від багатьох сучасних учених-біблеїстів, автори Нового Завіту ніколи не порушували питань щодо істинності або авторитету книг Старого Завіту. Ніщо в книгах і посланнях новозавітних авторів не викликало сумнівів в історичності розповідей Старого Завіту, починаючи від існування Адама і Єви, гріхопадіння, потопу до покликання Авраама і так далі. «Наука», що піддає сумніву ці істини, – лише людський скептицизм, і йому не має бути місця в серці й розумі адвентистів сьомого дня.

Запитання для обговорення:

Нам, адвентистам сьомого дня, дароване велике світло істини. Але водночас на нас покладена й величезна відповідальність. Що це за відповідальність?

Прочитайте ще раз П. Зак. 18:9-14. Які існують сучасні прояви цих «гидот для Господа»? Як ми можемо переконатися в тому, що уникаємо їх?

Чому з усіх людей християни, які розуміють уселенське значення смерті Христа на хресті, ніколи не повинні «піднімати обличчя» (див. урок за понеділок)? Як ми можемо розпізнати в собі тенденцію робити саме це? Чи не обманюємо ми себе, заперечуючи, що в нас є принаймні слабка тенденція чинити саме так? Як Голгофський хресті

роздуми про нього можуть зцілити нас від цього неправильного ставлення?

Місіонерська історія

НЕЗАБУТНІЙ ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ

О Донджун, Південна Корея

Дев'ятирічний Джі-юл – популярний хлопчик серед учнів і вчителів у своїй школі, розташованій у сільській місцевості.

Але Джі-юл дуже переживав через одну проблему. Його друзі відмовлялися приходити до нього додому після шкільних занять, щоб разом пограти. Джі-юл часто приходив до них додому і грався їхніми новими іграшками, милувався акваріумами й бавився з тваринами. Однак ніхто з друзів не хотів приходити до нього. Хлопчик не розумів чому. Одного разу, коли Джі-юл запросив друга пограти після занять, той відповів: «Мама сказала, що я можу грати з тобою в школі, але не можу піти до тебе додому». «Чому твоя мати так сказала?» – запитав Джі-юл. «Тому, що ваш дім – церква», – пояснив друг. Джі-юл – син адвентистського пастора, і їхнє житло займає частину будівлі церкви адвентистів. Більшість жителів міста відвідує розташовані в центрі міста три великі церкви, що належать іншим християнським конфесіям. Тому батьки друзів Джі-юла не хотіли, щоб їхні діти приходили в дім, розташований усередині Адвентистської церкви.

Джі-юл розповів батькам про розмову зі своїм другом. Батьки почали розмірковувати, як допомогти синові в цій ситуації. Згадавши, що наближається День народження Джі-юла, вони вирішили, що не святкуватимуть його десь поза домівкою, а вперше відзначать удома. Джі-юл почав ретельно молитися.

«Будь ласка, нехай мої друзі придуть на День народження, і ми зможемо добре провести час, – молився він. – Зміни ставлення їхніх батьків до нашої церкви». Джі-юл виготовив запрошення, указавши назву й адресу церкви. Разом з невеликими подарунками він роздав запрошення всім однокласникам.

І ось настав довгоочікуваний день. На свято прийшло десять друзів Джі-юла, і він уперше міг пограти з ними на своїй території. Хлопчик був щасливий, як ніколи.

Відтоді, якщо в церкві планується концерт або інший захід, Джі-юл виготовляє запрошення й роздає однокласникам. Він виявив: що частіше в церкву приходять його друзі, то міцнішою стає їхня дружба. Тепер у нього є троє друзів, які регулярно приходять до нього в гості. Хлопчик молиться про те, щоб і його друзі почали поклонятися Богу разом з ним у його церкві. Ця історія ілюструє місіонерську мету № 6 стратегічного плану Адвентистської церкви на період 2020-2025 рр. під назвою «ІДЕМО РАЗОМ». Мета звучить так: «Збільшити показники зростання Церкви, збереження й повернення віруючих, а також участі в церковному житті дітей, підлітків та молоді». У цьому кварталі ваші приношення тринадцятої суботи будуть спрямовані на підтримку двох місіонерських проєктів у Південній Кореї.

Урок №13

18-24 грудня

ВОСКРЕСІННЯМОЙСЕЯ

Біблійні тексти для дослідження: Чис. 20:1-13; П. Зак. 31:2; 34:4; 34:1-12; Юди 9; 1 Кор. 15:13-22.

Пам'ятний вірш:

«Та сам архангел Михаїл, коли сперечався з дияволом і говорив про тіло Мойсея, не наважився винести зневажливого суду, а сказав: Нехай докорить тобі Господь!» (Юди 9).

Досліджуючи уроки цього кварталу, ми бачили, що Мойсей – головний зі смертних у Повторенні Закону. Його життя й характер, його вістки пронизують цю книгу. Хоч Повторення Закону розповідає про Бога і Його любов до *ам ізраель*,

«народу Ізраїлю», Господь часто використовував Мойсея, щоб явити цю любов і звернутися до Свого народу.

Тепер, завершуючи вивчення книги Повторення Закону, ми також підійшли до кінця життя Мойсея, принаймні його земного життя.

Еллен Уайт пише: «Мойсей знав, що помиратиме один. Жоден із земних друзів не повинен був прислуговувати йому в останні хвилини його життя. Те, що чекало на нього попереду, було оповите таємницею, викликало страх, примушувало здригатися серце. Найтяжчим випробуванням для нього була розлука з народом, який був об'єктом його турботи й любові – народом, з котрим він давно вже поєднав свої інтереси і життя. Однак Мойсей звик покладатися на Бога, а тому з повною вірою вручив себе і свій народ під опіку Божої любові та милості» (Патріархи і пророки. С. 470).

Як життя та служіння Мойсея, так і його смерть і воскресіння багато розкривають про характер Бога.

ГРІХ МОЙСЕЯ

Неділя, 19 грудня

Частина 1

Знову і знову, навіть під час відступництва й повенірянь

пустелею Ізраїлевих синів, Бог піклувався про них. Якими б недостойними вони не були, на них зливалася Божа благодать. І сьогодні ми одержуємо Його благодать, хоч також не заслуговуємо її. Зрештою, благодать не була би благословенням, якими її заслужили, чи не так?

Окрім великої кількості їжі, якою Господь забезпечив ізраїльтян у пустелі, ще одним проявом Його благодаті була вода, без якої вони б швидко померли, особливо в спекотній пустелі. Розповідаючи про цей досвід, Павло писав: «Усі пили той самий духовний напій, бо пили з духовної скелі, що йшла слідом за ними, а та скеля був Христос» (1 Кор. 10:4). Еллен Уайт додала: «Незалежно від того, у якому місці пустелі вони перебували, якщо потрібна була вода, вона витікала з ущелини скель поблизу табору» (Патріархи і пророки. С. 411).

Прочитайте Чис. 20:1-13. Про що розповідає уривок? Як ми розуміємо Господнє покарання для Мойсея за те, щовін зробив?

З одного боку, нескладно побачити і зрозуміти розчарування Мойсея. Після всього, що Господь зробив для ізраїльтян, після ознак, чудес і дивовижного визволення, ось вони нарешті на кордонах Обітованої землі. І що далі? Тут їм не вистачає води, і вони несподівано влаштовують змову проти Мойсея й Аарона. Чи означає це, що Господь не міг забезпечити їх водою, як він це часто робив раніше? Звичайно, ні; Він міг і хотів зробити це знову.

Однак погляньте на слова Мойсея, коли він вдарив (навіть двічі) по скелі. «Послухайте ж, неслухняні, чи з цієї скелі ми виведемо для вас воду?» (Чис. 20:10). У його голосі можна почути гнів, адже він назвав ізраїльтян неслухняними.

Проблема полягала не так у його гніві, що був поганим виявом, але зрозумілим, як у словах Мойсея: «Чи з цієї скелі ми виведемо для вас воду?», – нібито він або будь-яка

інша людина може вивести воду зі скелі. Тієї миті вождь у своєму гніві, здавалося, забув, що тільки сила Божа, котра діє серед них, могла створити таке чудо. Адже Мойсей, як ніхто інший, мав це знати.

Як часто ми говоримо або робимо щось у пориві гніву, навіть якщо вважаємо, що наш гнів виправданий? Як нам навчитися вчасно зупинятися, молитися й шукати Божої сили, щоб говорити й чинити правильно?

ГРІХ МОЙСЕЯ

Понеділок, 20 грудня

Частина 2

Прочитайте ще раз Чис. 20:12, 13. Яку конкретну причину Господь назвав Мойсею, чому він не міг увійти в Обітовану землю? Див. також П. Зак. 31:2; 34:4.

Згідно із цим текстом, у гріху Мойсея було приховано більше, ніж просто його власна спроба посісти місце Бога, що також погано. Вождь показав нестачу віри, що для такої людини, як він, не можна було вибачити. Зрештою, ця людина, починаючи з полум'я огняного з-посеред тернового куща (Вих. 3:2-16) і в подальшому, мала досвіди з Богом, на відміну від більшості людей. Однак, згідно з текстом, Мойсей «не ввірував у Мене», тобто виявив недовіру до того, що сказав Господь, і через це він не зміг «явити святість Мою» синам Ізраїлю. Інакше кажучи, якби Мойсей залишався спокійним і вчинив правильно, виявляючи віру і довіру до Бога на тлі загального відступництва, він прославив би Господа перед народом і знову показав би їм приклад істинної віри й послуху. Зверніть увагу також на те, як Мойсей виявив непослух і діяв усупереч чіткому наказу Господа.

Прочитайте Чис. 20:8. Що Господь наказав Мойсею зробити і як вчинив вождь? Чис. 20:9-11.

У дев'ятому вірші Мойсей бере жезло, як Господь «наказав був йому». Досі все добре. Але у вірші 10, замість того щоб звернутися до скелі, з якої потекла б вода як дивовижний прояв Божої сили, Мойсей двічі вдарив по ній. Так, ударити по скелі й отримати з неї воду було дивом, але, звичайно, не таким, як просто звернутися до неї й побачити, що відбувається те саме. На перший погляд може здатися, що Божий суд над Мойсеєм був занадто суворим: після всього, що він пережив, йому не дозволили увійти в Обітовану землю. Доки люди переказували цю історію, вони запитували, чому через один нерозсудливий учинок їхньому вождю було відмовлено в тому, чого він так довго очікував.

Які уроки, на вашу думку, Ізраїлеві сини мали засвоїти з того, що сталося з Мойсеєм?

СМЕРТЬ МОЙСЕЯ

Вівторок, 21 грудня

Прикро, що з Мойсеєм сталася така біда! Пройти такий довгий шлях, пережити такі важкі випробування й залишитися поза виконанням обітниці, даної Аврааму багато століть тому: «Я дам оцей Край потомству твоєму» (Бут. 12:7).

Прочитайте П. Зак. 34:1-12. Що сталося з Мойсеєм? Що Господь сказав про те, якою особливою людиною він був?

«Мойсей згадував своє життя, сповнене мінливостей і труднощів, життя, відколи відмовився від почестей двору і перспективи очолити єгипетське царство, поєднавши в такий спосіб свою долю з вибраним Божим народом. У пам'яті воскресли спогади про довгі роки, проведені в пустелі з отарами Ітро, про з'явлення Ангела в палаючому кущі і, нарешті, своє покликання стати визволителем

Ізраїлю. Знову і знову в його уяві поставали могутні чудеса, які вчинив Бог задля вибраного народу; він згадував приклади довготерпіння та милості Господа, виявлені протягом усіх років блукань і непокори. Незважаючи на все те, що Бог вчинив для них, незважаючи на особисті молитви і працю Мойсея, лише двоє з великої кількості людей, котрі дорослими вийшли з Єгипту, виявилися достойними, щоб увійти до Обітованої землі. Нині, підбиваючи підсумки своєї праці, Мойсеєві здавалося, що все його життя, сповнене випробувань і жертвовності, прожите майже даремно» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 471).

П. Зак. 34:4 містить дуже цікаву думку: «Оце той Край, щоя присягнув Авраамові, Ісакові та Якову, говорячи: Насінню твоєму Я дам його». Господь майже дослівно повторив обітницю, неодноразово проголошену патріархам і їхнім дітям, що дасть їм цю землю. Тепер Він нагадав її Мойсею. Господь також сказав: «Я вчинив, що ти бачиш його власними очима, та туди не перейдеш» (П. Зак. 34:4, *курсив автора*). Неможливо, щоб Мойсей, стоячи на вершині Пісгі, міг на власні очі побачити все, на що Господь указав йому, від Гілеаду до Дану, весь Нефталім і за його межами. Еллен Уайт дає зрозуміти, що це було надприродне одкровення не тільки про Обітовану землю, але й про те, якою вона стане після того, як ізраїльтяни заволодіють нею.

Господь запевнив Мойсея: незважаючи ні на що, навіть на його помилку, Він залишиться вірним обітницям завіту, даного батькам і самому Ізраїлю. Як ми побачимо далі, Господь підготував для Свого вірного, але недосконалого слуги щось незрівнянно краще.

МОЙСЕЙ ВОСКРЕС

Середа, 22 грудня

«І упокоївся там Мойсей, Господній раб, у моавському краї на приказ Господа. І похований він у долині в

моавському краї навпроти Бет-Пеору, і ніхто не знає гробу його аж до цього дня» (П. Зак. 34:5, 6). Отже, згідно із цими кількома віршами, Мойсей, який посідає видатне місце в житті вибраного народу, людина, чиї писання продовжують жити не лише в Ізраїлі, а й навіть у сучасній Церкві й синагозі, – помер.

Мойсей помер, був похований, народ оплакав його, і на цьому, здавалося б, усе закінчилося. Безумовно, тут можна застосувати принцип, що міститься в словах з Об'явлення: «Блаженні ті мертві, які віднині помирають у Господі. Дух промовляє: Так, нехай вони спочинуть від своїх трудів, а їхні діла йдуть услід за ними» (Об'явл. 14:13).

Однак смерть Мойсея не була останнім розділом в історії його життя.

Прочитайте Юди 9. Про що повідомляє текст і як він допомагає пояснити появу Мойсея в Новому Завіті?

Хоч нам дано поглянути на цю сцену лише мигцем, та наскільки вона неймовірна! Михаїл, Сам Христос, сперечався з дияволом про тіло Мойсея. Чому сперечався про тіло? Немає сумніву, що Мойсей був грішником. Його останній відомий гріх (привласнення собі слави, що належала Богу) був гріхом на кшталт: «Підіймуся понад гори хмар, уподібнюсь Всевишньому!» (Ісаї 14:14), який насамперед скинув з Небес самого Люцифера. Суперечка про тіло Мойсея виникла через те, що Христос тепер заявляв про обіцяне воскресіння для Мойсея.

Але як міг Син Божий зробити це для грішника Мойсея, який порушив Його Закон? Відповіддю, звичайно ж, міг бути тільки хрест Христа. Усі старозавітні жертвоприношення вказували на майбутню смерть Спасителя, і тепер Господь, дивлячись у майбутнє, на хрест, наполягав на воскресінні тіла Мойсея. «Унаслідок гріха Мойсей підпав під владу сатани. Через власні вчинки він став законним в'язнем смерті, однак був воскресений до

вічного життя, на яке мав право в Ім'я Викупителя. Мойсей вийшов з могили прославленим і вознісся разом зі своїм Визволителем до Божого міста» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 479).

Як ця розповідь про Мойсея допомагає нам зрозуміти всю глибину Плану спасіння, згідно з яким ще до Голгофського хреста Мойсей був відроджений до безсмертя?

ВОСКРЕСІННЯ ВСІХ НАС

Четвер, 23 грудня

Завдяки додатковому світлу Нового Завіту недопущення Мойсея в Обітовану землю не здається великим покаранням. Замість земного Ханаану, а потім і земного Єрусалима (який протягом усієї своєї історії був місцем воєн, завоювань і страждань), нинішнім домом Мойсея є «небесний Єрусалим» (Євр. 12:22). Безумовно, це місце проживання незрівнянно краще!

У Біблії Мойсей є першим відомим прикладом воскресіння мертвих. Енох був узятий на Небо, не побачивши смерті (Бут. 5:24), а також Ілля (2 Цар. 2:11), але, згідно з письмовими свідченнями, Мойсей був першою людиною, що воскресла до вічного життя.

Ми не знаємо, як довго Мойсей спав у землі, але для нього це не мало жодного значення. Він закрив очі в смертний час, і минуло чи три години, чи 300 років – для нього було все одно. Те саме можна сказати про всіх мертвих на Землі; їхній досвід щодо смерті не буде відрізнятися від досвіду Мойсея. Ми закриваємо очі в момент смерті, і наступне, що усвідомлюємо, – це або Другий прихід Ісуса, або, на жаль, останній суд (див. Об'явл. 20:7-15).

Прочитайте 1 Кор. 15:13-22. Яка велика обітниця міститься в уривку? Чому слова Павла мають сенс тільки тоді, якщо ми розуміємо, що мертві сплять у Христі до воскресіння?

Без надії на воскресіння у нас узагалі немає жодної надії. Воскресіння Христа – наша велика гарантія. На хресті, «здійснивши Собою очищення наших гріхів» (Євр. 1:3) як наш жертковий Агнець, Христос помер, але на третій день воскрес із мертвих. Завдяки Його воскресінню ми маємо гарантію, як і Мойсей, який став першим прикладом людини, відродженої з мертвих. Мойсей воскрес завдяки майбутньому подвигу Христа; ми також воскресемо завдяки вже здійсненому подвигу Ісуса. Отже, ми знаходимо в Мойсеї приклад спасіння через віру, що виявляється в житті вірності й довіри Богу, навіть якщо наприкінці він спіткнувся. У книзі Повторення Закону ми бачимо Мойсея, який закликає народ Божий до такої самої вірності, до такого самого відгуку на даровану їм благодать. Ця благодать була дарована і нам, ми також перебуваємо біля кордонів Обітованої землі.

Хіба Бог не закликає і нас до вірності? Що ми можемо зробити, щоб не припуститися таких самих помилок, про які попереджав Мойсей у Повторенні Закону?

П'ятниця, 24 грудня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Із гнівом запитавши: “...Чи з цієї скелі ми виведемо для вас воду?”, – вони цим самим поставили себе на місце Бога так, ніби сила належала їм – істотам з людськими немощами й пристрастями. Утомлений через постійні нарікання та непокору людей, Мойсей випустив з поля зору свого Всемогутнього Помічника, а позбавлений Божественної сили, він зіпсував собі репутацію вождя виявом людської слабкості. Муж, який і наприкінці своєї місії міг би залишатися незаплямованим, непохитним, позбавленим егоїзму, урешті-решт був переможений. Бог був зганьблений перед ізраїльською громадою, тоді як міг бути

звеличений і прославлений» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 418).

«На горі Преображення Мойсей з'явився разом з Іллею, який був живим узятий на Небеса. Отець послав їх до Свого Сина як носіїв світла та слави. Отже, те, про що просив у молитві Мойсей багато століть тому, нарешті здійснилося. Він стояв на прекрасній горі серед спадку свого народу, свідкуючи про Того, у Кому зосередилися всі обітниці Ізраїлю. Це остання сцена, відкрита для очей смертних в історії цього мужа, так високо вшанованого Небесами» (там само. С. 479).

Запитання для обговорення:

Мойсей воскрес і був забраний на Небеса незабаром після своєї смерті. Але водночас він стає свідком жахливого нечестя тут, унизу. Яке щастя, що більшість з нас воскресне після того, як вся боротьба на Землі закінчиться при Другому приході! Чи не є це більшим благословенням, аніж те, яке пережив Мойсей?

Як історія смерті й подальшого воскресіння Мойсея свідчить: Новий Завіт, хоча часто і ґрунтується на Старому Завіті, відкриває нам більше, ніж Старий Завіт, і справді може пролити на історію Мойсея багато нового світла?

Як історія життя Мойсея, включно з його ударом по скелі в пориві гніву, є прикладом життя вірою і спасіння через віру, без діл Закону?

У класі поговоріть про обітницю воскресіння наприкінці часу. Чому ця обітниця посідає настільки важливе місце у всіх наших надіях? Крім того, якщо ми можемо довіряти Богу щодо нашого воскресіння з мертвих, то чи не повинні довіряти Йому і в усьому іншому? Зрештою, якщо Він може зробити таке для нас, то чи є для Нього щось неможливе?

РІЗДВЯНИЙ МЮЗИКЛ ВІД ПІДЛІТКА

Ендрю Мак-Чесні

Щороку церква Міхару Симідзу організовує спеціальну різдвяну програму в столиці Японії, Токіо. Щороку Міхару бажала взяти участь у програмі, щоб розділити свою радість із приводу народження Христа. Одного разу восени, на першому курсі університету, викладач попросив її написати текст до мюзиклу. Мюзикл став іспитом для всіх тридцяти студентів її групи. Міхару повинна була написати сценарій і тексти пісень, а вчитель – написати музику. Потім група ділилася на чотири підгрупи, кожна розучувала мюзикл і виконувала його.

Міхару почала молитися і потім написала невеликий твір про Різдво. Текст був наповнений хвалою Ісусу. Дівчина переживала про те, як відреагує її вчитель або одногрупники на такий текст, адже серед них лише вона була християнкою. Коли Міхару представила восьмихвилинний мюзикл, учитель не змінив у ньому жодного слова. «Лірика дуже благородна», – сказав він. Коли група розучувала й репетирувала мюзикл, Міхару подумала, що цей мюзикл може стати її внеском у різдвяну програму.

Так і сталося. Того Різдва вона грала на фортепіано, а сім студентів з її групи виконували її мюзикл у молодіжній церкві адвентистів сьомого дня міста Сетагай.

На мюзикл прийшло більше людей, ніж очікувала Міхару. Близько 75 осіб зібралися в невеликій церковній будівлі, заповнивши приміщення, у якому зазвичай збиралося не більше 25 членів церкви. Міхару була в захопленні й відчувала зв'язок з аудиторією. Вона побачила, що слухачі поділяють істинний дух Різдва – радість від усвідомлення любові Ісуса, Який прийшов на Землю Немовлям.

Та особливо порадував Міхару її одногрупник, що сидів в залі під час програми й після її закінчення виявив

бажання вивчати Біблію. Натхненна таким результатом, Міхару вирішила написати до наступного Різдва ще один мюзикл. Вона написала його про те, як її дідусь став адвентистом сьомого дня. Знайти студентів для участі в новому мюзиклі виявилось нескладно, оскільки всі були в захопленні від попереднього різдвяного мюзиклу й дуже хотіли виступити знову. Одним з нових учасників був студент, що вивчає Біблію.

Дев'ятнадцятирічна Міхару молиться про те, щоб Ісус використовував її музичні здібності для того, щоб привернути до Себе її одногрупників.

Дякуємо вам за приношення тринадцятої суботи, зібрані три роки тому. Вони допомогли церкві Міхару Сетагая організувати євангельський навчальний центр для молоді.

Частина приношень тринадцятої суботи буде використана на розвиток проєкту цифрового євангелізму, завдяки якому молоді люди, що проживають у Японії, дізнаються про Ісуса через Інтернет. Дякуємо вам за планування щедрих приношень.